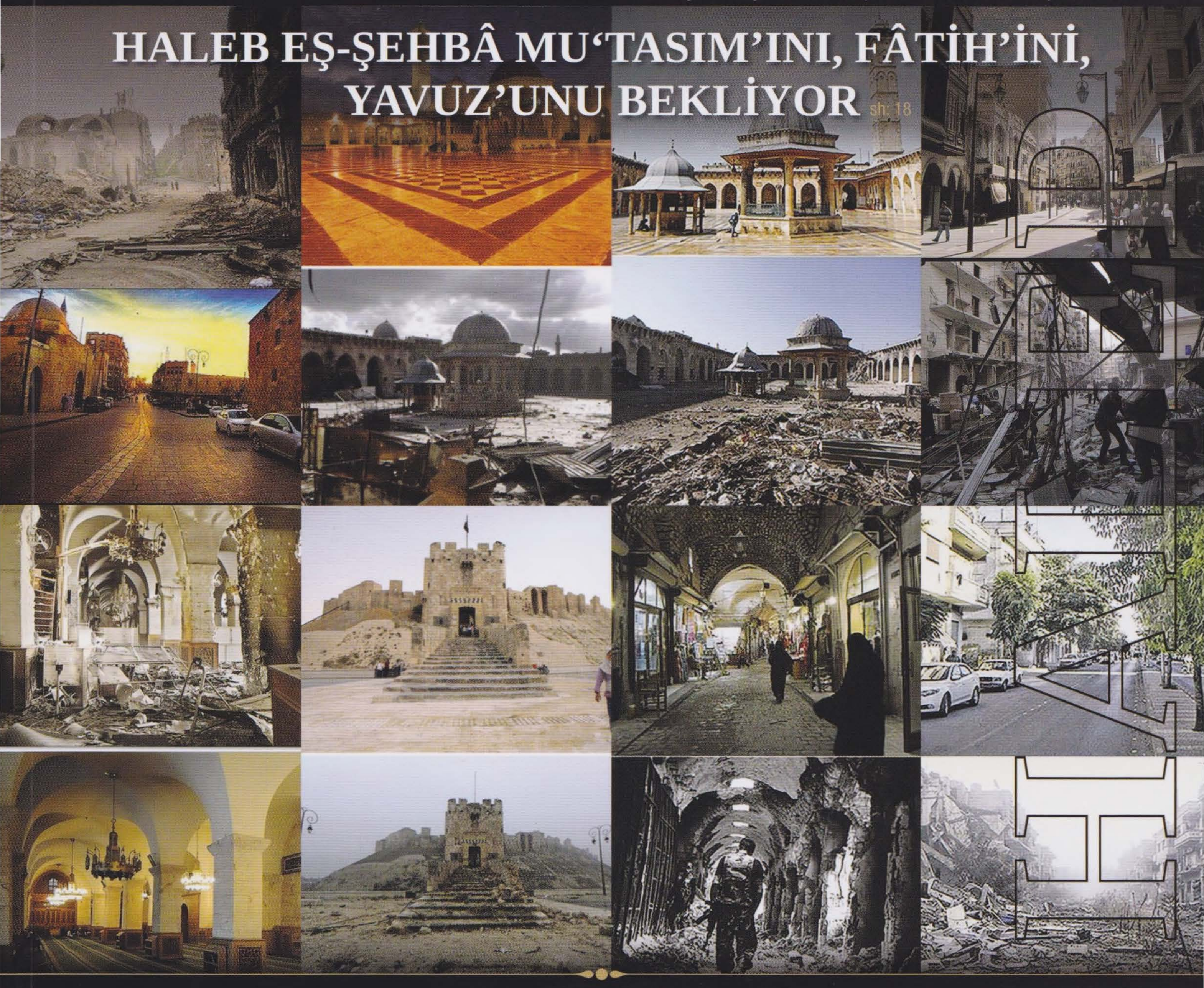
Ey Rabbimiz! Zalimleri Kahreyle,
Mazlumları Halâs Eyle, Onlara Yardım Edenleri
Nusretinle Teyid Eyle! Amîn

Lâlegül

Aylık İlim - Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi: Yıl: 4 Sayı:47 - OCAK 2017 Fiyatı:10TL

HALEB EŞ-ŞEHBÂ MU'TASIM'INI, FÂTİH'İNİ, YAVUZ'UNU BEKLİYOR sh: 18

EDİTÖRDEN

Koskoca bir seneyi daha kanla, gözyaşıyla, mazlumların acı feryatlarıyla geride bıraktık.

İslam Coğrafyası'na şöyle bir göz atıp bir senenin bilançosuna bakacak olursak; birçok yerde Müslüman halkın baskılara, katliamlara, soykırım ve tecavüzlere maruz bırakıldığını; kadın-çocuk demeden masum insanların üzerine yağmur gibi bombaların yağdığını; insanların evsiz, kadınların dul, çocukların yetim kaldığını; Müslüman halkların yaşadığı beldelerin maalesef alevlerle kuşatılmış olduğunu üzülerek görüyoruz.

Arakan hala kan ağlıyor. Orada Müslümanlar, Budist Myanmar Devleti'nin işgali altında büyük bir baskı ve mahrumiyet içinde hayatlarını sürdürmeye çalışıyorlar.

Uzak doğunun diğer kanayan yarası **Patani**'de, Tayland hükümeti Müslümanlara katliam yapmaya devam ediyor. Şiddet ve vahşet kullanarak Patanideki müslüman halkı yok edip o bölgeyi Budistleştirmek istiyor.

Doğu Türkistan'daki Müslümanlar da, kızıl Çin'in zulmü altında inim inim inliyor. Orada da baskı, zulüm ve katliam devam ediyor.

Filistin sorunu ise hala bitmiş değil...

Suriye ve Halep

Hemen yanıbaşımızdaki Suriye'de ise beş yıldır devam eden iç savaş yüz binlerce insanın ölmesine, şehirlerin harap olmasına, milyonlarca sivilin mülteci durumuna düşmesine sebep oldu. Suriye'de bir kargaşa ve karmaşa hakim, umutsuz ve sonu belirsiz bir savaş maalesef tüm vahşetiyle sürüyor.

Çocukların durumu çok daha vahim... Zira bombardıman altında ve çatışmalar içinde çocukluğunu geçiren yavruların psikolojileri, akıl sağlıkları, yaşadıkları travmalar nasıl tedavi edilecek?.. Beş yaşın altındaki çocukları hiç sorma bile, çünkü onlar gözlerini dünyaya açtıklarından beri normal bir gün göremediler.

Suriye'nin ticaret merkezi olan **Halep**'te ise müthiş bir insanlık dramına şahid olduk. Katliamda sınır tanımayan barbar Esed rejimi, İran milisleri ve Rus jetleri Halep'e ölüm yağdırdı. Masum sivil halk diri diri yakıldı, kadınlara tecavüz edildi, minicik bebeklerin bedenleri enkaz altından çıkarıldı. Halk bir semtten başka bir semte kaçarak adeta ölümle kovalambaç oynadı.

Okullar, hastaneler, pazar yerleri, hatta ekmek fırınları dahi bombalanıp yer ile yeksan edildi. Adeta taş üstünde taş bırakılmadı. Evvelce fıkır fıkır insan kaynayan o capcanlı Halep, bu gün maalesef hayalet şehir haline geldi.

Ve...

Tüm dünya bu vahşeti sessizce seyretti. Ama **"Batı, BM bu katliama niye sessiz kaldı?"** diye gereksiz bir soru sormayacağız, zira onlar yıllardır İslam Coğrafyası'nda yapılan bütün katliamları sessizce izleyip üç maymunu oynadılar ve bir manada bu katliamlara destek oldular.

Fakat İslam ülkelerinin liderlerine gelince; Halep'te çocukların katledilmesinin, Müslüman kadınlara tecavüz edilmesinin, masumların kanlarının oluk gibi akmasının vebali onların boynundadır. Bakalım bunun hesabını Allah'a nasıl verecekler?..

Gözleri cennet vatanımızda

Küresel çete, diğer İslam ülkelerindeki savaşı, cennet vatanımıza da taşıyıp ülkemizi kan ve gözyaşına boğmak istiyor. Hain saldırıları bitmiyor; 15 Temmuz işgal girişimi, provakasyonlar, canlı bombalar, ardından ekonomik saldırı ve hain terör eylemleri...

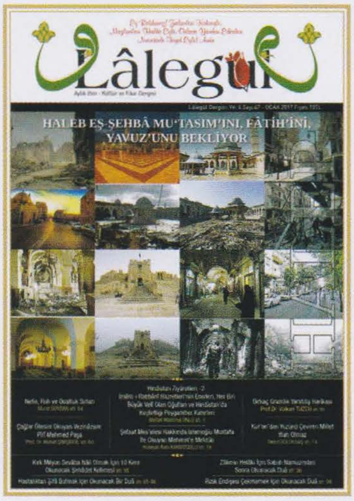
Belli ki bu çirkin senaryolar devam edecek... İçerde, dışarıda ne kadar hain ve düşman varsa topyekün birleşmiş, İslam aleminin ümidi olan şu necip milleti bölmek, cennet vatanımızı parçalamak istiyorlar.

Allahın izniyle buna muvaffak olamayacaklar!.. Ama biz de, millet olarak uyanık olmalıyız. Rehâvete kapılma lüksümüz yok!..

Gün, birbirimize sımsıkı kenetlenme günüdür. Siyasi görüşümüz, ideolojimiz ne olursa olsun, şayet 15 Temmuz Gecesi şahlanan **Çanakkale Rûhu**'nu muhafaza edip millet olarak birlik ve beraberliğimizi korursak, biiznillah hainlerin tüm tuzakları boşa çıkacaktır...

Fi Emanillah!

Mustafa Özşimşekler

ADRES
Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 0212 435 10 58

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM MÜDÜRÜ
Suat YILDIZ
0212 435 50 50

YAYIN TÜRÜ
Yerel, Sürekli, Aylık

BASIM YERİ
Promat Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi 1673.Sokak No:34
Esenyurt-İstanbul
Tel: 0212 622 63 63 - Fax: 0212 605 07 98
www.promat.com.tr

YURTİÇİ ABONELİK BEDELİ (YILLIK)
150 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (YILLIK)
150 Euro

ABONELİK İÇİN BANKA HESAP BİLGİLERİ
Gürsel YILDIZ

ALBARAKA TÜRK TL HESABI
İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

ALBARAKA TÜRK EURO HESABI
İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

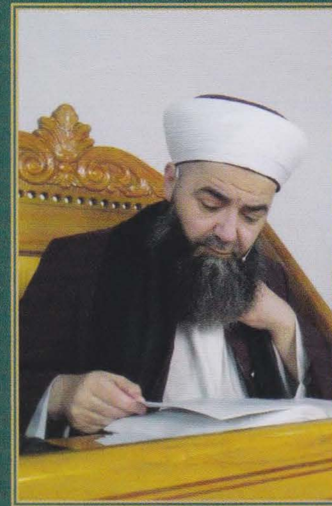
POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
Gürsel YILDIZ
105 907 20

TEMSİLCİ İRTİBAT
0212 435 10 58

ABONE DAĞITIM
Tuana Basın Yayın
0212 435 10 58

ABONE İŞLEMLERİ
0212 912 10 06

İÇİNDEKİLER

• DUALAR ve ZİKİRLER •

HİNDİSTAN ZİYÂRETLERİ -2-
İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN ESERLERİ, HER BİRİ BÜYÜK VELÎ OLAN OĞULLARI VE HİNDİSTAN'DA KEŞFETTİĞİ PEYGAMBER KABİRLERİ

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

Bütün hamd-ü senâlar ve şükr-ü evfâlar:

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

"Âgâh olun, şüphesiz Allâh'ın velileri ki, (insanlar korkuya kapıldığı zaman) **onlar üzerine**(istenmedik) **hiçbir** (şeyle karşılaşma) **korku**(su) **yoktur ve** (insanlar umduklarını bulamadıkları için üzüldüklerinde) **ancak onlar mahzun olmayacaklardır"** *(Yûnus Sûresi:62)* buyuran **Allâh-u Te'âlâ**'ya mahsustur.

Nâmütenâhî (sonsuz) salât-ü selâmlar **Âişe** *(Radıyallâhu Anhâ)* vâlidemizden rivâyet edilen bir hadîs-i şerîlerinde:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اَلْأَرْوَاحُ جُنُودٌ مُجَنَّدَةٌ.»

"Ruhlar (bedenleriyle birleşmeden önce ruhlar âleminde) **toplu** (halde gezen) **ordulardır"** *(Buhârî, Enbiyâ:3, no:3158, 3/1213; Müslim, Birr:49, no:2638, 4/2031; Ebû Dâvûd, Edeb:19, no:4834, 2/675)* buyuran **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in, onun güzîde âl-i ashâbının ve kıyâmete kadar onların yolunda sülûk eden ve insanları da bu yola dâvet eden meşâyih-ı izâmın üzerine olsun. Âmîn!

Bizlere bir kere daha uzak mesâfeleri sağ-sâlim olarak kat ettirip Hindistan topraklarına giderek silsile-i aliyyemizin yüce ricâlini ve sâir meşâyihı ziyâret etmeyi nasip eden **Rabbimiz**'e hamd ettikten sonra **Yüce Mevlâmız**'dan niyâzımız bütün sevenlerimizi, okurlarımızı ve bizleri o zatların şefâatlerine nâil kılmasıdır. Âmîn!

Muhterem okurlarım! Geçen ayki yazımda Hindistan'da ziyâretleri ile şerefyâb olduğumuz zevât-ı kirâmdan **Muhammed Bâkîbillâh Hazretleri**, **Muhammed Bâkîbillâh Hazretleri**'nin büyük oğlu **Ubeydullâh ed-Dehlevî Hazretleri**, küçük oğlu **Abdullâh ed-Dehlevî Hazretleri, Muhammed Bâkîbillâh Hazretleri**'nin halîfelerinden **Mirza Hüsâmeddin Ahmed Hazretleri, İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin babası **Abdülehad Hazretleri** ve

İmâm-ı Rabbânî Ahmed el-Fârûkî es-Serhendî Hazretleri'nin terceme-i hallerinden bir nebze olsun sizler için yazmıştım.

Bu ay da inşâallâh ziyâret ettiğimiz diğer büyük velîlerin hayatlarından bir katre misâli yazmak istiyorum. Buyrun efendim:

İMÂM-I RABBÂNÎ AHMED el-FÂRÛKÎ es-SERHENDÎ HAZRETLERİ'NİN TERCEME-İ HÂLİNDEN KALAN KISIM

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin Eserleri

1) *"İsbâtü'n-nübüvve."* Allâh inancına muâdil olarak peygamberliğe inancın da zorunlu olduğunu ispat etmeyi amaçlayan eser, **Ekber Şah**'ın "Dîn-i ilâhî" adıyla savunduğu telfîk-i edyân (bütün dinlere aynı anda inanma) anlayışı tarafından desteklenen şüpheciliğe karşı kaleme alınmıştır. Arapça yazılan kitap Gulâm Mustafa Han tarafından Urduca tercümesiyle birlikte yayımlanmıştır. (Karaçi 1383/1963)

2) *"Teyîd-i Ehli's-Sünne* (*Redd-i Revâfız*)." İran Şî'î ulemâsı ile Mâverâünnehir Sünnî ulemâsı arasındaki bir tartışmanın ürünü olan eser Şî'a'ya bir reddiyedir. Eseri **Gulâm Mustafa Han** Farsça metni ve Urduca çevirisiyle birlikte neşretmiştir. (Karaçi 1384/1964) Ayrıca bu eser İsmailağa Telif Heyeti tarafından ***"Şi'a'ya Reddiye"*** adıyla tercüme edilip basılmıştır. (İstanbul 2016)

3) *"Mektûbât."*

"Mektubât"'ın asıl yazıldığı dil Farsça'dır. Bilinen en eski nüshası İslâmâbâd'daki Gencbahş Kütüphanesi'nde olup İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin vefatından 22 sene sonrasına âit olup h. 1056 tarihlidir.

1.Cild: H. 1008-1025 tarihleri arasında (37-54 yaşları arasında) yazdığı 313 mektuptan oluşmaktadır, h. 1025 senesinde talebesi **Yâr Muhammed Cedîd Bedahşî Tâlekānî** tarafından **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri** 54 yaşındayken cem edilmiştir.

2.Cild: H. 1025-1028 tarihleri arasında (54-57 yaşları arasında) yazdığı 99 mektuptan oluşmaktadır, h. 1028 senesinde talebesi **Abdülhay Hisârî** tarafından **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri** 57 yaşındayken cem edilmiştir.

3.Cild: H. 1028-1031 tarihleri arasında (57-60 yaşları arasında) yazdığı 114 mektuptan oluşmaktadır, h. 1031 senesinde talebesi **Muhammed Hâşim el-Kışmî** tarafından **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri** 60 yaşındayken cem edilmiştir.

Mehmet Emin Tokâdî Hazretleri ve halîfesi Müstakimzâde Saadedin Süleyman Efendi'nin (sağ altta görünen mermerde hatâlı olarak Şeyhülislâm yazılmıştır) Zeyrek'teki kabirleri

Muhammed Hâşim el-Kışmî, İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin 63 yaşına kadar geçen zamanda yazdığı mektupları da ayrı bir cild haline getirmek istiyordu ama yazılan mektup sayısı 8 tane olduğu için bunları da 3. cilde eklemiştir, dolayısıyla elimizdeki mu'arrab (Arapça'ya çevrilmiş) nüshalarda 3.cild h. 1028-1034 tarihleri arasında (57-63 yaşları arasında) yazdığı 122 mektuptan oluşmaktadır.

Hint yarımadası, Orta Asya ve Türkiye'deki kütüphanelerde çok sayıda yazma nüshası bulunmaktadır. Eserin iki cilt halinde çeşitli baskıları yapılmıştır (Leknev 1889; Amritsar 1352/1933; Karaçi 1393/1973; İstanbul 1977 [Karaçi baskısından ofset]; Lahor, ts.).

H. 1162 ve 1165 tarihleri arasında **Müstakîmzâde Süleymân Sa'düddîn Efendi** tarafından Osmanlıca'ya çevrilmiş fakat h. 1277 yılında ancak baskısı yapılabilmiştir. Yine bu tarihte (h. 1277) İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin oğlu **Muhammed Mâsum Hazretleri**'nin ***"Mektûbât"***ını da Osmanlıca'ya çevirmiştir.

(Müstakîmzâde Süleymân Sa'düddîn Efendi, İmâm-ı Ma'sûm Hazretleri'nin Mekke-i Mükerreme'deki halîfesi Yekdest Ahmed Efendi'nin halîfesi olan Mehmed Emin Tokâdî Hazretleri'nin halîfesidir ve kabri de şeyhinin kabr-i şerîfinin yanındadır.)

Nakşî tarîkatının mensupları için daha müfîd olsun diye **Muhammed Murad el-Kâzânî el-Minzelevî Hazretleri *"Mektûbât"***ın h. 1305 (mîlâdî 1888) tarihinde Arapça'ya çevirisini yaptı. Arapça tercümesi bazı yerlerde Farsça aslından daha anlaşılır oldu. Bu eser yazıldıktan 11 sene sonra mîlâdî 1899 yılında Mekke'de basıldı. Bizim elimizdeki nüshalar bu baskının fotokopileridir.

Asrımızın müceddidi, üstâdımız **Mahmud Efendi Hazretleri** bu ta'rîbi (Arapça çeviriyi) çok beğenir: "Bu kadar zor kitap ancak bu kadar çevrilebilir" demiştir ve bu eserden istifâdesini beyan sadedinde: "İmâm-ı Rabbânî olmasaydı neredeyse **Allâh**'ı bulamayacaktık" buyurarak, ***"Mektûbât"***taki yüksek ilimlere işaret etmişlerdir.

4) *"el-Mebdeü ve'l-Me'âd."*

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin parçalar halinde kaleme aldığı tasavvuf hakkındaki muhtelif 61 parça halindeki notları, İmâm-ı Rabbânî Hazretleri 48 yaşındayken h. 1019 tarihinde talebesi **Muhammed Sıddîk Bedahşî Kışmî** tarafından ***"el-Mebdeü ve'l-Me'âd"*** ismiyle cem edilmiştir. Bu risâlenin Arapça'ya tercümesi yine ***"Mektûbât"***ı Arapça'ya aktaran **Muhammed Murad el-Kâzânî el-Minzelevî Hazretleri** tarafından yapılmış olup ***"Mektûbât"***ın 2.cildinin hâmişine dercedilmiştir.

5) *"Mükâşefât-ı 'Ayniyye."* (Karaçi 1384/1965)

6) *"Havâşî ve Ta'lîkāt ber Şerh-i Rubâ'iyyât-ı Hâce Bâkîbillâh."* (Karaçi 1386/1966)

7) *"Me'ârif-i Ledünniyye."* (Karaçi 1388/1968)

8) *"Risâle-i Tehlîliyye."* (Karaçi 1403/1983)

Rabbim! Şefâatlerine nâil eyleye. Âmîn!
(İsam, İslam Ansiklopedisi, 22/194-199; İmâm-ı Rabbânî, Mektûbât, İsbâtü'n-nübüvve, sh:10-13, Me'ârif-i Ledünniyye, sh:12; Necdet Tosun, İmâm-ı Rabbânî)

Terceme-i hâlinde zikrettiğimiz üzere **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin 7 tane oğlu, 2 tane de kızı vardı. H. 1000 yılında İmâm-ı Rabbânî Hazretleri 29 yaşındayken ilk oğlu **Muhammed Sâdık** doğdu. İkinci oğlu **Muhammed Sa'îd** ise h. 1005 tarihinde dünyâya geldi. Halîfesi **Muhammed Ma'sûm Hazretleri** ise İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin, kendi babasından hilâfet aldığı h. 1007 senesinde doğmuştur.

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri 54 yaşlarındayken h. 1025'li yıllarda veba salgınından dolayı **Muhammed Sâdık, Muhammed Ferruh, Muhammed Îsâ** ve **Ümmü Gülsüm** vefat etti.

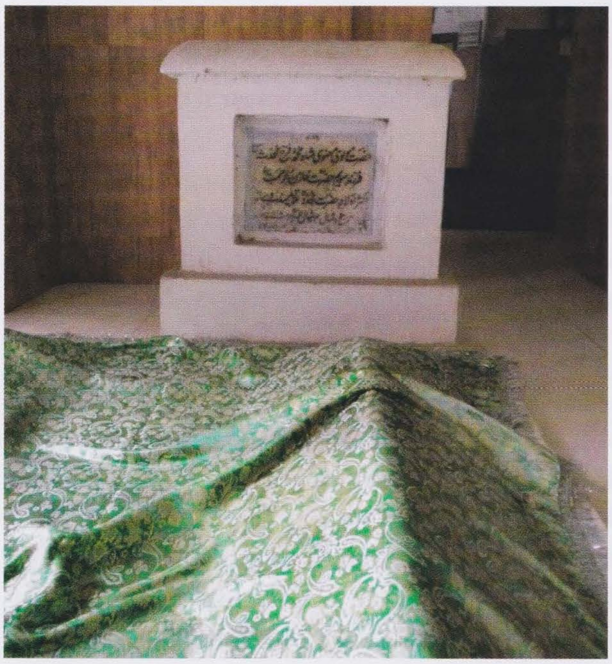

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin küçük yaşta vefat eden kızı Ümmü Gülsüm'ün kendi türbesindeki kabri (sağdaki küçük olan)

Oğlu **Muhammed Eşref** de henüz süt çağındayken vefat etmiştir. En küçük oğlu ise **Muhammed Yahyâ**'dır.

Muhammed Ferruh daha çok küçükken feyiz ve nurlara kavuşmuş, küçük yaşta, tâ'ûn hastalığından 1024 (m. 1615) senesinde vefat etmiştir.

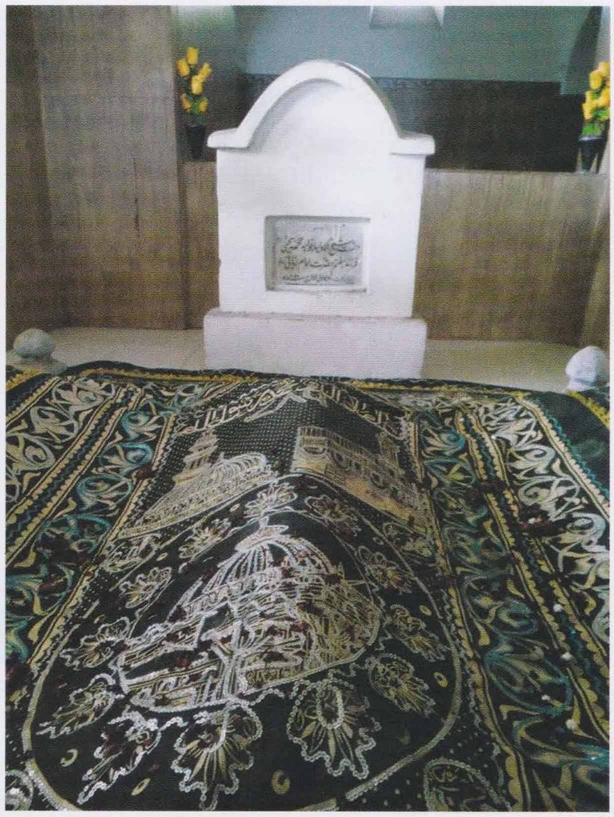
Muhammed Îsâ'ya kıymetli babasının bu ismi vermesi hakkında şu rivâyet menkuldür: Bir gün **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri** Tâhâ Sûresi'ni dinliyordu. Buyurdu ki: "**Îsâ** *(Aleyhisselâm)*ı gördüm. Meclisimizde idi. Bana: 'Senin bir çocuğun dünyâya gelecek. İsmini benim ismimden koyunuz' dedi."

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin oğlu Muhammed Ferruh'un kabr-i şerîfi

Doğunca ismini **Muhammed Îsâ** koydular. Dört yaşına gelince hârikaları, kerâmetleri görülmeye başladı. Bu oğlu da **Muhammed Ferruh** ile aynı gün tâ'ûn hastalığından vefat etti.

Şâh Muhammed Yahyâ ise **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin en küçük oğludur. Bu oğluna "Şâh" lakabını vermesinin sebebi **Şâh İskender-i Kādirî**'nin bu çocuğa daha çok küçük yaşta teveccüh edip, inâyet nazarları ile hâlini süsleyip, kendi dedelerinin âdeti üzere, bu gözbebeğine **Şâh** ismini vermiş olmasıdır. **Yahyâ** ismini vermesine gelince; bu oğlu dünyâya gelmeden önce, **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'ne şöyle ilham olundu:

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin oğlu Muhammed Yahyâ'nın kabr-i şerîfiFerruh'un kabr-i şerîfi

"Evinde bir çocuk dünyâya gelecek, senin ismini ihyâ edecek ve yaşatacaktır." Dünyâya gelince, o müjde sebebi ile ismini "İhyâ eder" mânâsına "Yahyâ" koydu.

Biz burada 3 oğlunun hayât-ı necîbeleri hakkında kitaplarda nakledilenlerden bahsedeceğiz:

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN İLK OĞLU MUHAMMED SÂDIK HAZRETLERİ

Hindistan'ın büyük velîlerindendir. İnsanları **Allâh-u Te'âlâ**'nın hak yoluna dâvet eden, onlara doğru yolu gösterip hakîkî saâdete kavuşturan, âriflerin ışığı, velîlerin önderi, İslâm'ın bekçisi ve Müslümanların baştâcı olan **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin birinci oğludur.

1000 (1591) senesinde Serhend'de doğdu. 1599 senesinde muhterem babası ile birlikte **Muhammed Bâkîbillâh Hazretleri** ile görüştü. Ondan **Allâh-u Te'âlâ**'yı zikretmek, murâkabe etmek için vazife almakla ve ona bağlı bir talebe olmakla şereflendi. On sekiz yaşındayken zâhirî ilimleri bitirip ders vermeye başladı.

İsti'dâdı, fıtratı ve yaratılışı yüksek olduğundan, onların terbiyesi ve merhametli nazarlarının bereketleri sâyesinde kıymetli hallere, yüksek makamlara kavuştu. Daha çocukken, uzak yerlerdeki vâkıaları, mezardaki halleri keşfederdi. Sonra kendi muhterem babasından feyiz alarak, kemâl mertebelerinin sonuna erişti. Babasının esrârına mahrem oldu. 1025 (1616) senesinde tâun (vebâ) hastalığından Serhend'de vefat etti.

Muhammed Sâdık Hazretleri'nin çocukluğunda, tâlim ve terbiyesi ile dedesi **Abdülehad Hazretleri** meşgul oldu. Çok akıllı olup, nur ve zekâ alâmetleri yüzünde belliydi.

Babası **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**: "Babam bana: 'Senin oğlun **Muhammed Sâdık** bana eşyânın hakîkatinden ve keyfiyetinden garip suâller soruyor. Çok zor cevap verebiliyorum' derdi" buyurmuştur.

Muhammed Sâdık Hazretleri yüksek kâbiliyet ve yaratılışı sebebiyle **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin rahmet nazarlarının ve terbiyelerinin bereketi ile üstün hallere, paha biçilmez muâmelelere kavuştu. **Bâkîbillâh Hazretleri**'nin ve muhterem babalarının dâimî tasarrufları altında idi. O günlerde velîlikte görülen ve cezbe denilen hâlin kendilerinde gâlib olduğu zamanlarda bile, dînî ilimleri öğrenmekten geri kalmayıp, onları da bitirmeye gayret etti.

Muhammed Sâdık Hazretleri'ni arasıra cezbe hâli kaplıyordu. Kendinden geçmesi öyle bir hâle gelmişti ki, bu hallerin kendini istilâ ettiği (kapladığı) zamanlar, **Bâkîbillâh Hazretleri** bunları hafifletmek için çarşıda pazarda satılan şeylerden yemesini emir buyururdu.

Babası **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri** bir mektubunda: "Gözümün nûru **Muhammed Sâdık**! Zâhir ve bâtınınız mübârek olsun. Halleriniz hamd edilecek derecede iyidir. İşte bu huzur içerisinde olunuz. Hallere gark olmaktan endişe etmeyiniz" buyurmuştur.

Muhammed Sâdık Hazretleri'nin yaşının küçük olduğu zamanlar, yerlerin ve kabirlerin keşfindeki görüşleri çok doğru idi. Hattâ **Bâkîbillâh Hazretleri** onun keşif ve firâsetine tam olarak îtimâd ederdi. **Bâkîbillâh Hazretleri** onu, mezarların başına götürür ve bu mezarlarda yatanların hallerinin nasıl olduğunu sorardı. O da hemen herbirinin hâlini gördüğü gibi anlatırdı.

Bir defasında amcası ticâret için bir sefere çıkacaktı. Amcasıyla birlikte dedesi **Abdülehad Hazretleri**'nin kabrini ziyâret ettiler. Kabrin başında bir müddet murâkabede kaldılar, sonra başını kaldırıp: "Dedem, amcamın bu sefere çıkmasını istemiyor" dedi. **Muhammed Sâdık Hazretleri** o zaman küçük olduğu için, amcası onun bu sözüne aldırmayıp sefere çıkmaktan vaz geçmedi. Nihâyet sefere çıktı. Fakat gittiği yerde malı helâk oldu, kendisi vefat edip bir daha geri dönemedi.

Bâkîbillâh Hazretleri sağlığında yetiştirmesi için talebelerini **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'ne havâle edince, **Muhammed Sâdık Hazretleri** de onların arasındaydı. Belki de onların en iyisi idi. O da feyiz alma elini, muhterem babalarının nurlu eteklerine uzattı. Ancak bu şekilde kemâl ve ikmâl derecelerinin sonuna ulaşmak mümkün olurdu. Nitekim o sıralar herkes: "Böyle babaya, böyle evlad yakışır" sözünü söylüyordu.

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri, şeyhi **Bâkîbillâh Hazretleri**'ne yazdıkları bir mektupta şöyle buyurmuşlardır: "**Muhammed Sâdık** yaşının küçüklüğünden, kendini zabtedemiyor. Eğer huzûrunuza gelirken onu da getirirsem, çok terakkî edeceğini zannediyorum. Dâmenkûh'a giderken yanımızda idi. Pek çok terakkî eyledi. Hayret makamında gark oldu. Hayret cihetinden bu fakîre çok benziyor."

Onu görenler, onunla konuşma ve görüşme şerefine kavuşanlar **Allâh-u Te'âlâ**'yı hatırlar ve dünyâyı unuturlardı. Hattâ bazı zenginler: "Bu genci gördüğümüz zaman dünyâdan soğuyoruz" derlerdi.

Bir başkası **Muhammed Sâdık Hazretleri**'nin teslimiyetine temasla şöyle anlatmıştır: "Bir gün bazı komşuların sıkıntı ve cefâlarından ona şikâyet ederek: 'Ne olur, bunların bazılarına tenbih etseniz ve onları azarlasanız' dedim. O zaman temiz kalplerinden bir âh çekip: 'Ey dostum! Eğer biz kızarsak, bizim âdetlere uyan insanlarla aramızda ne fark olur?!' buyurdu.

Bu sözün mübârek ağzından öyle bir edâ ile çıkışı vardı ki sonunda utandım ve kalbimde bir ağırlık gibi duran kin ve hırs tamamen kaybolup gitti."

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin kıymetli oğulları Muhammed Sâdık ve Muhammed Saîd Hazretleri'nin kendi yanında olan kabirleri

Muhammed Sâdık Hazretleri aklî ve naklî ilimlerde çok kuvvetliydi. Bir gün Şîraz'dan Hindistan'a gelen âlimlerin en büyüklerinden birinin sohbetinde bulundu. Bu âlim aklî ilimlerde eşsizdi. Yaradılışı îcâbı, o âlim ile derin ilimlere dâir birkaç kelime konuştu. Sözlerini bitirince Şîrazlı âlim: "Bu genci görene kadar, Hindistan'daki talebelerden birinin, aklî ilimlerdeki derin meseleleri idrak kuvvetini yakînen anlayamamıştım" dedi.

Muhammed Sâdık Hazretleri'nin ilimdeki mahâreti, hallerinin yüksekliği, yalnızlık isteğindeki fazlalığı, münâcaatları, **Allâh-u Te'âlâ**'ya yalvarma arzuları çok ziyâde idi. Şerefli babalarından ayrı kaldığı zamanlarda ona bazı mektuplar yazmış ve babalarından cevâbî mâhiyette mektuplar almıştır.

Hâce Muhammed Sâdık Hazretleri'nin Vefâtı

1025 (1616) senesinde Serhend'de şiddetli bir vebâ (tâun) salgını başladı. Bu salgın her geçen gün şiddetleniyor, yüzlerce insan her gün kabre konuyordu. Bu hâli gören **Muhammed Sâdık Hazretleri**: "Bu tâun yağlı lokma istiyor. Biz gitmedikçe (ölmedikçe) geçmez" buyurdular ve ardından çok geçmeden hummâya yakalandılar ve Rabî'ulevvel ayının dokuzuna rastlayan Pazartesi günü vefat eylediler.

Bundan sonra hastalık hafifledi ve hastalardan birçoğu iyileşti. O şiddetli sıtma hâlinde olanlar anladılar ki, bu zat geldi ve bu hastalığa yakalanan hastaların elinden tutup onları kurtardı. Bu yüzden tâun (vebâ) gibi salgın hastalıklardan **Hazreti Hâce Muhammed Sâdık Hazretleri**'nin hürmetine şifâ istenildiğinde âcil icâbet olunduğu mücerreptir. **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin torunu merhum **Şeyh Yahyâ Efendi Hazretleri** bana bu şekilde bildirdi ve bir de nüsha yazdı.

Vefâtından sonra yakınları, **Muhammed Sâdık Hazretleri**'ni dedesinin yanına gömmek istediler ama babası **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri** bu hususta teveccüh eylediler ve şimdi gömülü bulundukları yerde, gömülmesini emir buyurdular.

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri her cuma namazından sonra oğlunun kabrini ziyârete gider ve bir müddet murâkabe yaparak otururlardı. Birçok zamanlar, bu oğlunun âhiret hallerinden garip şeyler beyan ederlerdi. **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri Allâh-u Te'âlâ**'nın oğluna verdiği ihsanları keşfederdi. Bir gün oğullarının kabrinin başından kalkarken şöyle buyurdular: "Bugün oğluma teveccüh eyledim. Gördüm ki her an nurlar ve garip eserler zâhir oluyor. Her an coşarak rahmet-i ilâhiyyeye âit garip sırları açıklıyor."

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri, ***"Mektûbât"***ının birinci cildinin 306. mektubunu **Mevlânâ Sâlih**'e göndermiş ve bu mektubunda bir babanın oğullarını âhirete gönderdikten sonraki muazzam duruşunu mektubunun başındaki şu cümlelerle ifade buyurmuştur:

Oğulları Muhammed Sâdık Hazretleri (bize göre soldaki) ve Muhammed Saîd Hazretleri'nin kabirleri (sağdaki)

"**Allâh-u Te'âlâ**'nın nîmetlerine hamd olsun ve O'nun seçtiği kullarına selâm olsun! Kardeşim **Molla Sâlih**! Serhend'de bulunanların başına gelenleri dinle! Büyük oğlum (Muhammed Sâdık) iki küçük kardeşi **Muhammed Ferruh** ve **Muhammed Îsâ** ile birlikte âhirete gittiler.

'İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râci'ûn.' **Allâh-u Te'âlâ**'ya sonsuz hamd olsun ki, önce geride kalanlara sabır gücünü ihsân eyledi. Bundan sonra da bu belâdan râzı olmayı nasip eyledi.

إِنْ كُنْتَ تُؤْذِينِي فَلَسْتُ بِمُعْرِضٍ
وَقَدِ اسْتَطَبْتُ مِنَ الْأَعِزَّةِ ذِلَّتِي

'Beni ne kadar incitsen de yüz
çevirmem yine Senden,
Çünkü azizlerin beni zelil etmesini
gerçekten hoş gördüm.'

Merhum oğlum **Allâh-u Te'âlâ**'nın âyetlerinden bir âyet idi. **Rabbü'l-Âlemîn**'in rahmetlerinden bir rahmet idi. Yirmi dört yaşında iken, öyle şeylere kavuştu ki, az kimseye nasip olur. Mevleviyyet mertebesine, naklî ve aklî ilimlerin müderrisliğine yükselmişti. Öyle olmuştu ki yetiştirdiği talebeler ***'Beyzâvî Tefsîri'***'ni, ***'Şerhu'l-Mevâkıf'*** ve benzeri yüksek kitapları okuyorlardı.

Mârifet ve irfânını anlatmak, şühûdünü ve küşûfünü (müşâhede ve keşiflerini) yazmak başarılacak şey değildir.

Bildiğiniz gibi, daha sekiz yaşında iken kendisini öyle bir hal kaplamıştı ki, hocamız (Bâkîbillâh Hazretleri) onun (cezbe) hâlini hafifletmek için pazarların (insanların heves edip alamayarak gözlerinin kalması nedeniyle) şüpheli (olan) yemeklerini ona yedirirlerdi. Ayrıca: '**Muhammed Sâdık**'ı sevdiğim gibi hiçbir kimseyi sevmiyordum. Kendisi de bizi sevdiği kadar kimseyi sevmiyordu' buyururlardı.

Onun büyüklüğü bu sözden anlaşılmalıdır. Velâyet-i Mûseviyye'de son noktaya ulaşmıştı. Bu velâyetin işitilmemiş, şaşılacak şeylerini anlatırdı.

Allâh korkusundan her an yüreği titrer, O'na sığınır, O'na yalvarır, O'na boyun büker ve O'nun huzûrunda eğilirdi. 'Evliyâdan her biri, **Allâh-u Te'âlâ**'dan bir şey istemiştir. Ben de O'na sığınmayı ve O'na yalvarmayı istedim' buyururdu.

Muhammed Ferruh'tan ne yazayım ki?! On bir yaşında ilim talebesi idi. ***'Kâfiye'*** okuyordu. Tam anlayarak ders görüyordu. Dâimâ âhiret azâbından korkar ve titrerdi.

Çocukken bu dünyâdan ayrılmak ve böylece âhiret azâbından kurtulmak için duâ ederdi. Ölüm yatağında iken, kendisine hizmet edenler, hiç işitilmemiş ve şaşılacak şeylerini gördüler.

Sekiz yaşında vefat eden ve bu yaşta çok kerâmet ve hârikaları görünen **Muhammed Îsâ**'dan ne yazayım?!

Oğullarımın her üçü de birer cevher idiler. Bize emânet verilmişlerdi. **Allâh-u Te'âlâ**'ya hamd ve şükrolsun ki bu emânetleri râzı olarak sâhibine teslim eyledik. Yâ **Rabbi**! Peygamberlerin Efendisi hürmetine bizi onların sevâbından mahrum bırakma. Onlardan sonra bizleri fitneye düşürme.

وَأَحْسَنُ مَا يُمْلَى حَدِيثُ الْأَحِبَّةِ

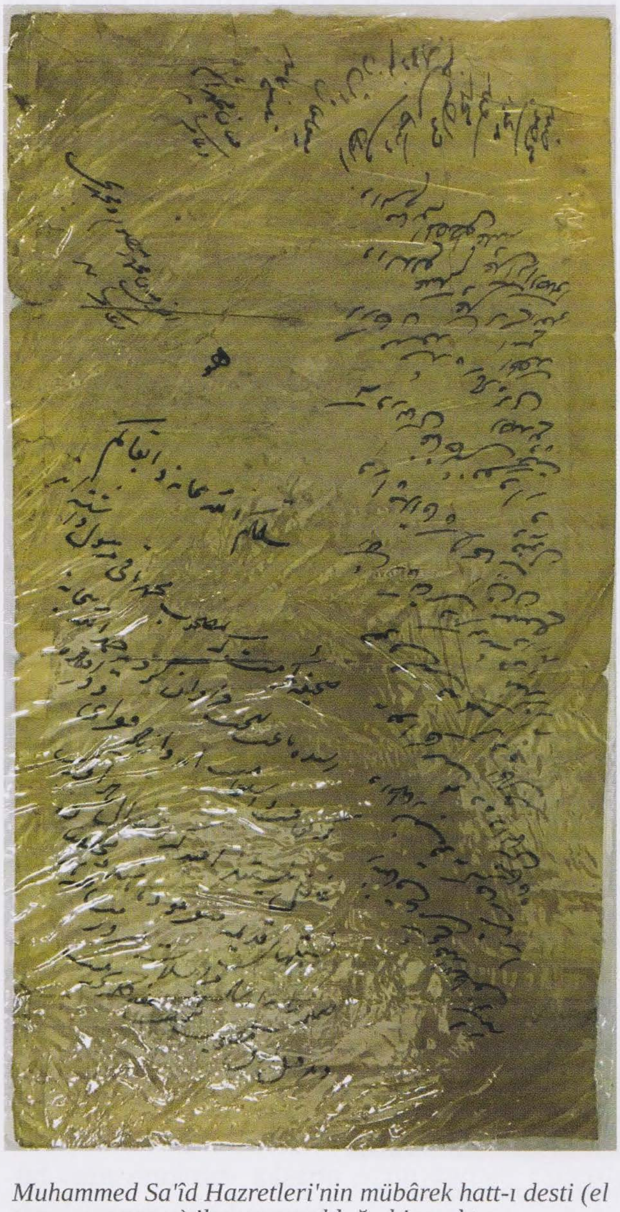
'Yazılanların en güzeli dostların haberidir.'"

Rabbim! Şefâatlerine nâil eyleye. Âmîn!

(Fazlullâh es-Serhendî, 'Umdetü'l-Makāmât; sh:218; Bedrüddin es-Serhendî, Hazarâtü'l-kuds (nşr. Mevlânâ Mahbûb-i İlâhî), Hazarâtü'l-Kuds, sh:220; Muhammed Hâşim el-Kişmî, Zübdetü'l-makāmât, sh:300; Türkiye Gazetesi Yayınları, Hindistan Evliyâları, 2/295-309)

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN İKİNCİ OĞLU MUHAMMED SA'ÎD HAZRETLERİ (HÂZİNU'R-RAHME)

Hindistan'da yetişen büyük velîlerden. **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin ikinci oğludur.

Muhammed Sa'îd Hazretleri'nin mübârek hatt-ı desti (el yazısı) ile yazmış olduğu bir mektup

Muhammed Sa'îd Hazretleri babası gibi büyük âlim ve velî idi. 1005 (1596) senesinin Şa'bân ayında doğmuş, 1070 (1660) senesinde ise vefat edip babası **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin yanında defnedilmiştir.

Ahlâkının güzelliği, fazîletlerinin çokluğu, güler yüzü, yumuşak sözü, işlerinin hâlis olması ile zînetlenmişti. "Rahmet hazînesi" mânâsına gelen "Hâzinu'r-rahme" lakabı ile anılırdı.

Tahsîline genç yaşında başladı. Babasının gayretli çalışmaları, yardımları sâyesinde, büyüklerin sevgisine ve yüksek hallere kavuştu.

Muhammed Sa'îd Hazretleri büyüyünce, zâhirî ilmin tahsîli ile meşgul oldu. İlminin bir kısmını babasının huzûrunda elde etti. **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri** bu oğluna icâzet ve hilâfet verip: "**Muhammed Sa'îd** ulemâ-i râsihînden-dir (ilimde derinleşmiş âlimlerden)" buyurdu.

Bir kısmını da ağabeyinin yanında kazandı. Bazı ilimleri de **Şeyh Tâhir el-Lâhorî**'nin yanında tamamlayıp ikmâl etti.

Aklî ve naklî bütün ilimlerde tam bir mahâret elde etti. Bu tahsîl esnâsında muhterem babalarının tasarruf ve bereketli teveccühleriyle bu büyük yola bağlılığı kuvvetlendi ve yüksek hallere kavuştu. Bütün bu zâhirî olgunlukları ve mânevî terakkîleri on yedi yaşında ikmâl edip bitirmişti. O zamandan beri aklî ve naklî ilimlerde mahâret sahibi olup dâimâ ders okuturdu.

Bâkîbillâh Hazretleri, **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'ne yazdığı mektupların bazılarında oğullarını şefkat ve merhamet ile anıp duâ ederdi. Sevdiklerinden birine, **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin medhi hakkında yazdığı bir mektupta şöyle yazıyordu: "Daha küçük olan **Ahmed**'in çocukları, hepsi esrâr-ı ilâhîdir. Şaşılacak, inanılmayacak kâbiliyetleri vardır. Onlar şecere-yi tayyibedirler. **Allâh-u Te'âlâ** onları en güzel şekilde yarattı."

Kendisi bazı kıymetli kitaplara ilaveler ve hâşiyeler yapardı. ***"Hayâlî Hâşiyesi"*** üzerine de hâşiyesi vardır. Zamanının âlimleri bu eseri okuyunca, **Muhammed Sa'îd Hazretleri**'nin son derece ince ilimlere sahip olduğunu kabul etmişlerdir.

Birçok kıymetli kitaplara ta'likler ve hâşiyeler yaptı. ***"Mişkâtü'l-mesâbîh"***e ta'likleri çok kıymetlidir. Muhterem babasının sırlarına ve mârifetlerine mahrem idi. ***"Mektûbât-ı Sa'îdiyye"*** kitabında yüz mektup vardır.

Ayrıca Hicaz'da nâil olduğu keşifleri oğlu **Abdulehad Vahdet**'e ***"Letâifü'l-Medîne"*** adıyla kaleme aldırmıştır.

Münâzarada bütün Hindistan âlimlerini susturacak ayrı bir meziyeti vardı. **Muhammed Hâşim el-Kişmî** bu hususta şöyle anlatmıştır: "Bir gün bu fakir de yanlarındaydım. Âlimlerden biri kendilerine usûl-i fıkha dâir çok zor bir mesele sordu. Bu soruyu gâyet açık ve geniş olarak cevaplandırdı. O âlim kulağıma eğilip: 'Bu zâtın ilimde bir eşi yoktur' dedi."

Rabbim! Şefâatlerine nâil eyleye. Âmîn! *(Fazlullâh es-Serhendî, 'Umdet-ül-Makāmât; sh:226; Bedreddin es-Serhendî, Hazarâtü'l-kuds (nşr. Mevlânâ Mahbûb-i İlâhî), Hazarâtü'l-Kuds, sh:234; Muhammed Hâşim el-Kişmî, Zübdetü'l-makāmât, sh:308; Türkiye Gazetesi Yayınları, Hindistan Evliyâları, 2/309-322)*

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN, KABR-İ ŞERÎFLERİNİ KEŞFETTİĞİ DOKUZ PEYGAMBER HAKKINDA "MEKTÛBÂT"TAKİ BEYÂNI

Dokuz peygamberin kabirlerinin yanındaki yetimhânede hâfızlık yapan talebeler

"Ey yavrum! Bu fakîr çok geniş ve çok derin düşünüyorum da, Peygamberimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in (bi'set) haberi ulaşmayan, yeryüzünde hiçbir yer kalmadığını anlıyorum. Bütün dünyânın, onun dâvet nuru ile güneş gibi aydınlandığı görülüyor. Hattâ seddin arkasında bulunan **Ye'cûc** ve **Me'cûc**'a bile ulaşmış bulunuyor.

Eski zamanlarda da bütün dünyada peygamber gönderilmedik bir yer kalmamış gibidir. Hattâ bundan en mahrum zannedilen Hindistan'da bile Hindlilerden bir peygamber gönderilmiş, **Allâh-u Te'âlâ**'nın emirleri onlara bildirilmiştir.

Öyle anlaşılıyor ki Hindistan'ın bazı kısımlarında peygamberlerin nurları, küfür karanlıkları içinde yıldızlar gibi parlamıştır. Eğer merak ediyorsan bu şehirleri söyleyebilirim. Bazı peygamberlere bir kişi bile inanmamış, kimse kabul etmemiştir. Yalnız bir kişinin inandığı peygamberler de olmuşdur.

Bazılarına da iki veya üç kişi îman etmiştir. Hindistan'da bir peygambere üç kişiden çok inanan olduğu görülemiyor. Yani dört tane ümmeti bulunan peygamber bile olmamıştır.

Hindlilerin tapındıkları kimselerden bazılarının kitaplarında, **Allâh-u Te'âlâ**'nın varlığı ve sıfatları hakkında görülen yazılar, hep o peygamberin nurlarının akisleridir. Çünkü her asırda, her ümmete peygamber gelerek **Allâh-u Te'âlâ**'nın varlığını ve sıfatlarını bildirmiştir.

Onların mübârek varlıkları olmasaydı, küfür ve günah pislikleri ile kirlenmiş olan akıllar, îman devletine kavuşamazdı. Bu ahmaklar çürük akılları ile herkesi kandırıp, kendilerine tapmaya zorlamış, 'Sizi biz kurtardık, bizim sâyemizde yaşıyorsunuz' diyerek kendilerinden başka bir kuvvetin bulunmadığını sanmışlardı.

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin kabirlerini keşfettiği, Hindistan'a gönderilen 9 peygamberin bulunduğu kabristan

Nitekim Mısır firavunları: 'Eğer benden başkasına taparsan, seni hapsederim' demişti. Bazıları da bu kâinâtın bir yaratanı olduğunu işittiklerinden, kendilerine yaratıcı dedirtemeyeceklerini anlayarak, bir yaratanın varlığını söylemiş, fakat bunun kendilerine sirâyet ettiğini (işlediğini) bildirerek, bu hîle ile insanları kendilerine taptırmaya uğraşmışlardır.

Şimdi burada 'Hindistan'a peygamber gönderilmiş olsaydı biz de işitirdik. Dilden dile, her tarafa yayılırdı' denilerek bu duruma itiraz edilemez.

Zira bunlar, bütün Hindistan'a gönderilmiş değildi. Bazıları bir şehre, hattâ bir köye gönderilmişti. **Allâh-u Te'âlâ** bir millet veya bir şehr ahâlisinden en iyisini bu devletle şereflendiriyor, o da **Allâh-u Te'âlâ**'nın varlığını, birliğini ve emirlerini ve O'ndan başka kimsenin bir şey yaratamayacağını insanlara bildiriyordu. Onlar da ona inanmıyor ve inkâr ediyorlardı. Câhil, yalancı, deli diye alay ediyorlardı.

Azgınlıkları ve ona eziyetleri artınca, **Allâh-u Te'âlâ** da onları helâk ediyordu. Uzun zaman sonra başka bir peygamberi gönderiyor ve yine böyle oluyordu.

Hindistan'da böylece yıkılmış şehir harâbeleri çok görülmektedir. Şehirlerin bu sebepten harâb oldukları ve peygamberlerin dâvetleri etraftaki insanlar arasında yayılıp uzun zaman dillerde dolaşıyordu.

Peygamberlere çok kimse inansaydı ve mü'minler hâkim olarak kalsalardı, o zaman bizim de haberimiz olurdu. Fakat bir kişi, birkaç gün nasîhat edip gider, buna kimse inanmaz ve bir başkasına ancak bir kişi, iki kişi inanırsa, bize nasıl haber gelebilir?!

Çünkü kâfirler dini söndürmeye çalışıyor, babalarının yoluna uymayan dini beğenmiyorlardı. Kim haber verecek ve kime söyleyecek?! Sonra Resûl, Nebî ve Peygamber kelimeleri Fârisî ve Arabîdir. Hind lugatında bu kelimeler yok idi ki, o peygamberlere bu isimler verilmiş olsun.

Nihâyet şunu da söyliyelim ki 'Hindistan'ın peygamber gelmeyen ve doğru yol gösterilmeyen yerleri de var' diye kabul edecek olursak, buralardaki insanları dağda, çölde yetişen müşrikler gibi kabul etmemiz, dolayısıyla inad etikleri ve herkesi kendilerine tapdırdıkları halde bile, cehenneme girmeyeceklerini ve ebedî azap görmeyeceklerini düşünmemiz gerekir.

Oysa böylelerin cehenneme girmemesi, akl-ı selîme uygun olmadığı gibi, yanılmıyan keşifler de buna müsâade etmiyor.

Zaten bunlardan inad edenlerin bir kısmının cehenneme girdiklerine şâhit olmaktayım (görmekteyim).

Her şeyin doğrusunu ancak **Allâh-u Te'âlâ** bilir." *(İmâm-ı Rabbânî, el-Mektûbât, cild:1, mektup no:259)*

RESUL BÖLÜKBAŞ

KUR'AN'DAN YÜZÜNÜ ÇEVİREN MİLLET İFLAH OLMAZ

Yüce **Allah**, Yeryüzünde yarattığı insan olan Âdem Aleyhisselâm'ı kendine halife olarak yarattığı için onun zürriyeti olan ve kıyamete kadar gelecek bütün insanları da kendisine halife olarak yaratmıştır. Bunun manası şudur ki; İnsan ve insanlık kendi saadet ve mutluluk yolunu, yaşama sistemini, hayat nizamını, tanzim etme ve insanlığa yol göstermeyi insanın kendisine vermemiştir. Bu yetki ve salahiyeti ancak kendisine tahsis etmiştir. Nasıl ki; yaratma, rızık verme, yaşatma ve enfusi ve ahlaki nimetleri ihsan etmeyi kendisine tahsis etti ise yarattığı insanın yolunu yönünü ve nizamını da tespit etmeyi kendisine tahsis etmiştir.

Yani nasıl ki tahlik, terzik, ten'im, ihya ve imâte sıfatları O'na ait ise kendisine vekil ve halife olarak yarattığı insanın dünya da huzur ve saadet içinde yaşaması için ona hayat nizamını huzur ve mutluluk sistemini insanca yaşaması için gerekli kuralları koymak üzere kitabı ve bu kitabın muhatabı olarak da Peygamberleri göndermiştir. Zira teşri yani hüküm koyma sıfatı sadece O'na aittir. Beşeriyeti ve insanları çok iyi bilen beşerin kendisi değil onu yaratan Yüce **Allah**'tır. **Cenab-ı Hakk** kendisine halife olarak yarattığı insana çok kıymet verdiği için onu kendi başına başıboş terk etmeyi istemedi bunun insana yapılacak en büyük haksızlık ve hikmete aykırı bir durum olacağını bile **Allah** teşri hakkını kendine tahsis etmiştir. Zira yüce **Mevlâ** haksızlık etmekten ve hikmete aykırı iş yapmaktan münezzeh ve Müberradır.

İnsanın hayat nizamını kendisinin tanzim etmesinin zaruri olduğunu bilen **Allah** *(Celle Celalühü)* öyle de yapmıştır. Zira **Cenab-ı Hakk**'ın sıfatlarından olan ilim ve kelam sıfatları ile beşerin nizamını gönderdiği kitaplarla beyan etmiştir. Elbette yüce **Allah** kendisine halife olarak yarattığı insana akıl, iyiyi kötüden ayırma kabiliyetini vermiştir. Hatta **Cenab-ı Hak** kendisinde var olan sıfatlardan da insana vermiştir. Çünkü **Allah**'a halife olmanın gereği budur. Ancak bu aklı ve mantığı kendi yolunu ve yönünü kendisinin tanzim etmesine yeterli olduğu için vermemiştir. Bu akılla neyin helal neyin haram ve neyin gerekli olduğunu tespit etmesi mümkün olamayacağından **Cenab-ı Mevlâ**'nın bunların tespitini ve İslâmi kuralları koymayı kendine hasr etmiştir. Ancak gönderdiği risalet ve talimatları anlayabilmesi içinde akıl nimetini ihsan etmiştir. Aklı olmayanları ise mükellef tutmamıştır. Akıl mükellefiyetin şartıdır.

Unutmamak lazımdır ki **Allah**'ta var olan kudret, ilim ve kelam sıfatları halife olan insanda da vardır. Ancak **Cenab-ı Hakk**'ta var olan bu sıfatlarla **Allah**'ı vasıflamak vacip olduğu gibi bu sıfatların zıddı olan cehil, sükût ve acziyet ile vasıflamak da asla mümkün değildir. Bunlardan **Mevlâ**'yı tenzih etmek gerekir. Halife olan kul ise ilim ve kudret sıfatı ile muttasif olduğu gibi acizlik ve cehalet sıfatları ile de muttasif olduğundan beşeriyetin saadet ve mutluluk yolunu tanzim etme İslâmi kuralları koyma hakkını insana vermemiştir.

Bunu da yarattığı insanı çok sevdiğinden böyle yapmıştır. Çünkü insan, geçmişini bilmez bildikleri varsa da bir kısmını unutur. Geleceğini asla hiç bilmez. Hali hazırı da kısmen bilir kısmen bilmez. Böyle bir insanın saadet yolunu tanzim etmesi hatalarla karışık olur.

Allah *(Celle Celalühü)* ise ezeli ve ebedi ve hali hazırı en ince teferrüatına kadar bildiğinden sonsuz ilim sıfatı ile muttasif olduğundan beşeriyetin nizamını en mükemmel şekilde tanzim etmeyi murat ederek Peygamberlik müessesesiniz zaruri görmüştür. Peygamberlik müessesesinin olmazsa olmaz derecede zaruru olduğundandır ki ilk insan olan Âdem *(Aleyhisselâm)* aynı zamanda ilk Peygamberdir. Yani **Cenab-ı Hakk** Peygambersiz iki insan da olsa yaşamasının huzur içinde olamayacağını bildiğinden insanlıkla beraber peygamberliği başlatarak ilk risaletini ilk insanı vermiştir.

Onun içindir ki makaleye başlık atarken **Kur'ân**'dan yüzünü çeviren millet iflah olmaz dedik. **Kur'ân**'dan kopan insanın gemisinin rotasız olduğu gibi bu geminin kaptanı da yoktur. Böyle bir gemi elbette ki sahili selamete çıkamaz. Rastgele gider, karaya oturur veya batar. Şimdi dünya Müslümanlarının haline bakalım **Kur'ân**'dan ve sünnetten yüzlerini dönmüşler mi yoksa **Kur'ân** ve Sünnetin ahkâmına sımsıkı sarılmışlar mıdır.

Görüyoruz ki gerek bütün dünya da ve gerekse ülkemizde **Kur'ân-ı kerim**'in elfâzına, hıfzına ve onun fizikine önem verildiği kadar onun ahkâmına gösterdiği yola koyduğu nizama önem verilmemektedir. Dünya da ve ülkemizde **Kur'ân'ın** elfâzını hıfz eden hafızımız onu okuyan okurlarımız azımsanmayacak kadar çoktur. Ancak onu ezberleyenler Fatiha'dan Nas Sûresine kadar tüm ayetlerini ezberlemeyi lüzumlu görüp ezberlediği gibi onun ahkâmının tamamını da aynı şekilde kabul etmesi imanî noktada bir vecibedir. Hal böyle iken tatbikata sıra geldiğinde bu kitabın bir kısmının tatbikinin lüzumlu ama diğer bir kısmının ise tarihsel olduğunu kabul ederek tatbiki şöyle dursun itikâden bile kabul etmeyen kişinin hafız olmasının veya **Kur'ân'ı** okumasının hiçbir faydası yoktur.

Kur'ân-ı Azimüşşan'ın ahkâmına onun getirdiği ilkelere sadık kalmadıkça **Kur'ân**'dan yüz çeviren milletin dışında sayılmayız. Değil **Kur'ân-ı Kerim**'in ahkâmının devreden çıkarılması onun sözlerin en güzeli sistemlerin en adili kurallarının en mükemmel olduğunu kabul etmedikçe kişi İslâm sarayına girmiş olamaz. Bu hususta **Kur'ân-ı Kerim**'den bazı ayetleri sıralamayı uygun görmekteyiz.

وَمَنْ اَعْرَضَ عَنْ ذِكْر۪ي فَاِنَّ لَهُ مَع۪يشَةً ضَنْكاً
وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَعْمٰى ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ
حَشَرْتَن۪ٓي اَعْمٰى وَقَدْ كُنْتُ بَص۪يراً ﴿١٢٥﴾ قَالَ
كَذٰلِكَ اَتَتْكَ اٰيَاتُنَا فَنَس۪يتَهَاۚ وَكَذٰلِكَ الْيَوْمَ تُنْسٰى
﴿١٢٦﴾ وَكَذٰلِكَ نَجْز۪ي مَنْ اَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ
بِاٰيَاتِ رَبِّه۪ۜ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَدُّ وَاَبْقٰى ﴿١٢٧﴾

"Her kim de benim zikrimden (Kur'an'dan) **yüz çevirirse mutlaka ona dar bir geçim vardır. Bir de onu kıyamet gününde kör olarak haşrederiz."** (124) **O da şöyle der: "Rabbim! Dünyada gören bir kimse olduğum halde, niçin beni kör olarak haşrettin?"** (125) **Allah "Evet, öyle. Âyetlerimiz sana geldi de sen onları unuttun. Aynı şekilde bugün de sen unutuluyorsun" der.** (126) **Haddi aşan ve Rabbi'nin âyetlerine inanmayanları işte böyle cezalandırırız. Şüphesiz ahiret azabı daha şiddetli ve daha kalıcıdır.** (127)

Bu ayetin mealini okuduktan sonra tarafımızdan bir yorum katmaya gerek olmadığını düşünerek yorumunu okurlarımın anlayışına bırakıyorum.

Bir başka ayetinde Yüce **Allah** *(Celle Celalühü)* Nisa Sûresinin 65. Ayetinde ise şöyle buyurmaktadır;

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتّٰى يُحَكِّمُوكَ ف۪يمَا شَجَرَ
بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا ف۪ٓي اَنْفُسِهِمْ حَرَجاً مِمَّا قَضَيْتَ
وَيُسَلِّمُوا تَسْل۪يماً ﴿٦٥﴾

Hayır! Rabbine andolsun ki onlar, aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp, sonra da verdiğin hükme içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın, tam bir teslimiyetle boyun eğmedikçe iman etmiş olmazlar. (65)

Yüce **Allah** *(Celle Celalühü)* Peygamberine teslimiyetin bu kadar önemli olduğunu beyan ettikten sonra kendisine olması gereken teslimiyetin önemini anlamak için izaha gerek olmadığını düşünüyoruz.

Yine Maide Sûresinin 49 ve 50. Ayetlerinde ise şöyle buyurmaktadır;

وَاَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَٓاءَهُمْ
وَاحْذَرْهُمْ اَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَٓا اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكَ
فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ اَنَّمَا يُر۪يدُ اللّٰهُ اَنْ يُص۪يبَهُمْ بِبَعْضِ
ذُنُوبِهِمْ وَاِنَّ كَث۪يراً مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾
اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْماً
لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

Aralarında, Allah'ın indirdiği ile hükmet. Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından (Kur'an'ın bazı hükümlerinden) **seni şaşırtmalarından sakın. Eğer yüz çevirirlerse, bil ki şüphesiz Allah, bazı günahları sebebiyle onları bir musibete çarptırmak istiyor. İnsanlardan birçoğu muhakkak ki yoldan çıkmışlardır.** (49) **Onlar hâlâ cahiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Kesin olarak inanacak bir toplum için, kimin hükmü Allah'ınkinden daha güzeldir?** (50)

Şurası kesinlikle bilinmelidir ki **Allah**'a ve Rasûlü'ne dayanmayan din ve ahlak cahiliye döneminin dini ve ahlakıdır. İşte **Cenab-ı Hakk** bu ayeti ile Cahiliye döneminin örf ve âdetini dejanere olmuş ahlakını kötüleyerek kendisi tarafından indirilen kitaba ve yine kendisi tarafından gönderilen Peygambere ittiba edilmesi gerektiğini ferman etmektedir.

Şimdi **Kur'ân-ı Kerim**'den bazı kimseler tarafından tarihsel kabul edilerek günümüzde tatbikinin uygun olmayacağını söyledikleri ayetlerden bazılarını arz edelim;

وَالَّذ۪ينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِاَرْبَعَةِ
شُهَدَٓاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَان۪ينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ
شَهَادَةً اَبَداًۚ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤﴾ اِلَّا الَّذ۪ينَ
تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُواۚ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَح۪يمٌ
﴿٥﴾ وَالَّذ۪ينَ يَرْمُونَ اَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ
شُهَدَٓاءُ اِلَّٓا اَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ اَحَدِهِمْ اَرْبَعُ شَهَادَاتٍ
بِاللّٰهِ اِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٦﴾ وَالْخَامِسَةُ اَنَّ لَعْنَتَ
اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِب۪ينَ ﴿٧﴾ وَيَدْرَؤُا عَنْهَا
الْعَذَابَ اَنْ تَشْهَدَ اَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللّٰهِ اِنَّهُ لَمِنَ
الْكَاذِب۪ينَ ﴿٨﴾ وَالْخَامِسَةَ اَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ عَلَيْهَٓا اِنْ
كَانَ مِنَ الصَّادِق۪ينَ ﴿٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
وَرَحْمَتُهُ وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَك۪يمٌ ﴿١٠﴾

Namuslu kadınlara zina isnat edip sonra da dört şahit getiremeyenlere seksen değnek vurun. Artık onların şahitliğini asla kabul etmeyin. İşte bunlar fâsık kimselerdir. (4) **Ancak tövbe edip bundan sonra ıslah olanlar müstesna. Çünkü Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.** (5) **Eşlerine zina isnat edip de kendilerinden başka şahitleri olmayanlara gelince, onların her birinin şahitliği; kendisinin doğru söyleyenlerden olduğuna dair, Allah adına dört defa yemin ederek şahitlik etmesi, beşinci defada da; eğer yalancılardan ise, Allah'ın lanetinin kendi üzerine olmasını ifade etmesiyle yerine gelir.** (6-7) **Kocasının yalancılardan olduğuna dair Allah'ı dört defa şahit getirmesi** (**Allah** adına yemin etmesi), **beşinci defada da eğer kocası doğru söyleyenlerden ise Allah'ın gazabının kendi üzerine olmasını dilemesi, kadından cezayı kaldırır.** (8-9) **Allah'ın size lütfu ve merhameti olmasaydı ve Allah tövbeleri kabul eden, hüküm ve hikmet sahibi olmasaydı haliniz nice olurdu?** (10)

Bu ayeti de okurlarımızın yorumlaması yeterli olacağından ayrıca bizim yorumumuza gerek duymuyoruz.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki **Kur'ân-ı Kerim**'in El-fazına, hıfzına önem veren ve İslâm ülkelerinde yaşayan insanlar onun ahkâmına aynı derecede önem vermediği sürece ben **Kur'ân**'dan yüzümü çevirmedim deme hakkına sahip değildir. **Kur'ân-ı Kerim** kıraatının yapılması ve ahkâmına önem verilmemesi için gönderilen bir kitap değildir. Bunu böyle kabul edenler sadece **Kur'ân-ı Kerim**'i kıraatından, namesinden keyif almak isteyen fakat ahkâmını beğenmeyen sözde Müslümanlardan başkaları değildir.

Yüce kitabımızın El-Fazını, kıraatını, kıssalarını, geleceğe dair olan haberlerini ve yaşama tarzımızı belirleyen ahkâmını kabul etmek suretiyle ancak **Kur'ân-ı Kerim**e teveccüh etmiş oluruz. Ne mutlu **Kur'ân-ı Kerim**e teveccüh edip gayrisinden yüz çevirenlere **Cenab-ı Hakk** bizi Hak yola hidayet edip orada daim kılsın.

Müslümanların bir başka hastalığı da Müslümanları bırakıp müşriklerden medet beklercesine onlara teveccüh göstermesidir. **Kur'ân-ı Kerim**'de Tevbe Sûresinin 23 ve 24. Ayetinde bakınız ne buyuruyor;

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُٓوا اٰبَٓاءَكُمْ وَاِخْوَانَكُمْ
اَوْلِيَٓاءَ اِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْاٖيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
مِنْكُمْ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ اِنْ كَانَ
اٰبَٓاؤُ۬كُمْ وَاَبْنَٓاؤُ۬كُمْ وَاِخْوَانُكُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ وَعَشٖيرَتُكُمْ
وَاَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا
وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَٓا اَحَبَّ اِلَيْكُمْ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهٖ
وَجِهَادٍ فٖي سَبٖيلِهٖ فَتَرَبَّصُوا حَتّٰى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ وَاللّٰهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقٖينَ ﴿٢٤﴾

Ey iman edenler! Eğer küfrü imana tercih ederlerse, babalarınızı ve kardeşlerinizi bile dost edinmeyin. İçinizden kim onları dost edinirse, işte onlar, zalimlerin ta kendileridir. (23) **De ki: "Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, kazandığınız mallar, kesada uğramasından korktuğunuz bir ticâret ve beğendiğiniz meskenler size Allah'tan, peygamberinden ve onun yolunda cihattan daha sevgili ise, artık Allah'ın emri gelinceye kadar bekleyin! Allah fasık topluluğu doğru yola erdirmez."** (24)

Burada bir Müslümanın normal beşeri münasebetlerin dışında ve İslâm'ın müsaade ettiği ölçüden ileri derecede küfre ve kâfire taviz veremeyeceğini arz etmektedir. Yine Tevbe Sûresinin 28. Ayetinde ise Yüce **Allah** şöyle buyuruyor;

يَٓا اَيُّهَا الَّذٖينَ اٰمَنُٓوا اِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا
يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هٰذَا وَاِنْ خِفْتُمْ
عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنٖيكُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖٓ اِنْ شَٓاءَ اِنَّ اللّٰهَ
عَلٖيمٌ حَكٖيمٌ ﴿٢٨﴾

Ey iman edenler! Allah'a ortak koşanlar ancak bir pislikten ibarettir. Artık bu yıllarından sonra, Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar. Eğer yoksulluktan korkarsanız, Allah dilerse lütfuyla sizi zengin kılar. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. (28)

Bu ayeti celilede de **Cenab-ı Hakk** maddi çıkar bakımından da ancak kendisine tevekkül etmek gerektiğini bir takım endişelerle şirk ehline taviz verilmemesini ferman etmektedir.

Yine aynı manayı teyit eden Mücadele Sûresinin 22. Ayetinde şöyle buyurmaktadır;

لَا تَجِدُ قَوْماً يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ يُوَٓادُّونَ
مَنْ حَٓادَّ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُٓوا اٰبَٓاءَهُمْ اَوْ اَبْنَٓاءَهُمْ
اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشٖيرَتَهُمْ اُو۬لٰٓئِكَ كَتَبَ فٖي قُلُوبِهِمُ
الْاٖيمَانَ وَاَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرٖي
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدٖينَ فٖيهَا رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوا عَنْهُ اُو۬لٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ اَلَٓا اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

Allah'a ve ahiret gününe iman eden hiçbir topluluğun, babaları, oğulları, kardeşleri yahut kendi soy-sopları olsalar bile, Allah'a ve peygamberine düşman olan kimselere sevgi beslediğini göremezsin. İşte Allah onların kalplerine imanı yazmış ve onları kendi katından bir ruh ile desteklemiştir. Onları, içlerinden ırmaklar akan ve içlerinde ebedi kalacakları cennetlere sokacaktır. Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. İşte onlar, Allah'ın tarafında olanlardır. İyi bilin ki, Allah'ın tarafında olanlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir. (22)

Bu ve benzeri birçok ayetleri sıralayabiliriz. Bütün bu ayetlerden anlaşılıyor ki Müslümanın sadık dostu yine kendisi gibi iman edenler olmalıdır. Zaruri olan beşeri münasebetlerin dışında ehli şirkten medet beklemek veya onlara güvenmek dinen hoş olmayan hususlardır. Tevekkül yalnız **Allah**'a güven ise sadece Müslümanlara olmalıdır.

Selam ve Dua ile…

HASAN KUDUOĞLU

HALEB EŞ-ŞEHBÂ MU‘TASIM'INI, FÂTİH'İNİ, YAVUZ'UNU BEKLİYOR...

Mukaddime Yerine

Her hâlükârda bütün hamd-ü senâlar bizlere cihad etmeyi emrederken:

﴿انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾

“(Allâh yolunda cihada çıkmaya yetecek kadar imkân ve güce sahipseniz,) gerek hafif kimseler, gerekse ağır kişiler (hastalar ve sağlamlar, zenginler ve fakirler, çocuklular ve çocuksuzlar, yaşlılar ve gençler, güçlüler ve zayıflar, silahlılar ve silahsızlar) olarak (cihada) çıkın ve hem mallarınızla hem de canlarınızla Allâh yolunda cihad edin. İşte size! Bu, kendiniz için (iki cihanda da) tam bir hayırdır. Eğer (hayrın nerede olduğunu) bilmekte bulunmuş olduysanız (elbette cihadı tercih edersiniz)” *(Tevbe Sûresi:41)* buyuran ve bunun netîcesinde bu emre imtisâl eden yiğitleri de:

﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللّٰهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ﴾

“O kimseler ki (hem nefis ve şeytan gibi görünmeyen, hem de kâfirler gibi görünen düşmanlarla) Bizim uğrumuzda (sırf Bizim rızâmız için ihlâs ile) cihad etmişlerdir, andolsun ki elbette Biz onları (cennet ve cemâlimize kavuşturacak) yollarımıza mutlaka hidâyet edeceğiz. Gerçekten (iki cihanda da) Allâh(ın yardım ve desteği), elbette o güzel işler yapan (ve yaptıklarını, Allâh’ı görür gibi huzur üzere işleyen) kimselerle beraberdir” *(Ankebût Sûresi:69)* buyurarak müjdeleyen Yüce Mevlâmız’a âittir.

Bî hâd salât-ü selâm Ebû Katâde *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîflerinde:

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالْإِيمَانَ بِاللّٰهِ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ.»

“Şüphesiz ki Allâh yolunda cihad etmek ve Allâh’a îman etmek en üstün amellerdendir” *(Müslim, İmâra:32, no:4988, 6/37)* buyuran Hayru’l-Beşer olan Muhammed Mustafâmız’ın ve onun açtığı bu yolda, gösterdiği hedefe doğru durmadan yürüyen Müslümanların üzerine olsun. Âmîn!

Taşlarının ve onlardan yapılan binâlarının beyaza çalan renginden dolayı “Şehbâ” diye vasfedilen Halep şehri târihinin en kara günlerini yaşıyorken bu hususta birkaç kelâm edip hissiyâtımızı kâğıda dökmek istedim. Buyrun efendim:

Ehl-i Küfrün Nazarında Bizim Sâbıkamız Kabarıktır, Zira Bizim Ecdâdımız Harp Meydanlarının Ebedî Kahramanlarıdır!

Evet başlıktaki ifade çok şeyi özetliyor aslında. Ehl-i küfrün biz Müslümanlara olan kini, kıymetli ecdâdımızın onlara hadlerini bildirmesinden dolayıdır.

Onların nazarında bizim sâbıkamız çok kabarıktır. Hâssaten Türkiye'ye bakışları çok daha farklıdır. Zira bu memleketin insanları İslâmiyet'i kabul ettikten sonra, ehl-i küfrün karşısına dikilmiş, Moğol zulümleri altında inim inim inleyen Ehl-i İslâm'a âdetâ bir kurtarıcı olmuştur.

Moğollar ve Roma anlaşıp bütün Müslümanları târihin tozlu raflarına kaldırmak istediklerinde, bu toprakları onlara dar eden bizim şanlı ecdâdımızdır.

Kıymetli okurlarımız! Şu hesap pek konuşulmamaktadır ama çok dikkat-i câliptir. Bakınız dünyâ yaklaşık olarak 510 milyon kilometre karedir. Bunun da 361 milyon kadarı su, 148 milyon kadarı karadır.

Bu kara parçalarından eski dünyâ dediğimiz Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarının toplam yüz ölçümü ise 85 milyon kilometre karedir.

Bu toprak parçası üzerinde bizim kıymetli atalarımız olan Osmanlı Devleti'nin en son sahip olduğu toprakların büyüklüğü etki alanlarıyla birlikte 24 milyon kilometre kare civârındadır. Bu rakamları aklımızda canlandırabilmemiz için bugünkü Rusya'nın 17 milyon kilometre kare olduğunu hatırlatmak isterim.

Hâsıl-ı kelâm Osmanlı ecdâdımız o zamanın dünyâsının neredeyse üçte birine sahip olmuştur. Bu arada bugün Türkiyemiz 738 bin kilometre karedir *-Allâh zevâl vermesin-* yani az önce zikrettiğimiz rakamlarla kıyas edilebilsin diye söylüyorum 1 milyon dahi değildir.

Dolayısıyla çok değil yüz-yüz elli sene önce böyle bir devletten bu hâle gelmiş, yani şu an sahip olduğu topraklarının 30 katından fazlasını kaybetmiş, böyle bir gerilemeye mâruz kalmış bir toplumun, yıllar sonra kıpırdanmaya ve eski şuuruna yönelik hareketlere başladığı bir anda, ehl-i küfür tarafından ilişilmemesi, gelişmesinin istenmemesi elbette ki mantık dâhilinde değildir.

İşte onun için İslâm ülkelerinde devamlı kaos çıkarma planları devam edip gitmekte, terör olayları hep bizim diyarlarımızda meydana gelmektedir. Acaba bu tesâdüf müdür?!

Bize düşen vazîfeler arasında, belki de en mühimi çok çalışarak, toplumumuza unutturulmuş olan bu değerlerimizi hatırlatmak, bunları neslimize aktarıp şuur sâhibi bir gençlik yetiştirmek ve kaybettiğimiz ruhumuzu yeniden bulmaktır.

Şâir Memduh Cumhur bu hâlimizi şu beyitleriyle çok güzel anlatmıştır:

"Söyleyin neyleyecek halk-ı cihan yâdımızı?!
Sildiler defter-i dilden de garip âdımızı.

Hani Azrâ, hani Vâmık hani Aslı'yla Kerem?!
Unutup gittik o sevdâ dolu ecdâdımızı.

Nice Leylâ, nice Şîrin yeniden doğsa bile,
Bulamaz şimdi ne Mecnun, ne de Ferhâdımızı.

Vatanın zevki mülâkāt-ı ehibbâ iledir,
Ne muhabbet kodu devran ne dil-i şâdımızı.

Yok mudur zerrece insâf şu cumhûr içre?!
Kimse âlemde bizim duymadı feryâdımızı."

Neslimize ruhunu yeniden buldurmalıyız. Zira biz târih boyunca sâhibi olduğumuz şanlı zaferlerimizin herbirini bayram yapmaya kalksak, bir senenin günleri bize yetmeyecektir. Bizler 100 yılının 61 yılını at sırtında geçiren yiğitlerin, harp meydanlarının ebedî kahramanlarının nesliyiz. Ama Cemil Meriç'in ifadesiyle: "Haçlıların en büyük zaferi bizim târih kitaplarımızdır."

Arif Nihat Asya'nın şu beyitleri bu duygularımıza tercüman olmaktadır:

"Bu kitaplar Fâtih'tir, Selim'dir, Süleyman'dır,
Şu mihrab Sinânüddin, şu minâre Sinân'dır,
Haydi artık uyuyan destanını uyandır!

Bilmem neden gündelik işlerle telâştasın,
Kızım sen de Fâtihler doğuracak yaştasın!

Delikanlım! İşaret aldığın gün atandan,
Yürüyeceksin, millet yürüyecek arkandan,
Sana selâm getirdim Ulubatlı Hasan'dan!

Sen ki burçlara bayrak olacak kumaştasın,
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

Bırak, bozuk saatler yalan yanlış işlesin,
Çelebiler çekilip haremlerde kışlasın,
Yürü aslanım, fetih hazırlığı başlasın!

Yürü hâlâ ne diye kendinle savaştasın?!
Fâtih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!"

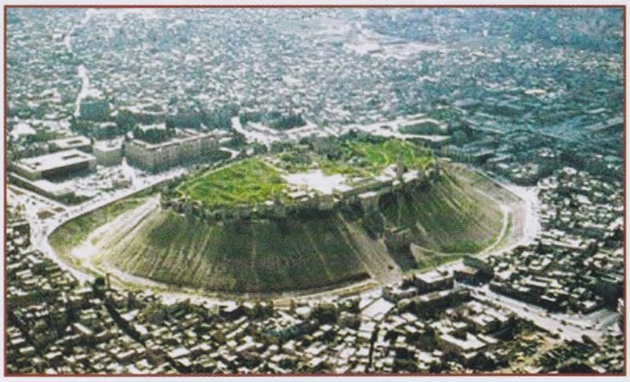
İstanbul ve Kahire'den sonra Devlet-i Aliyye'nin (Osmanlı'nın) en gelişmiş 3. şehri iken, daha sonra da Mîsâk-ı Millî sınırlarımız dâhilindeyken maalesef Lozan'da peşkeş çekilerek elimizden çıkan Haleb'in bugünkü içler acısı hâli yüreklerimizi dağlamaktadır.

Bir taraftan kâfirler, bir taraftan kâfirden beter olan ezelî düşmanımız Şi'a kadim şehrimizi yağmalayıp halkını katletmek hedefindedir. **Allâh-u Te'âlâ** bizlere onlara yardım edecek güç-kuvvet ihsân eyleyip bu zulmü durdurmaya vesîle eylesin. Âmîn!

Türkmen Şehri Halep Katliâmın Eşiğinde

7. asırdan itibaren Oğuz Boyları akıncılarının Irak ve Suriye'de görünmeye başladığı, 10. ve 11. yüzyıllarda ise yoğun Türk göçlerinin gerçekleştiği bilinmektedir. Türkler 11. yüzyıldan itibaren Suriye topraklarında hâkimiyet kurmuşlar ve Osmanlı imparatorluğu yıkılıncaya kadar Suriye'yi ve Suriyelileri savunmuşlardır.

Bugün (mâlum savaş başlamadan önce) 23 milyon civarında nüfusu olan Suriye'de, 1.5 milyon Türkçe konuşan ve 2 milyon Türkçe'yi unutmuş toplam 3.5 milyon Türkmen/Türk yaşamaktadır. Râkımı'l-hurûf olan bu kardeşiniz Suriye'nin başkenti Şâm-ı Şerîf'te dokuz ay kadar kalmış birisi olarak bunun canlı şâhidiyimdir.

Resim-1: Halep Kalesi

Dilleri baskı altında unutturulmuş olan Türkmenler de Türk kimliklerinin şuurundadırlar. Ayrıca kimliklerini unutmuş olan en az 3 milyon civarında Sünnî Hanefi Türk asıllı Suriyeli vardır. Suriye Türkmenleri bugüne kadar Nusayrî azınlık ve Baas diktası tarafından hep ezilmişler, ne yazık ki bu zulüm karşısında Eski (!) Türkiye hep sessiz kalmıştır. 1982'de Hâfız Esad'ın 50 binden fazla Suriye Türkü'nü katledişi hâlâ hâfızalarımızdan silinmemiştir.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde yapılan çalışmalar neticesinde Halep'in asırlar boyunca bir Türk şehri olduğu belgelerle ortaya çıkarılmıştır. Hâlen Halep nüfusunun yarıdan çoğu Türk'tür veya Türk asıllıdır.

Esâsen Suriye'deki 2 milyonluk Kürt nüfusu, Türkmen nüfusunun yarısı kadardır. Buna rağmen, bir avuç Pkk/Pyd'li terörist, Esad'ın da teşvikiyle Suriye'nin kuzeyindeki Türkmen yerleşimlerini işgal etmeye başlamıştır.

Türkmen şehri Halep'te katliâmın eşiğine gelinmiş ve hattâ ne yazık ki bu üzücü hâdise bazı bölgelerde uygulanmıştır.

Niçin hâlâ şu gerçeği anlamıyanlar var?! Türkiye için Halep, İstanbul'dan, Gaziantep'ten, Hatay'dan, Kilis'ten farklı değildir.

Müslümanlar Türkiye'ye Destek Olmalı

Yeryüzündeki Müslümanlar Türkiye'ye destek vermeli. Bu ahlâk ve vicdan hareketine, mücâdelesine katkıda bulunmalılar. Ayakta kalan "Son Kale"ye omuz vermeliler.

Türkiye'den başka umut kalmamıştır. Coğrafyanın başka umudu kalmamıştır. Bu rüzgâr tersine dönecekse, Türkiye bu işin merkezinde olacaktır.

Türkiye yalnız kalırsa, daha çok ülke parçalara ayrılacaktır. İran'ın Pers rüyaları büyük tehdit olarak öne çıkmıştır. Bu yeni tehdide karşı, bölgeyi sâkinleştirecek ülke Türkiye'dir. Kuzey Afrika'dan Pakistan'a, Endonezya ve Malezya'ya kadar her ülke, bu târihî sorumlulukla yüzleşmek zorunda kalacaktır.

Ama biz biliyoruz ki Türkiye, kimse olmasa da, yapayalnız kalsa da dire-necek ve mücâdeleye devam edecektir inşâallâh. Çünkü târih boyunca hep böyle yapmıştır.

Şimdi gelin, yüz sene kadar önce bizden koparılan, sonra da ne yazık ki aklımızdan dahi çıkarılan kadim toprağımız; Halep şehrini tanıyalım:

İslâmî Dönem Öncesi Halep Şehrinin Târihçesi

Suriye'nin ikinci büyük şehri olan Halep. Kuzey Suriye'nin en önemli şehri ve kendi adını taşıyan ilin merkezi olup Anadolu'dan Mezopotamya'ya ve Akdeniz'den İran'a giden ana yolların kavşak noktasında kurulmuştur. Bu dikkat çekici coğrâfî konumu dolayısıyla kervanların uğrak yeri olmuş, bunun sonucunda ticâretle zenginleşip medeniyette yükselirken sık sık aynı yollardan sefere çıkan orduların tahribatına ve yağmalarına mâruz kalmıştır.

İlk olarak mîlattan önce üç bin yıl çivi yazılı Akkad tabletlerinde Halaba ve Halman / Halvan şeklinde adına rastlanan Halep'in mîlattan önce 18. yüzyılda Yamhad Krallığı'nın başşehri olduğu görülür. Halep, daha sonra Anadolu'da kurulan Hitit Krallığı'nın eline geçerek bu devletin imparatorluk döneminde en önemli eyâlet merkezlerinden birini oluşturdu.

Resim-2: Halep Kalesi'nin uzaktan görünüşü

Mîlattan önce 9. yüzyılın ortalarında Asur İmparatorluğu topraklarına dâhil olan şehir yavaş yavaş önemini kaybetmeye başladı. Pers hâkimiyeti sırasında ise küçük bir yerleşim merkezi durumuna düştü.

Ancak Helenistik dönemde Suriye Kralı Seleukos Nikator (m.ö. 305-280) tarafından Grek mimarisine uygun yeni bir planda imar edilmesiyle eski önemine kavuştu ve Beroia adını aldı. Halep Romalılar zamanında büyümesine devam etti ve kalesi de kutsal mekânları barındıran bir akropol[1] hâline geldi. Bizanslılar zamanında ise çok sayıda kilisenin bulunduğu bir Hıristiyanlık merkeziydi. *(Bkz: Resim-1 ve 2)*

İslâmî Dönemde Halep Şehrinin Târihçesi

Hâlid ibni Velîd *(Radıyallâhu Anh)*ın azledilmesinden sonra Suriye vâliliği ve başkumandanlığına tâyin edilen Ebû Ubeyde ibni Cerrâh *(Radıyallâhu Anh)*ın emrindeki İslâm ordusu Kınnesrîn'in fethinden sonra Halep üzerine yürüdü. Öncü birliklerinin başında İyâz ibni Ğanm el-Fihrî *(Radıyallâhu Anh)* bulunuyordu.

Şehir dışında Hâdıru Haleb denilen yerde yaşayan Tenûh ve diğer bazı Arap kabileleri İyâz ibni Ğanm *(Radıyallâhu Anh)*a itâat arzettiler. Şehir halkı da kısa bir müddet sonra canlarına, mallarına ve surlarla binalara dokunulmaması şartıyla aman dilediler. İyâz ibni Ğanm *(Radıyallâhu Anh)* cizye vermeye râzı olmaları üzerine isteklerini kabul etti ve kendileriyle bir antlaşma yaptı. Antlaşmanın Ebû Ubeyde *(Radıyallâhu Anh)* tarafından da onaylanmasından sonra Müslümanlar Antakya Kapısı'ndan şehre girdiler (târih h.16/m.637).

Şehir bu dönemde iktisâdî ve mîmârî bakımdan gelişmişse de Emevîler'in yıkılmasından sonra Suriye'nin diğer şehirleri gibi ihmal edilmiştir.

Mısır Vâlisi Ahmed ibni Tolun 264 (878) yılında Halep'i istilâ etti, ancak Abbâsîler daha sonra şehri geri aldılar (271/884).

290'da (903) Karmatîler tarafından kuşatılan şehir 324 (936) yılında İhşîdîler'in eline geçti.

Hamdânî Emîri Seyfüddevle[2], Kâfûr el-İhşîdî'nin vâlisi Yânis el-Mü'nis ile barış antlaşması imzalamasının arkasından Haleb'i hâkimiyeti altına alarak Hamdânîler'in başşehri yaptı (333/944) ve bu târihten itibaren şehir bölgenin târihinde önemli bir rol oynadı.

Seyfüddevle, Bizans saldırılarına karşı burayı uzun yıllar başarıyla savunduysa da Nikephoros Phokas 351'de (962) şehri ele geçirmeye muvaffak oldu. Bir hafta süren yağma ve tahribat sırasında binlerce kişi kılıçtan geçirilip birçoğu da esir alındı. Şehir âdeta ıssız bir harabeye döndü ve bu felâketten sonra uzun süre belini doğrultamadı.

Meyyâfârikîn'e (bugünkü Diyarbakır Silvan'a) çekilerek burayı başşehir yapan Seyfüddevle'nin ölümü (356/967) üzerine yerine oğlu Ebü'l-Me'âlî Sa'düddevle geçti. Onun döneminde Halep fetihten sonraki en karanlık günlerini yaşadı. Sa'düddevle zamanında Fâtımîler'in Suriye'de hissedilen nüfuzundan dolayı câmilerde hutbeler Fâtımî Halifesi Muiz-Lidînillâh adına okunuyordu. Bu durum, Hamdânî Devleti'nin vârisleri arasında ihtilaflara ve Bizans İmparatoru Nikephoros Phokas'ın 358 (969) yılında Halep'i tekrar istilâ etmesine sebep oldu. Hamdânîler şehri ancak 365'te (975) geri alabildiler. Halep 404'te (1014) Fâtımîler'in eline geçti ve Mansûr ibni Lü'lü Abbâsîler adına okunan hutbeye son verdi.

Ancak Sâlih ibni Mirdâs el-Kilâbî 415 (1024) yılında şehri ele geçirip Mirdâsîler hânedânının merkezi yaptı. Mirdâsîler zaman zaman Fâtımîler ve Bizanslılarla mücâdele ettiler.

Türkmen Emîri Sanduk'un Halep'i Koruması

Bizans İmparatoru Romanos Diogenes 1068-1071 yılları arasında Halep üzerine iki sefer düzenledi. 1069'da Türkmen Emîri Sanduk büyük bir orduyla Halep'e girdi ve kışı orada geçirdi. Mirdâsî Emîri Mahmud kıymetli hediyeler vererek onu Bizans üzerine cihada teşvik etti. Mahmûd el-Mirdâsî, Fâtımî Devleti'nin zayıfladığını görünce Halep câmilerinde Abbâsî Halifesi Kāim-Biemrillâh ve Selçuklu Sultanı Alparslan adına hutbe okutmaya başladı (19 Şevval 462/31 Temmuz 1070).

Selçukluların Halep'i Alması

Sultan Alparslan Mısır seferi sırasında Halep'i kuşattı, kısa bir müddet sonra da Mahmud şehrin anahtarlarını teslim ederek Selçuklular'a bağlılığını bildirdi.

Suriye Selçuklu Meliki Tutuş 470'te (1078) Halep'i kuşattı. Fakat özellikle Ukaylî Emîri Şerefüddevle Müslim ibni Kureyş ile Halep Emîri Sâbık'ın Arap kabilelerinin desteğini sağlayarak ona mukavemet etmeleri üzerine başarı sağlayamadı.

Tutuş ertesi yıl şehri yeniden kuşatınca halk Şerefüddevle Müslim'e bir heyet gönderip anahtarı ona teslim etmek istediklerini bildirdi. Tutuş, Emîr Atsız'ın yardım çağrısı üzerine Şam'a dönünce derhal harekete geçen Şerefüddevle kalabalık Arap kabileleri ve kuvvetleriyle şehre girdi ve Mirdâsî hânedanına son verdi (472/1080).

Anadolu Selçuklu Sultanı 1.Süleyman Şah'ın Antakya'yı fethetmesinden sonra Şerefüddevle ile girdiği mücâdele, Şerefüddevle'nin ölümüyle sonuçlandı (20 Haziran 1085).

Süleyman Şah bu zaferden sonra Halep'i kuşattı. Şehri müdâfaa eden kuvvetlerin kumandanı Şerîf el-Huteytî, yapılan müzâkerelerden sonra Halep'i Sultan Melikşah'ın onayı alındıktan sonra teslim edebileceğini bildirdi. Bunun üzerine Süleyman Şah kuşatmayı kaldırdı (Temmuz 1085).

Ancak daha sonra verilen sözün tutulmaması üzerine ertesi yılın nisan ayında şehri yeniden kuşattı. Şerîf el-Huteytî bu defa Tutuş'a haber gönderip şehri kendisine teslim edeceğini bildirdi. 479 Muharreminde (Nisan-Mayıs 1086) Şam'dan yola çıkan Tutuş, Halep'e yaklaşık 5 km. uzaklıktaki Aynüseylem'de Süleyman Şah ile savaşa girdi ve onu mağlup ederek ölümüne sebep oldu (4 Haziran 1086).

Savaştan sonra Şerîf el-Huteytî Halep'in teslimi hususunda Tutuş'u da oyalamaya kalkıştı ancak Tutuş 26 Rebîülevvel 479 (11 Temmuz 1086) günü şehri ele geçirdi. Bu gelişmeler üzerine Sultan Melikşah Tutuş'a haber gönderip Şam'a dönmesini istedi. Tutuş da bu emre uyarak Halep'ten ayrıldı.

Sultan Melikşah, bazı devlet adamı ve kumandanlarıyla birlikte gelerek 23 Şâban 479'da (3 Aralık 1086) şehri teslim aldı. Ardından da Nizâmülmülk'ün tavsiyesi üzerine Kasîmüddevle Aksungur'u Halep şahneliğine, Nûh et-Türkî'yi de kale kumandanlığına tâyin etti (479/1087). Tutuş, Sultan Melikşah'ın ölümünden (485/1092) sonra çıkan taht kavgaları sırasında Halep'i hâkimiyeti altına aldı.

Tutuş'un 488'de (1095) ölümü üzerine Suriye (Halep) Selçuklu Melikliği'nin başına geçen oğlu Rıdvân, Fâtımî Halifesi Müsta'lî'nin teklifini kabul ederek başşehri Halep'te ve hâkimiyeti altındaki diğer yerlerde onun adına hutbe okuttu (17 Ramazan 490/28 Ağustos 1097); ancak aldığı sert tepkiler karşısında bundan vazgeçerek yeniden Abbâsîler'e ve Büyük Selçuklular'a döndü (12 Şevval 490/22 Eylül 1097).

Rıdvân, Halep'teki Bâtınîler'le sıkı iş birliği yaptı ve onların burada bir dârü'd-da've (propaganda merkezi) kurmalarına müsâade etti. Ancak Sultan Muhammed Tapar'ın tehdidi üzerine bazılarını öldürtmek, bazılarını da şehir dışına sürmek zorunda kaldı (501/1107-1108).

Haçlılar'ın Halep'i Tazyîki

Haçlılar'ın bazı kale ve stratejik yerleri ele geçirmeleri üzerine Artukoğlu İlgazi ve Arslantaşoğlu Alpı ile ittifak kurdu. Antakya Prinkepsi Tancred'in Halep bölgesini istilâya teşebbüs etmesi üzerine Rıdvân sûfî, fakih ve tüccarlardan oluşan bir heyeti o sırada Bağdat'ta bulunan Sultan Muhammed Tapar'a göndererek yardım istediyse de emîrler arasındaki meseleler yüzünden sonuç alamadı (504/1111).

Rıdvân'ın 507'de (1113) ölümünden sonra yerine geçen oğlu Alparslan el-Ahres, kısa süren melikliği sırasında Bâtınîler'in faaliyetlerine izin vermemekle birlikte Haçlılar'a karşı da ciddi bir şey yapamadı. Onun 1114'te ölümü üzerine yerini alan kardeşi Sultanşah döneminde idâre tamamen Atabeg Lü'lü'ün elinde toplandı.

Lü'lü 1116'da ölünce Emîr Yaruktaş idâreye hâkim oldu ve zaman zaman Haçlılar'la iş birliği yaptı. Haçlılar'ın baskı ve tehditleri karşısında zor durumda kalan şehrin ileri gelenleri, Artukoğlu İlgazi'ye haber gönderip Halep'i teslim almasını ve Hıristiyanlarla mücâdele etmesini istediler. İlgazi de oğlu Timurtaş ile birlikte gelip şehre girdi (511/1117-18). Onun 1122'de ölümü üzerine Emîr Bedrüddevle Süleyman Halep'te yönetimi ele geçirdi.

Müslümanların Birlik Olmayışına Târihten Acı Bir Misâl

Kudüs Kralı 2.Baudouin Halep'i tehdit edince Artuklu Belek ibni Behrâm idâreyi ele alıp şehri Haçlılar'a karşı savundu (Haziran 1123). Belek ibni Behrâm'ın ölümü üzerine İlgazi'nin oğlu Timurtaş 22 Mayıs 1124'te şehre hâkim oldu.

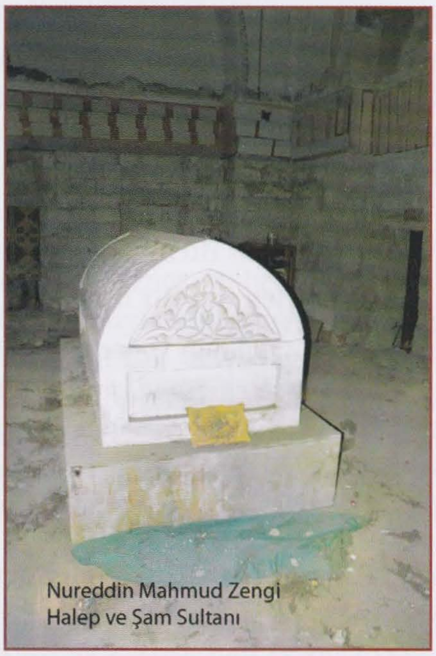
Bu sırada Mardin'de hapsedilmiş olan Suriye Selçuklu Meliki Sultanşah hapisten kaçarak Hille Emîri Dübeys ibni Sadaka ve Kudüs Kralı 2.Baudouin ile ittifak kurdu. Halep'i kesin olarak ele geçirmeye karar veren müttefikler şehri aldıklarında Dübeys'e teslim etmek üzere anlaştılar.

Zor durumda kalan Timurtaş asker toplamak amacıyla Mardin'e gitti ancak Halepliler'in tutum ve davranışlarına öfkelendiği için geri dönmedi. Kumandayı ele alan Kadı Ebü'l-Hasan Muhammed ibni Haşşâb şehri yiğitçe savundu ve Aksungur el-Porsukî'ye haber gönderip yardım istedi.

Aksungur'un yaklaşması üzerine müttefikler kuşatmaya son vererek dağıldılar.

Nûreddin Zengi'nin Cihâdı

Aksungur'un ölümü üzerine Irak Selçuklu Sultanı Mahmud Halep'i Haçlılar karşısındaki kahramanlıklarıyla tanınan İmâdüddin Zengî'ye verdi (1129). Onun ölümünden (1146) sonra yerine geçen oğlu Nûreddin Mahmud Zengî de aynı şekilde Haçlılar'la savaştı ve çok sayıda kaleyi geri aldı. Bu arada meşhur Haçlı kontu Joscelin'i esir alarak kaleye hapsetti. Âdil bir hükümdar olan Nûreddin Mahmud şehirde huzur ve sükûnu sağladı ki burada yeri gelmişken Nûreddin Zengî Haçlılar'a kan kusturmuş bir yiğittir. Kendisinden bahsetmemek olmaz ama bu yazımızın konusu bu olmadığından inşâallâh onu başka bir zaman yazarız. Kabri Şam'dadır. Allâh-u Te'âlâ tez zamanda oraları küffârın elinden halâs eylesin. Âmîn! *(Bkz: Resim-3)*

Resim-3: Nûreddin Mahmud Zengi'nin Şam'daki kabri

Nureddin daha sonra 1157'de Kudüs Kralı 3.Baudouin'i yenilgiye uğrattı. 1158'de Haçlılara yenildiyse de onları 1164'te Harim'de ağır bir bozguna uğrattı.

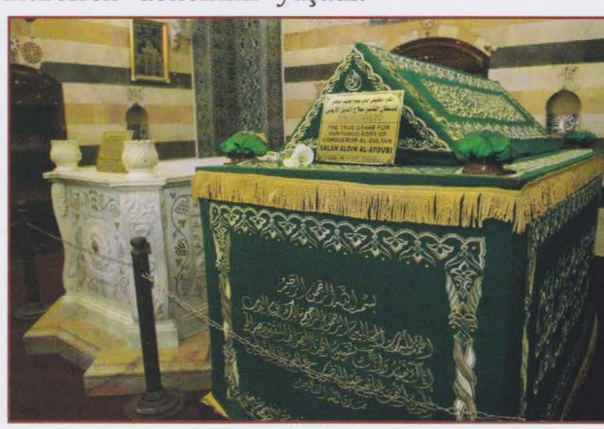
Mahmud Zengi, Mısır'daki Fatımi Halifesi'nin kaypak tutumunun farkına varmış ve Esedüddin Şirkuh ve Şirkuh'un yeğeni Selahaddin Eyyubi'yi Mısır'a göndermiş ve Fâtımîlerin Haçlılarla işbirliğine girmelerinin önüne geçmiş ve dolayısıyla Mısır'ın Kudüs Krallığı'nın kontrolüne girmesinin önünü kapamış, bilâhare İslâm dünyâsında ikiliğe sebep olan Fâtımî Halifeliği'nin 1171'de yıkılmasını sağlayarak Selçukluların hayalinin yani İslam birliğinin gerçekleşmesine önayak olmuştur. Selahaddin Eyyubi, Nureddin Zengi'nin ölümüne kadar Mısır'da nâiplik yapmış ve onun emirleri dışına çıkmamıştır.

Nûreddin Zengi sünnîliği destekleyen medreseler kurarak Irak ve el-Cezîre'den getirttiği âlimlerin buralarda ders vermesini sağladı. Onun Suriye'de inşâ ettirdiği medreseler şeriatın öğretildiği, fıkhî tartışmaların yapıldığı birer dînî merkez hâline geldi. Bu konudaki gayretler, özellikle o yıllarda yaygınlaşan Şî'a'ya karşı Sünnîliği canlandırmaya yönelikti. Nûreddin Mahmud'un öldüğü 1174 yılında Halep'te üçü Hanefîler'e, dördü Şâfiîler'e mahsus olmak üzere toplam yedi medrese ile biri kadınlara âit üç hankâh vardı.

Selâhaddîn-i Eyyûbî'nin Mücâdelesi

Yerine geçen oğlu el-Melikü's-Sâlih İsmâil zamanında Selâhaddîn-i Eyyûbî Halep kapılarına dayandı. *(Bkz: Resim-4)* Fakat şehir halkı şiddetle karşı koydu ve Eyyûbî kuvvetleri geri çekildi. el-Melikü's-Sâlih ölümünden önce Halep'i Musul hâkimi İzzeddin Mes'ûd'a bıraktı. Selâhaddîn-i Eyyûbî, Halife Müstazî-Biemrillâh tarafından kendisine verilen Halep'i ele geçirmek üzere 578'de (1182) Mısır'dan yola çıktı. Ancak bu sırada İzzeddin Mes'ûd Sincar'ı alarak Halep'i kardeşi 2.İmâdüddin Zengî'ye bırakmıştı. Selâhaddin 26 Muharrem 579'da (21 Mayıs 1183) şehri kuşattı. 2.İmâdüddin Zengî bir süre mukavemet ettikten sonra Eyyûbîler'le anlaştı. Buna göre Halep'e karşılık Sincar, Habur, Nusaybin ve Serûc (Sürûc) İmâdüddin'e verildi (17 Safer 579/11 Haziran 1183).

Selâhaddîn-i Eyyûbî burayı oğlu el-Melikü'z-Zâhir Gāzî'ye bıraktı. Fakat birkaç ay sonra Halep Selâhaddîn-i Eyyûbî'nin kardeşi el-Melikü'l-Âdil'in ricası üzerine Mısır'daki bütün haklarından vazgeçmesi karşılığında kendisine verildi. Üç yıl sonra el-Melikü'z-Zâhir tekrar Halep'e tâyin edildi (582/1186). Melik Gāzî devrinde (1186-1212) Halep en parlak ve müreffeh dönemini yaşadı.

Resim-4: Selâhaddin Eyyûbî'nin Şam'daki Emeviyye Câmii'nin yanındaki kabri

el-Melikü'n-Nâsır 2.Yûsuf devrinde (1237-1260) Memlükler'le başlatılan mücâdele halifenin müdâhalesiyle sona erdi. Hülâgû 1260'ta şehri ele geçirerek yakıp yıktı. Aynicâlût Savaşı'nda mağlûp olan Moğollar Halep'i Memlükler'e bıraktılar (1260). 8. (14.) yüzyılın başında Moğol kumandanı Kazan b. Argun şehri tekrar aldıysa da üç ay sonra terk etti.

Aynicâlut Savaşı'nı şu an burada anlatmak yerimiz cihetinden mümkün değildir ama okuyurlarımızdan ricâm bu savaşı okumalarıdır. Tek kelime ile İslâm dünyâsına unutturulan bir destandır!

Ancak Halep'in kültür durumu, Haçlı seferlerinin ve Moğol istilâsının sebep olduğu tahribattan etkilendi ve seçkin ilim, fikir ve sanat adamları Mısır'a gittiler.

Halkı Haçlılar'a ve Moğollar'a karşı cihada teşvik etme düşüncesi devrin edip ve şâirlerinin eserlerine de yansımıştır. Edebiyatta İslâm beldelerinin uğradığı felâketleri konu alan akımlar ortaya çıktı.

Halep hakkında çok mersiye yazılmıştır; bunlardan biri Eyyûbîler'den el-Melikü'n-Nâsır'ın esir olarak buradan geçerken kaleme aldığı mersiyedir.

Şehâbeddin es-Sühreverdî ile İmâdüddin en-Nesîmî Halep'in meşhur mutasavvıflarındandır.

Timur'un Halep Şehrini Yağmalaması

1348'deki veba salgını pek çok kişinin ölümüne sebep olmuş, 1400'de de Timur surlar ve kale dâhil bütün şehri yakıp yıkmış, üç gün süren yağmalama sırasında 20.000 kadar kişi öldürülmüştür. 1516'da başlayan Osmanlı yönetimine kadar devam eden Memlük döneminde Halep genel anlamda kalkınmışsa da açlık, kıtlık, bazan günde 500 kişinin ölümüne sebep olan veba salgını ve sık sık şehri harabeye çeviren deprem gibi felâketlerden de kurtulamamıştır.

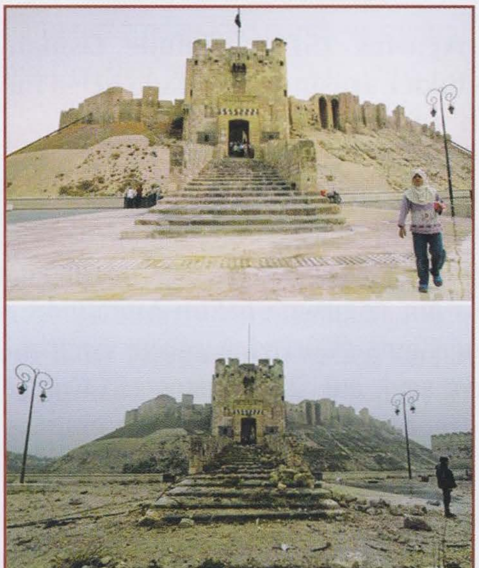

Resim-5: Halep Kalesi'nin kapısının, etrafındaki hendekten çekilmiş resmi

Seyfüddevle'nin sarayı filozof Fârâbî, edebiyat tarihçisi Ebü'l-Ferec el-İsfahânî, vâiz İbn Nübâte, dil âlimleri İbn Hâlûye (Hâleveyh) ve İbn Cinnî, şâirlerden Ebü't-Tayyib el-Mütenebbî, Ebû Firâs el-Hamdânî ve Ebû Bekir es-Sanûberî gibi önemli kişileri barındırmaktaydı.

Halep Kalesi

İlkçağ Halep'ine âit 49 m. yüksekliğindeki oval biçimli höyüğün üzerinde yer alan iç kale bugün her yönüyle tam bir İslâmî eser hüviyetindedir. İyâz ibni Ganm *(Radıyallâhu Anh)*, Seyfüddevle ve Nûreddin Mahmud Zengî kaleye büyük özen göstermişlerdir. En parlak günlerini Eyyûbî Hükümdarı el-Melikü'z-Zâhir Gāzî döneminde yaşayan kale Hülâgû'nun ve Timur'un tahriplerinden sonra tekrar inşa edilmiş, son olarak da Kansu Gavri zamanında (1501-1517) yeniden yapılırcasına köklü biçimde onarılmıştır. Muntazam bir plana sahip bulunmayan kale ile içindeki saray ve diğer hizmet binalarının mimari teşkilâtı, üzerinde yer aldıkları tepenin oval şekline uygun tanzim edilmiştir. Lâkin bugün de mâlumunuz olan savaştan nasibini almıştır. *(Bkz: Resim-5 ve 6)*

Resim-6: Halep Kalesi'nin giriş kapısının savaştan önceki ve şu anki hâli

Halep Ulucâmi *(Bkz: Resim-7)*

Büyük Emevî Câmii'nin tarihi Emevî Halifesi Velîd ibni Abdilmelik devrine (705-715) kadar uzanır. Ancak halifenin vefatından sonra kardeşi Süleyman tarafından tamamlandığı sanılmaktadır. Minaresi de Selçuklu dönemine rastlayan

482 (1089-90) yılında Kadı İbnü'l-Haşşâb tarafından Serminli bir mimara yaptırılmıştır. İçerisinde Zekeriyyâ *(Aleyhisselâm)*ın türbesi vardır. Ama maalesef bu câmi bugün büyük oranda zarar görmüş ve minâresi de yıkılmıştır. *(Bkz: Resim-8 ve 9)*

Resim-7: İçerisinde Zekeriyyâ Aleyhisselâm'ın kabrinin bulunduğu Halep Ulu Câmii

Halep'te Selçuklu, Eyyûbî ve Memlük dönemlerine âit çok sayıda câmi bulunmaktayken son yıllardaki hazin olaylardan dolayı bugün birçoğu yok olmuştur. *(Bkz: Resim-10,11,12 ve 13)*

Yavuz Sultan Selim Dedemiz'i Rahmetle Anıyor ve Hasretle Arıyoruz

24 Ağustos 1516 târihinde Osmanlılarla Memlükler arasında meydana gelen muhârebenin adıdır Mercidâbık Zaferi.

Osmanlı Sultanı Yavuz Sultan Selim Hân'ın Ortadoğu'da hâkimiyetini genişletmesi; Suriye, Filistin, Arabistan Yarımadası, Mısır ve Kuzey Afrika'nın doğusuna hâkim Memlüklu Sultanı Kansu Gavri (Gûrî)yi harekete geçirip, tedbir almaya sevk etti. 23 Ağustos 1514'te Çaldıran Meydan Muhârebesi'nde Yavuz Sultan Selim Hân'a yenilip kaçan İran Safevî hükümdârı Şah İsmâil ile ittifak kurdu.

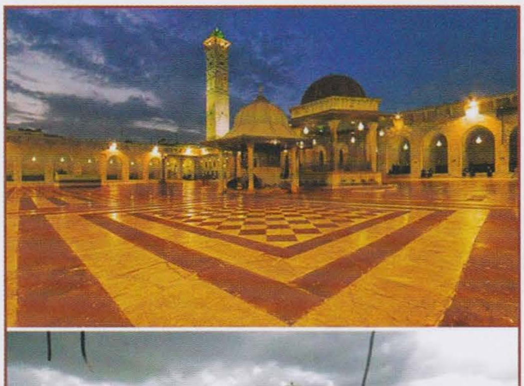
Yavuz Sultan Selim Hân haber alma teşkilâtı vâsıtasıyla Şah İsmâil-Kansu Gavri ittifâkını öğrenince, Vezîr-i Âzam Sinan Paşa'yı kırk bin kişilik bir kuvvetle Safevîler üzerine gönderdi. Sinan Paşa'nın Diyarbekir'e giderken, Fırat'ı geçmek için Memlüklerden müsâade isteyip de iznin verilmemesi ve Kansu Gavri'nin elli bin kişilik kuvvetle Haleb'e gelmesi, harb sebebi sayıldı. Devrin âlimlerinden Zenbilli Ali Cemâli Efendi'nin fetvâsıyla sefere çıkıldı.

Yavuz Sultan Selim Hân, dâhiyâne bir siyâsetle Mısır devlet adamlarının bir kısmını ve Suriye ahâlisini kendi safına almaya muvaffak oldu.

Yavuz Sultan Selim, Kansu Gavri'ye Haleb'in kuzeyindeki Mercidâbık mevkiinde meydan muhârebesi için hazır olması haberini gönderdi. Mercidâbık'ta karşılaşan iki ordunun da kuvvetleri eşit miktarlarda olup, altmış bin civârındaydı. Osmanlılar ateşli silahlar, teşkilât, kumanda heyeti, sevk ve idâre bakımından Memlükler'den üstündü. Memlüklerin da süvârî kuvveti meşhurdu. 24 Ağustos 1516 sabahı Osmanlı ordusu hilâl şeklinde bir tertip aldı.

Ordunun merkezinde Yavuz Sultan Selim Han olup, yanında Kapıkulu askeri ve önünde birbirine zincirle bağlı üç yüz top bulunuyordu. Sağ kola Anadolu Beylerbeyi Zeynel Paşa, sol kola da Rumeli Beylerbeyi Sinan Paşa kumanda ediyordu. Memlük ordusunun merkezine, yanında Halife Üçüncü Mütevekkil olduğu halde Sultan Kansu Gavri, sağ kola Haleb Nâibi Hayırbay, sol kola da Şam Nâibi Sibay kumanda ediyordu.

Memlüklerde sultanın orduya, kumandanların da Kansu Gavri'ye îtimâtsızlığı vardı. Osmanlı topçu ateşiyle başlayan muhârebeye, Memlûkler süvârî taarruzu ile karşılık verdiler.

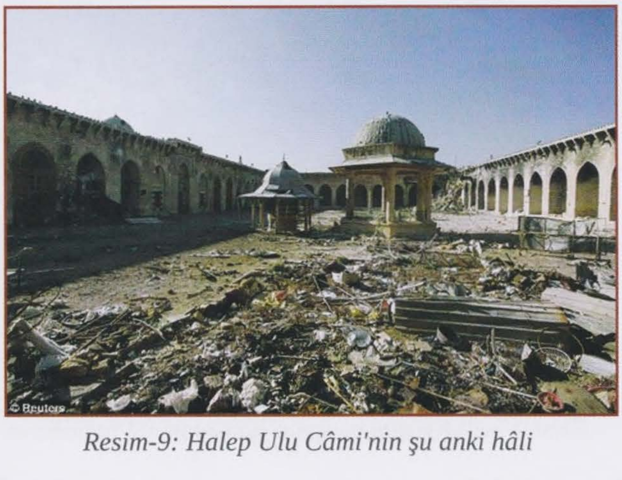
Resim-8: İçerisinde Zekeriyyâ Aleyhisselâm'ın kabrinin bulunduğu Halep Ulu Câmii'nin eski ve şu anki hâlleri

Muhârebe başladıktan iki saat sonra Memlükler bozguna uğradı. Öğleden sonra kesin netice alınarak, Memlük karargâhı bütün ağırlığı ile Osmanlıların eline geçti. Boğucu bir yaz sıcağında meydana gelen muhârebeden kurtulan Memlük askerleri; Haleb, Hama, Humus ve Şam'a kaçtı. Tâkip edilen Memlük kuvvetlerinden ele geçenler imhâ edilerek, Kuzey Suriye bütünüyle zabtedildi. *(Bkz: Resim-14)*

Ahâlisi Ehl-i Sünnet olan şehirler Yavuz Sultan Selim Hân'ı ve Osmanlıları dâvet ettiler. Suriye şehirleri kendi rızâlarıyla Osmanlı idâresini tercih ettiğinden, ahâliye zarar verilmedi. Memlük Sultanı Kansu Gavri muhârebe meydanında öldü. Abbâsi halîfesi Üçüncü Mütevekkil, muhârebeden sonra Yavuz Sultan Selim Hân'ın yanına gelerek, sultandan çok hürmet gördü. Yavuz Sultan Selim Hân 28 Ağustos'ta Haleb'e 27 Eylül'de Şam'a gelerek Mısır'ın fethini gerçekleştirecek sefere hazırlanmaya başladı.

Mercidâbık'ta kazanılan zafer Osmanlı Devleti'ne dînî, siyâsî, askerî ik-tisâdî pekçok faydalar sağladı. Hilâfetin Osmanlı Hânedânı'na geçme yolu açıldı. Doğuda Osmanlı Devleti'nin son rakîbi Mısır-Memlük Devleti ortadan kaldırılma safhasına getirildi. Suriye, Lübnan ve Filistin Osmanlı hâkimiyetine girdi. Mısır ve Arabistan Yarımadası yolu açıldı. Güneydoğu Anadolu'nun zabtedilmesiyle Anadolu Türk birliği tamamlandı. *(Bkz: Resim-15 ve 16)*

Burada târihçi Mustafa Armağan'ın, Halep halkının kendilerine zulmeden Memlükler'den kurtarması için, Yavuz Sultan Selim Hân'a yazdıkları bir mektuptan bahsettiği yazısı aktarmak istiyorum:

Resim-9: Halep Ulu Câmi'nin şu anki hâli

Halep Halkının, Şah İsmâîl ile İttifak Kuran ve Kendilerine Zulmeden Memlükler'den Kurtulmak İçin Yavuz Sultan Selim'e Yazdıkları Manidar Mektup

Kilis yakınlarındaki Mercidabık'ta Osmanlı ordusunun karşısında bozguna uğrayan Memlük askerleri Halep'e doğru kaçarlar. Lâkin halk kendilerine öfkelidir. Çünkü birkaç gün önce bu şehrin halkına o kadar çok kötülük etmişlerdi ki bunları unutmamış olan Halepliler, şehrin kapılarını kapamışlar, onları içeriye almamışlardı.

Hatta Osmanlı sultânının şehirlerine gelmekte olduğunu işiten Halepli ulemâ ve sulehâ (âlim ve sâlih kişiler) ile ağniyâ ve fukarâ (zenginler ve fakirler) Allâh'a hamd ederek onu şehrin dışında törenle karşılamaya koşmuşlardı. *(Abdullah ibni Rıdvân, Mısır Tarihi, varak 160 b'den aktaran S. Tansel, Yavuz Sultan Selim, 1969, sh:145)*

Halep'te bulunan Memlük askerleri kaçmışlardı, çünkü şehirde öteden beri var olan Memlük nefret ve düşmanlığı bu sırada büsbütün açığa çıkmıştı.

Sonuçta Sultan Yavuz, Halep civarına gelirken şehir halkı tarafından karşılandı ve otağını kuracağı Gökmeydan'a kadar şehrin temsilcileriyle beraber yürüdü. Temsilciler, pâdişahtan şehirlerinin yağma edilmemesini rica ettiler ve anahtarlarını teslim ettiler.

İşte Yavuz Sultan Selim temsilcilerin ricalarını kabul edip bu o devre göre çok zengin ticâret ve sanayi şehrinin yağmalanmasına dahi izin vermedi, hatta yağma girişimlerine karşı tedbirler de aldırdı.

Merhum Selahattin Tansel'in yazma bir eserden aktardığına göre Halep halkı sancaklar üzerine mushaflar bağlamış ve yüksek sesle tekbirler getirip överek pâdişâhı karşılamışlar, yanı sıra "İnnâ fetahnâ leke" âyetini okumuşlardı. Nitekim bu mânâlı davranış Yavuz'un hoşuna gitti ve kendilerini çeşitli lütuf ve ihsanlarla ödüllendirdi.

Abdullah ibni Rıdvan'ın Mısır Târihi'ne bakılırsa daha tahta çıktığı günlerde Mısır ulemâsı Osmanlı elçisi vâsıtasıyla Yavuz'a haber göndererek Mısır'ı istila etmesini ve Memlükleri kovmasını istemişlerdi.

Konumuz Halep olduğu için Topkapı Sarayı Arşivi'ndeki E-11634 No'lu belge buraya "kapak" olacak kadar anlamlıdır. Halep'ten yazılan bu ilginç mektubun Hanefi, Şafii, Maliki ve Hanbeli kadıları ile birçok ulemanın ve şehrin ileri gelenlerinin adına yazıldığını biliyoruz.

Özetle Haleplilerin canlarına, mallarına ve âilelerine dokunulmayacağına söz verildiği takdirde Memlükler'in hemen yakalanarak Osmanlılar'a teslim edilebileceğini veya kovulacağını, pâdişâh Ayntab'a (Gaziantep'e) ayak basar basmaz bütün ahâlinin yola çıkacağını söylüyor ve Çerkes dedikleri Memlükler'den kendilerini kurtarmalarını istiyorlardı. *(Bkz: Resim-17)*

Mektubun sadeleştirilmiş hâli şöyledir:

"Halep halkından kullarınız, Sultan Hazretleri'nden can, mal ve ırzlarına dokunulmayacağı sözünü talep ederler. 'Halep için fikretmiyorsunuz' buyurursanız Memlükler'i yakalayıp elinize verelim veya düpedüz kovalım. Devletlü Sultânım! Antep'e ayak bastığı vakit bütün Halep halkı sizi orada karşılamaya gelir. Eğer Memlükler daha önce davranırsa bizi onların elinden kurtarmak kâfirin elinden kurtarmak gibidir. Hünkârın devletlü başı için (Allâh) bizi Memlükler'in elinde esir eylemeye, önce pâdişâh gele..."

Prof. Feridun Emecen bu mektubun Kansu Gavri'nin Mercidabık'a hareket etmesinden sonra, Yavuz'un da Antep'e ulaşmasından önce yazıldığını tespit etmiş. Nitekim Yavuz'un Halep'te saygı ve sevgiyle karşılanışı da mektubun anlamını netleştirir.

Osmanlı Sonrası Halep

1.Dünya Savaşı öncesinde Halep, İstanbul ve Kahire'den sonra Osmanlı Devleti'nin üçüncü büyük şehri durumundaydı. Savaşın sonlarına doğru itilâf devletleriyle Araplar'ın hücumlarını sıklaştırmaları üzerine Dördüncü Ordu Kumandanı Cemal Paşa başarısız savunma teşebbüslerinden vazgeçip geri çekildi ve şehir önce Arap kuvvetleri, ardından da İngilizler tarafından işgal edildi (27 Ekim 1918).

1920 Martının başında Şam'da toplanan Eşraf Kongresi, Suriye Krallığı'nın kurulduğunu açıklayarak Şerîf Hüseyin'in oğlu Faysal'ı tahta geçirdi. Emîr Faysal'ın Suriye kralı olarak taç giymesine (8 Mart 1920) rağmen Fransızlar Sykes-Picout ve Manda anlaşmasına göre Şam ve Halep'e girdiler.

Fransa'nın Suriye'deki yüksek komiseri General Gouraud 1 Eylül 1920 tarihli bildirisiyle, Halep'in 72.243 km²'lik bir saha üzerinde kurulan özerk bir bölgenin merkezi olduğunu ilân etti; İskenderun'u da içine alan bu bölgenin yönetimi Araplar'a bırakılmıştı. Böylece Fransızlar Halep'i, batıyı doğuya bağlayan ana ticaret yolu üze-rinde olması sebebiyle, bu ekonomik yönünden daha fazla avantaj sağlayabilmek için Suriye'den ayırmaya çalışıyorlardı. Bunun üzerine Halep bölgesinde Fransız manda yönetimine karşı İbrâhim Henânû liderliğinde büyük bir milliyetçi teşkilât kuruldu ve Türkler tarafından silâh ve mühimmatla desteklendi; ancak 1921 yılından itibaren bu destek kesildi. Fransız-Türk savaşı da sona erince Fransız otoriteleri Anadolu'daki bütün askerî güçlerini çekip Arap milliyetçilerinin karşısına çıkardılar.

Resim-10: 1546 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın Halep Vâlisi Hüsrev Paşa tarafından Mimar Sinan'a inşa ettirilen Hüsreviye Külliyesi

Resim-11: Hüsreviyye Külliyesi'nin 2013'ün sonlarına doğru bölgedeki insan sûretindeki barbarlar tarafından yok edilmiş hâl-i pür melâli

Fransızlar 1922 yılının sonlarında Halep özerk bölgesiyle, onunla birlikte oluşturdukları Şam, Dürzî ve Alevî özerk bölgelerini birleştirerek merkezi Halep olan federal bir devlet kurdular. 1924'te bu federal devlet Suriye adı altında üniter hale getirildi ve hükümet merkezi Şam'a taşındı. İskenderun ise yarı bağımsız bir statüyle doğrudan Beyrut'taki Fransız yüksek komiserliğine bağlandı. Ancak her tarafta Henânû'nun ayaklanmasına Suriye ile antlaşma imzalamak zorunda kaldılar (1936). Bunun üzerine Türkiye İskenderun meselesini ortaya attı ve sonunda Fransa ile Türkiye arasında imzalanan bir antlaşma ile İskenderun Türkiye'ye ilhak edildi (24 Haziran 1939).

Şen Olasın Halep Şehri

Arap Baharı'nın en kesin sonuçlarından biri, yüzyıllardır uykuda bulunan Şi'î-Sünnî fay hattını yeniden hareketlendirmesi oldu. Suriye'de Beşşar Esad rejiminin düşmesini engellemek için, Şi'î milisleri "Ehl-i Beyt'in mukaddes mekânlarının tehlikede olduğu" söylemiyle savaş meydanlarına süren İran, çatışmaları bölgesel çıkarlarını sağlamlaştırmak için kullanıyor. İnsan hayatının ve onurunun hiçe sayıldığı Halep'e revâ görülen muâmele, bütün dünyânın donuk bakışları önünde asrın trajedisine dönüşüyor.

Suriye'deki çatışmaların en kanlı evresine şâhitlik eden Halep, tamamen Esed ve müttefiklerinin eline geçmek üzere. Kentin doğu kesiminde, muhâliflerin kontrol ettiği bölgelerdeki ilerleyişini sürdüren ittifak güçlerinin saldırıları nedeniyle en çok zararı siviller görüyor.

Bombardımandan sağ kurtulmayı başaranların önünde ya sürgün ya da açlık ve sefâlet gibi insanlık dışı seçenekler var. Rejim, muhâliflerin direnişini kırmak için mâsum sivillere âdetâ soykırım uyguluyor.

Suriye'nin üç parçaya bölünerek, kuzeyde Halep ve güneyde de Şam sınır olmak üzere, Akdeniz'e kıyısı bulunan bir Nusayrî devletinin kurulması planı, son iki yıldır sır değil. Bu plan, uluslararası kamuoyu tarafından da zımnen kabul edilmiş durumda.

Halep'in barbarca bombalanması ve yıkıntılar arasında can çekişen insanların çığlıkları karşısında dünyânın takındığı lâkayt tavrın başka bir açıklaması olamaz.

İslâm târihi, bugün Şi'îlerin siyasal anlamda üçüncü yükselişine tanıklık edi-yor. Mısır merkezli Şi'î bir imparatorluk kuran Fâtımîler (909-1171) ve İran'ı Şi'îleştiren Safevîlerden (1501-1736) sonra, Şi'îlik şimdi en geniş coğrâfî sı-nırlarına doğru ilerliyor. Eski dönemlerden farklı olarak, modern Şi'îlik, siyâsî gücünü artırmak ve etki alanını genişletmek için bizzat kendi resmî (!) düşmanlarıyla iş tutmaktan da kaçınmıyor.

Üst satırdaki ünlem işareti kasıtlı olarak konulmuştur. Zira İran'da darbe tertipleyip Humeynî'yi başa getiren Amerika, güya İran'ın düşmanıymış gibi davranır. İran yalandan İsrail ve Amerika'ya kafa tutar ve bu sâyede İslâm dünyâsında parlatılmak istenir. Ama el altından sıcak ilişkiler ve ticâretler tüm hızıyla devam eder!

Resim-12: 1556 yılında Kanuni Sultan Süleyman tarafından Mimar Sinan'a inşa ettirilen Adliye Câmisi.

Resim-13: Adliye Câmii'nin şu anki hâli

Resim-14: Yavuz Sultan Selim Hân'ın Haleb'e girişinin bir tasviri

Başlıktaki ifade 16. yüzyılda yaşayan şâir Âşık Garib'e âit. Bugünkü Suriye, Irak ve Arabistan topraklarını dolaşan Garib, uzun süre kaldığı ve çok sevdiği Halep'ten ayrılırken harika bir şiir bırakmış arkasında:

"İşte geldim gidiyorum,
Şen olasın Halep şehri.

Çok ekmeğin tuzun yedim,
Helâl eyle Halep şehri."

Mısrâlardaki Halep kelimesinin yerine başka herhangi bir İslâm şehrini de koyabilirsiniz. Bu şiir, bugün çok daha anlamlı!

NE İDİK, NE OLDUK?! HEY GİDİ GÜNLER HEY!

Şimdi hakkında birçok misal verebileceğimiz bir konudan tek bir vâkıa zikrederek, şu anki hâl-i pür melâlimizle kıyas etmenizi isteyeceğim. Bu konu İslâm'a sarıldığımız yıllardaki izzetimizle, şimdiki zilletimizin kıyâsıdır.

Mu'tasım Billâh'ın Rum Kralına Mektubu

Mu'tasım Billâh, Harun Reşid'in Türk asıllı olduğu söylenen câriyesinden doğan küçük oğlu idi. Sekizinci Abbâsi halifesi olmuştur. Bu zâtın kâfirler tarafından esir alınan bir Müslüman kadın için yaptıklarını okurken "Hey gibi günler hey" dediğinizi şimdiden duyar gibiyim.

Mu'tasım'ın halife olmasıyla Arap ve İranlı unsurlardan sonra devlet yönetimi Türkler'in eline geçmeye başladı. Câhiz, Türkler'i iyi tanıyan Mu'tasım'ın onlara ihsanda bulunup etrafına topladığını kaydeder. Bu olay Türk tarihi açısından da önemlidir. Mu'tasım Billâh sâyesinde Abbâsîler'in hizmetine giren Türk askerleri, Tolunoğulları ve İhşîdîler'in kuruluşunda olduğu gibi Türkler'in kitleler hâlinde İslâmiyet'e girmesinde de önemli rol oynadı.

Me'mûn gibi çeşitli Türk bölgelerinden birlikler getirmeye devam eden ve ordunun büyük bölümünü Türkler'den oluşturan Mu'tasım Billâh, 221 (836) yılında Bağdat'ın yaklaşık 100 km. kuzeyinde Sâmerrâ şehrini kurdu ve oğlu Hârûn'u (Vâsik Billâh) Bağdat'ta vâli bırakarak Türk birlikleriyle beraber hilâfet merkezini oraya taşıdı. Bu onun Türkler'e karşı duyduğu güveni açıkça göstermektedir. Böylece Abbâsî târihinde Sâmerrâ devri başladı. Mu'tasım'ın desteklediği Türk kumandanları devlet yönetiminde büyük ölçüde söz sahibi oldular. Bu kumandanlar arasında Afşin, Eşnâs et-Türkî, İnâk et-Türkî ve Boğa el-Kebîr en meşhurlarıdır.

Mu'tasım-Billâh döneminin en önemli başarılarından biri Bizans'ın İstanbul'dan sonra ikinci büyük şehri olan Ammûriye'nin (Amorium'un) fethidir.

Halife, Türk komutanlarından Afşin ile Ankara'da buluşarak Ammûriye üzerine yürüdü. Ammûriye 17 Ramazan 223 (12 Ağustos 838) târihinde fethedildi. Ammûriye'nin fethi İslâm dünyasında büyük coşkuyla karşılanmış ve şiirlere konu olmuştur. Bu zaferi "Fethu'l-fütûh (fetihler fethi)" olarak vasıflandıran Ebû Temmam'ın:

اَلسَّيْفُ أَصْدَقُ إِنْبَاءً مِنَ الْكُتُبِ
فِي حَدِّهِ الْحَدُّ بَيْنَ الْجِدِّ وَاللَّعِبِ

"Kılıç (gerçekleri) haber vermek cihetinden kitaplardan daha doğruymuş,

Onun keskinliğinde, oyun oynamakla ciddiyetin arasını ayırmak varmış"

diye başlayan kasidesi meşhurdur.

Târihçi Kalkaşendî "Meâsiru'l-'inâka fî me'âlimi'l-hilâfe" adlı eserinde Abbasî Halifesi Mu'tasım Billâh'ın Ammûriye üzerine fetih düzenlemesine, Rumların elinde esir düşmüş bir Müslüman kadının "Vâ Mu'tasımâh!" haykırışının sebep olduğunu anlatır.

Günümüzde de işgal altındaki Müslüman halkların ortak haykırışına dönüşmüş olan bu çığlığa neden olan hâdise şu şekilde gelişmiştir:

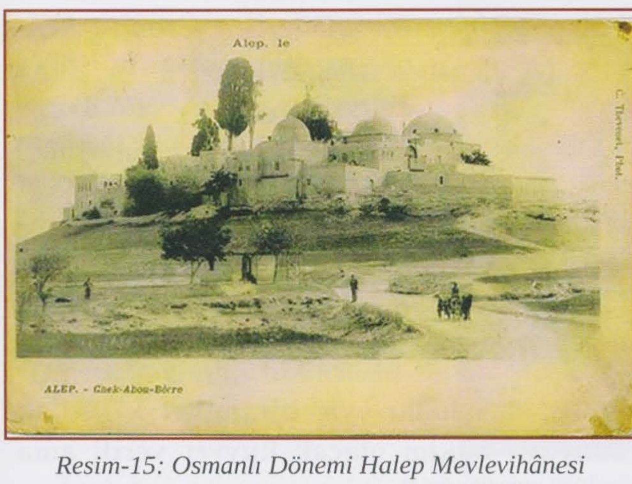
Bugün Afyon/Emirdağ dolaylarında bulunan, eski adıyla Ammûriye şehrinin Rum valisi, yağmaladığı civar Müslüman kasabalarından birisinden çıkarken birçok esir almıştır.

Bu esirler içinde bulunan bir Müslüman kadın Rum vâlisinin kendisine eziyet ve hakaretleri karşısında "Vâ Mu'tasımâh / Mu'tasım neredesin?!" diye haykırmıştır.

Bunun üzerine vâli dalga geçercesine kadına: "Tabi tabi, Mu'tasım beyaz atlı ordularıyla şimdi gelir ve seni kurtarır" der.

Bu haber hilâfet sarayına ulaşır ulaşmaz Mu'tasım Billâh tam da Rum vâlisinin alaycı dille ifade ettiği gibi beyaz atlı 4.000 kişilik süvâri birliğinin öncülük ettiği devasa bir ordu hazırlar.

Rum vâlisine bir mektup gönderen Abbâsi Halifesi bu mektubunda aynen şöyle der: "Müminlerin Emiri Mu'tasım Billâh'dan Rumların köpeğine! Esir aldığın bacımı derhal serbest bırakmazsan sana öyle bir ordu hazırlıyorum ki, bir ucu burada (Bağdat'ta) öteki ucu da orada (Ammûriye'de) olacak."

Resim-15: Osmanlı Dönemi Halep Mevlevihânesi

Ve Mu'tasım bir tek kadının "Vâ Mu'tasımâh!" haykırışı üzerine dediğini yapar, devasa bir orduyla Ammûriye üzerine yürür ve bu büyük Rum şehrini zapteder. Kendisine haykırışta bulunan kadını kurtarır ve ona "Ey mümine hanım! Emin ol ki, çağrını işitir işitmez bir an bile beklemeden hemen yola koyuldum" der.

İbni Haldun ve İbnü'l-Esîr ise hâdiseyi şöyle anlatılır: "O kadının haykırışı Hilâfet sarayına ulaştığında Mu'tasım Billâh tahtında kurulmuş oturuyordu. Kadının bu haykırışı kulağında yankılanır yankılanmaz: 'Yetiştim! Geldim! Askerler! Askerler!' diyerek yerinden fırlayan Abbâsi Halifesi derhal ordunun teçhiz edilmesi emriniverdi."

İbnü'l-Imâd el-Hanbeli "Şezerâtü'z-zeheb fî ahbâri men zeheb" adlı kitabında konuyla ilgili şu ilaveleri yapmaktadır: "O kadının haykırışı hilâfet sarayına ulaştığında Mu'tasım Billâh çok sevdiği bir içeceği yudumluyordu. 'Vâ Mu'tasımâh!' diyerek bir kadının kendisinden imdat dilediği haberini alır almaz elindeki kâseyi hizmetkâra verdi ve 'O kadını esâretten kurtarmadan, o Rum vâlisini öldürmeden bana yeme içme yok' dedi. Mu'tasım Billâh Ammûriye'yi fethedince şehre girerken şöyle haykırır: 'Yetiştim, yetiştim!' Şehri zapt eden Mu'tasım Billâh Ammûriye vâlisini öldürür, kendisine haykıran kadının elinin bağlarını çözer, onu tutsaklıktan kurtarır ve hizmetkâra şunu söyler: 'Şimdi içeceğimi getirin.' Mu'tasım Billah içeceği içerken 'İşte bunun tadına şimdi doyum olmaz' der."

Hâtime Yerine

Allâh-u Te'âlâ'dan niyâzımız ümmet olarak birleşmemiz ve fitnelere düşmeden ehl-i küfrün karşısında sâbit kadem durabilmemizdir. *Şâir* Namık Kemâl'in şu beyitleri bugün kadim toprağımız Halep'te yaşananalardan dolayı ruhumuzda oluşan hislere tercüman olmuştur sanki:

"Mu'îni zâlimin dünyâda erbâb-ı denâettir,
Köpektir zevk alan, sayyâd-ı bî insâfa hizmetten."

(Dünyâda zâlimin yardımcısı alçaklardır,
İnsafsız avcıya hizmet etmekten
zevk alan köpektir.)

"Eder tedvîr-i âlem bir mekînin kuvve-i azmi,
Cihân titrer sebât-ı pây-ı erbâb-ı metânetten."

(Kudretli bir kişinin azim gücü
dünyâyı düzene sokar,
Güç sâhibi kişilerin ayaklarının
kararlılığı ile dünyâ titrer.)

***"Biz ol nesl-i kerîm-i dûde-i Osmaniyânız kim,
Muhammerdir serâpâ mâyemiz
hûn-ı hamiyetten."***

(Biz o Osmanlı boyunun yüce soyundanız,
Mayamız tümüyle şehâdet kanıyla karılmıştır.)

***"Biz ol âl-i himem erbâb-ı cidd-ü içtihâdız kim,
Cihangirâne bir devlet çıkardık bir aşiretten."***

(Biz o yüce gayretli, çalışkan ve
kudretli kişileriz ki,
Bir aşiretten dünyâya hükmeden
bir devlet çıkardık.)

***"Kilâb-ı zulme kaldı gezdiğin nâzende sahrâlar,
Uyan ey yâreli şîr-i jiyân bu hâb-ı gafletten."***

(Gezdiğin nazlı sahralar zulmün
köpeklerine kaldı,
Ey yaralı kükreyen aslan! Uyan artık
bu gaflet uykusundan.)

Fezleke Yerine

Muhterem okurlarımız! Bu toprakları kendine yurt edinen hiçbir ferdin şunu unutmaması gerekir ki Suriye'deki kardeşlerimiz, başlarına gelen bu tâlihsiz hâdiselerden sonra Türkiye'ye gelmişlerdir.

Resim-16: Osmanlı dönemi Halep Aziziyye

-Rabbim muhâfaza buyursun- aynı şeyler bizim başımıza gelse bizim gidecek hiçbir yerimiz yoktur. Onun için dinimize sımsıkı sarılmalı, farzlar yetmez sünnete de ittibâ etmeliyiz. Zira Câbir ibni Abdillâh *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i **şerîfte** Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «نُصِرْتُ بِالرُّعْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ.»

"Bir aylık mesâfeden (düşmanımı) korkutmakla yardım olundum" *(Buhârî, Mesâcid:23, no:427, 1/168)* buyurarak bu hakikate dikkat çekmişlerdir.

İnanın bu konu hakkında söylenecek çok söz vardır. Ama yerimiz kısıtlı olduğu için daha fazla sözü uzatmayıp İmâm-ı Hucvîrî *(Kuddise Sirruhû)*nun "Keşfü'l-mahcûb" isimli şâheserindeki şu sözünü de nakledelim: "Muhammed Mustafa *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in mübârek elinin deydiği kedinin sırtı yere gelmezse, Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in sünetlerinin ihyâ edildiği, insanların onun sünnetine düşkünlük gösterdiği bir toplumun sırtını Allâh-u Te'âlâ yere getirir mi?!"

Elbette bizim insanımızda ecdâdının kanı ve onların duâlarının bereketi vardır. Namık Kemal'in dediği gibi:

"Osmanlı adı her duyana lerze-resândır
(titreme verendir),
***Ecdâdımızın heybeti ma'rûf-u cihândır.
Fıtrat değişir sanma bu kan yine o kandır,
Gavgâda şehâdetle bütün kām alırız biz,
Osmanlılarız can verir nâm alırız biz."***

Ama bu yetmez. İlâhî yardım için Rabbimiz'e dönmeliyiz; emirlerini tutup nehiylerinden sakınmalıyız.

"Allâh-u Te'âlâ dostlarının hâtırına *içinde bulunduğumuz zor günlerden feraha çıkışımızı* tez zamanda nasip eylesin.

Fırat Harekâtımızı hayırların fethine, şerlerin define vesîle ederek ordumuza muzafferiyetler ihsân eylesin" duâsıyla yazımı hitâma erdirirken Mahmud Efendi Hazretlerimiz'in şu kelâmını hepinizin dimağlarında yer etmesi ümidiyle hürmetle arz ederim:

"Türkiye halkı öyle bir millet ki, Allah dünyâya hâkim olacak kuvvet verdi ama îman şartıyla."

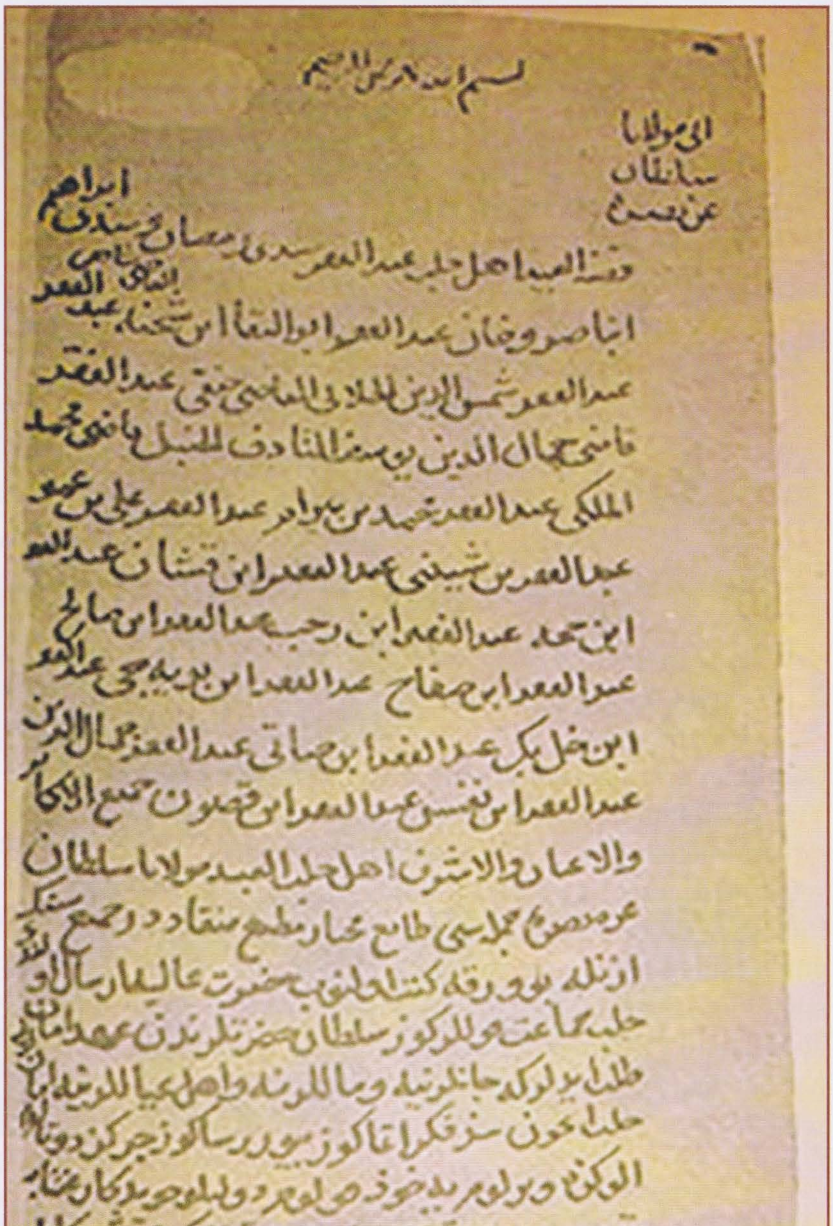
Kaynaklar

(İsam, İslam Ansiklopedisi, 15/239-248; Yahyâ ibni Sa'îd el-Antâkî, et-Târîh, sh:157, 186-187, 209-216, 236, 244-248, 253-272; Azîmî, Târîhu Haleb; Ebü'l-Ferec, Târîhu muhtasari'd-düvel; Nüveyrî, Nihâyetü'l-ereb, 19/165-167; Kelkeşendi, Meâsiru'l-'inâka fî me'âlimi'l-hilâfe, 1/100; İbnü'l-'Imâd el-Hanbeli Şezerâtü'z-zeheb fî ahbâri men zeheb, 2/62; Mustafa Armağan, Taha Kılınç, Servet Avcı, Hasan Celal Güzel, İlgili Makaleleri)

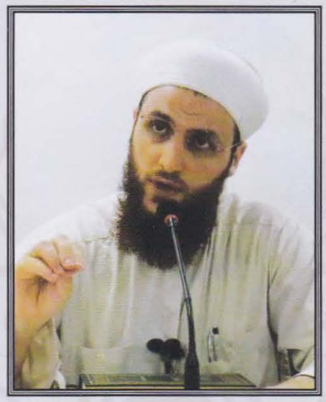
1- Eski Yunan kent devletlerinde, genellikle bir tepe üzerinde bulunan, çevresi surla çevrili, içinde sarayın, önemli yapıların ve tapınakların yer aldığı iç kale.

2- Kabri Diyarbakır Silvan'daki Karabehlülbey câmiinin orada, Kubbetu's-Sultan adıyla meşhur türbesindedir ki burası tam bir İslâm kardeşliği timsâlidir. Zira bu türbede yatan Seyfüddevle Arap'tır. Yine oradaki 1.Kılıçarslan Türk'tür, Eyyûbilerden Moğolların şehid ettiği Muhammed Kâmil ise Kürt'tür. Ama hepsi İslâmiyet için fânî olan ömürlerini Allâh yolunda vakfetmişlerdir. Darısı bugünkü biz Müslümanların başına.

Âmîn!

بسم الله الرحمن الرحيم

Resim-17: Halep halkının, kendilerini Memlükler'in zulmünden kurtarması için Yavuz Sultan Selim Hân'a yazdıkları mektup

ÖMER FARUK KORKMAZ

NEVZUHUR FETVÂLARIN AMACI:
DÜNYA'YI FIKHÎLEŞTİRMEK Mİ, FIKHI DÜNYEVÎLEŞTİRMEK Mİ?

Fıkhı; "Kişinin lehine ve aleyhine olan şeyleri bilmesidir"1 diye tarif eder İmam-ı Azam. Kişinin lehine ve aleyhine olan şeyler ifadesi insan fiillerinin dünyevî ve uhrevî olarak neyi tahsil edip etmediğiyle doğrudan ilgilidir. Dünyevî ve Uhrevî anlamda ferdin faydasına olan fiiller lehine, olmayanlar aleyhinedir. Fıkhın görevi ise kulların fiillerini bu kriterler çerçevesinde faydalı ve zararlı tasnifine tabi tutmaktır.

Bahsi yapılan fiillerin, filhakika faydalı-zararlı olmalarının yanında bir de müslümanın zihninde hangi sınıfa tekabül ettikleri de bir o kadar önemlidir. Emredilen şey vâkıda faydalıdır ve nehyedilen de zararlıdır. Burası bir hakikat. Ancak memur olan bizler Rabbimizin emirlerini hangi ölçüde bütün hissiyatımızla idrak edip, kabul edebiliyoruz? Müslümanlığımızın kalitesini ibraz etmesi açısından bu soruya verebileceğimiz cevabın bahse medar kıldığımız meselenin de nirengi noktası olduğunu söyleyebiliriz.

İnandığı gibi yaşamayanın yaşadığı gibi inanmaya başlayacağı sıkça dillendirdiğmiz bir darb-ı meseldir. Esasında bu söz, yaşadığımız hayatla, yaşamamız istenilen hayat arasındaki mühim bir tâbi- metbu ilişkisini haber veriyor bizlere.

Belirlediğimiz tarz seyrinde akıp giden yaşantımız, onu tanzim gayesiyle inmiş vahye mi tabi, yoksa teşkil konumundaki vahiy sadece teşekkül konumunda olan hayatımıza metbu mu kılınmış? Günbegün derinliklerine nüfuz ettiğimiz seküler hayatı fersah fersah geriden takip eden ve kapitalist düzenlerin açmazlarının çözüm mekanizması haline getirilen fıkhın müstakim bir çizgi ve anlayış zeminine oturtulması, yukarıdaki 'sorun'un cevabında yatıyor.

Müslüman ferdin âhiretini kurtarması veya zayi' etmesiyle de direkt olarak taallük eden bu nokta, sekülerleşme yolunda süratle ilerleyen âlem-i İslam'ın birinci sırada gündemine alması gereken bir sorundur. Hadise şudur: müşahede ettiğimiz nesneler, hissettiğimiz duygular, iç içe yaşadığımız eşya ve karşılaştığımız olaylar güzellik veya çirkinliğini yahut doğruluk veya yanlışlığını nereden alıyor? Bunlardan her biri bize ait bir nesne olduğu, bizim işlediğimiz bir amel olduğu veya bizim benimsediğimiz bir davranış olduğu için mi güzeldir? Yoksa Cenab-ı Hak emrettiği için mi? Yahut ters orantılı düşünecek olursak; bunların herbiri bize ait olmayan bir nesne olduğu, bizim işlemediğimiz bir amel olduğu yahut bizim benimsemediğimiz bir davranış olduğu için mi çirkindir? İslâmî ahkâma tabi olmak ve İslâmî ahkâmı kendimize tabi kılmanın arasındaki farkı farkedebilmek bu istifhamların cevaplarından geçiyor.

Ve aynı zamanda güzeli ve çirkini belirlememiz noktasında hevamıza kul olmamak, dün güzel dediğimize bu gün çirkin demek gibi paradokslara düşmememiz de güzel- çirkin belirlemelerimizdeki sabitelerimizin din merkezli olmasına bağlı. Şu hadisenin, söylemek istediğimiz şeyi vuzuha kavuşturacağı kanaatindeyim:

Hz. Peygamber *(Aleyhisselam)* Medine'ye hicret ettiğinde orada bulunan Yahudilere Abdullah İbn Selam'ın nasıl birisi olduğunu sorar. Onlar da onun en şereflileri ve kıymetlilerinin olduğunu söylerler. Bunun üzerine Hz. Peygamber *(sallallahu aleyhi ve sellem)* İbn Selam'[1] huzura çağırır ve o da hazirunun huzurunda imanını izhar edip kelime-i şehadet getirerek Müslüman olur. Hâdiseye şahit olan Yahudiler İbn Selam için az öncesinde yaptıkları şehadeti hiç itibara almaksızın birdenbire "O bizim en zelilimiz, en hakirimizdir" demeye başlarlar. [2] Hadisenin dili bize şu önemli noktayı anlatmaktadır: Doğruluğu ve yanlışlığı açısından her hangi bir hâdiseyi değerlendirdiğinizde kıstas ve ölçü olarak neyi kullandığınız, neye istinat ettiğiniz çok mühimdir. Bir de buna mezkûr hadiseyi değerlendirişiniz esnasında bir takım pazarlıklarınızı olmazsa olmazınız kabul edişinizden kaynaklanan mecburi taassubu eklersek mesele daha iyi anlaşılmış olacaktır. Yahudiler'in İbn Selam'ı en değerlileri olarak görüp kabul etmeleri aslında onun vesilesiyle batıl davaları adına kesp ettikleri bir takım faydalar hasebinceydi. Zira şayet bu değerli olmaklık vasfı haddi zatında olsaydı, Müslüman oluşundan sonra da onun için geçerli bir vasıf olmalıydı. Ama öyle olmadı. Çünkü ona verilen bu sıfat kalbin derinliklerinden gelen ve hissiyyatın bütünüyle inanılan bir hakikat değildi. Pazarlık neticesi, menfaate dayalı olan bir "immea "lıktı sadece. Menfaat kesilince az önce en keremli olan zat, mahlûkatın en şerlisi olmaya dönüvermişti birdenbire.

Fıkha ne zaman müracaat edeceğiz?

Bahsinde olduğumuz konu, işin bidayetinde hangi eksende hayat sürdüğümüz, eylemlerimizi neyin endazesine vurduğumuzla da doğrudan ilgili. Eğer biz herhangi bir işe başlarken fıkhı arka plana attıysak, devamında veya sonucunda bu işin fıkha uygunluğunu sağlamaya çalışmamız bir şeyi değiştirebilir mi?

Zaten işi benimsemiş ve başlamışız. Bütün düzenimizi ona göre tanzim etmişiz. Bu noktadan sonra başlangıcında müracaat etmediğimiz fıkıh işimize cevaz vermeyecek olsa bu fetvaya ne kadar teslimiyet gösterebileceğiz? Halbuki bu işe başlarken fıkha müracaat edip, onun çizdiği istikamete göre rotamızı belirlemiş olsaydık dünyamız fıkhîleşecekti. Ama ne yazık ki biz, fıkha müracaat etmenin kârımızdan kısıtlama yapacağı inancıyla işe başlıyor, sonra da fıkhı, gayr-ı şer'î meşgalemizin kalbimize yatması için meze ediyoruz ve böylelikle fıkhı dünyevîleştirme cürmüne düşüyoruz. Yaptığımız işin uhrevî tehlikesini Ebu Musa el-Eş'arî (radıyallahu anh)'den dinleyelim: " Muhakkak ki bu Kur'an sizin için bir öğüt ve ecir olduğu kadar sizin için bir vebaldir de. Kur'an'a uyunuz. Kur'an size uymasın. Zira kim Kur'an'a uyarsa o, onu Cennet bahçelerine indirir. Kime de Kur'an uyarsa o, onun ensesine basar ta ki onu Cehennem'e atar."[3]

İşkâlin Menşei

Fıkhı dünyevîleştirme sorununun altında yatan ana etken; insanoğlunun yaratıcısıyla irtibatının zayıflaması ve ukbâya inancının söylem derekesine inmesidir. Bütün bunlara sebep olan da dünya ile ilişkisinin çoğalması ve eşya ile münasebetinin i'tidal seviyesini aşmasıdır. Adına "sekülerleşme" de diyebileceğimiz bu durum, kuma oldukları söylenerek asla bağdaşamayacakları ifade edilen dünya ile ahiretin kesiştiği noktaya sürüklüyor insanı. Tercihini dünyadan yana kullanan insanoğlu dini de bir kenara atamıyor tabi. Şu halde bir tek seçeneği kalıyor; dini mevcut durumuna yama etmek ve fıkhî hükümleri vaziyete yakıştırmak. Bir gün Allah'a kavuşacağı, onun huzurunda zerreden dahi hesap vereceğine yönelik inanç zayıflamasından kaynaklanan bu tutum *"Yamadık dünyamızı yırtarak dinimizden, sonun da din de gitti dünya da gitti elimizden"* neticesini tahsil ediyor ne yazık ki.

Hevâ ve isteklerine göre tesis ettikleri kendi dünyalarına uymayan ilâhî vahiy de olsa ya değiştirilmesi veya başka bir vahyin getirilmesini teklif etme cüretinde bulunanlar Mekke müşrikleri değil miydi dün? Peki, neydi onlara bu cesareti veren?

Ve neydi onları hakikatte kâinâtın mâlikine din öğretme anlamına gelecek bu cüretkârlığa iten baş müessir? Âyet bunu da söylüyor bizlere. *"Onlara apaçık âyetlerimiz okunduğu zaman (öldükten sonra) bize kavuşmayı ümit etmeyenler: Ya bundan başka bir Kur'an getir veya bunu değiştir! dediler."*[4]

Kur'an'ın değiştirilmesini veya kendilerine uygun başka bir Kur'an'ın gönderilmesini istemelerinin ardında yatan psikoloji "Allah'a kavuşmayı ümit etmemeleriydi" demek ki. Bu duygu öylesine sarıp sarmalamıştıki onları *"Hayat ancak bu dünyada yaşadığımızdır. Ölürüz ve yaşarız. Bizi ancak zaman helâk eder"*[5] demişlerdi. Böylelikle, hayatı ve hakikatleri mahsûsât çerçevesine hapsetmek gibi kâsır bir nazar ve dar bir düşünce yapısıyla müptelâ olmuşlardı. İşte bu düşünce yapısı onlara, sadece kendi benimsedikleri şeyleri dinlemeyi ve totemleştirdikleri batıl inançlarından gayrısına tahammülsüzlüğü aşılamıştı. Bu yüzden Kur'an okunduğunda *"Dinlemeyin bu Kur'an'ı, okunurken gürültü yapın. Umulur ki bastırırsınız"*[6] diyorlardı. Hatta bu kadarıyla kalmıyorlar ayetleri okuyanların üzerlerine saldıracak seviyeye geliyorlardı. *"Âyetlerimiz açık açık kendilerine okunduğunda, kâfirlerin suratlarında hoşnutsuzluk sezersin. Onlar, kendilerine âyetlerimizi okuyanların neredeyse üzerlerine saldırırlar."*[7]

Çünkü onlar dünyalarını fıkhîleştirmek, yaşantılarını dînîleştirmek, düşünce dünyâlarına vahyin esintierini taşımak istemiyorlardı. İçinde bulundukları durum heva-i nefislerine muvafık düştüğü için onlar adına gayet iyiydi. Bu noktadan sonra onların kabulle telakki edebilecekleri tek şey "dinî dünyevileştirmek" olabilirdi. Bu yüzden kendilerine uygun bir din ve yaşantılarına uygun bir Kur'an istiyorlardı.

Modern Müslüman ve Mezkûr Âyet

Modern dünya'nın "sabite"lerini değişmez kabul etmiş ve bu "sabiteler" üzerine hayatının bütün boyutlarını bina etmiş "müslüman"ın da müptela olduğu hastalık, âyette bahsedilenlerle aynıdır: Allah'a kavuşmayı ümit etmemek. Söz gelimi, dünyevî menfaati gereği faizli muamele işine girmiş ve buna fıkıhtan fetva arayan bir müslüman akşamleyin eve döneceğine inandığı kadar kabirde olacağına inanmamaktadır. Fıkha, "beş paralık gayr-ı meşru dünya kârına" dînî kılıf bulma mekanizması olarak bakan müslümanlar, akşamleyin yatarken çıkardıkları elbiseleri sabahleyin giyeceklerine inandıkları kadar, o elbiselerin yerine kefen giydirileceklerine inanmamaktadırlar. İşin gerçeği budur. Aksi takdirde, "Benim için perde açılsa (ve her şeyi görsem) yakînim artmaz"[8] diyen Hz. Ali (radıyallahu anh) gibi imana sahip bir müslüman günahın şüphesini haiz bir fiile yaklaşabilir mi? Cehennem'in uğultusunu duyduklarından dolayı geceleri uykularının kaçtığı nakledilen sahabîler gibi imana sahip bir mü'min "yok mu bu işin bir fetvası" diyebilir mi hiç? Üstelik bunu dindarlığının bir göstergesiymiş gibi yaparak!!

Ez Cümle

"Dinar sevgisinin bütün hataların ve günahların başı olduğu"[9] şeklindeki hakikat, modern dünyadaki müslümanların düçar oldukları günahlar ve bu günahların arz ettiği içler acısı durumda tebellür ediyor en çok da. Dünyevî olmakla dindâr olmayı bir araya getirmek gibi muhaller peşinde koşan insanımız hayal ettiği dengeyi kuramamanın buhranları içersinde kıvranıyor adeta. Hayatının temel prensiplerini dünyevî esaslara dayandıran zamane insanı, dinin, modern çağın ürettiği şeylere verecek bir cevabının olmadığı vehmine de kapılıyor bazen. Halbuki hadise, dine göre şekillendirilmemiş bir hayattaki problemlere dinin cevap verme mecburiyetinde olmadığı şeklindeki hakikatle özetlenebilecek kadar basit. Demek ki; fıkhın öncelenmediği seküler hayattaki modern fetvalar, hayatın fıkhîleştirilmesinin değil fıkhın dünyevileştirilmesinin peşinde.

Ne yazık ki böyle...

Kaynaklar

1 Ubeydullah b. Mesud el-Mahbûbî, *et-Tavdîh li metni't-Tenkîh*, Daru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1996, Baskı: I, Abdülaziz el-Buhârî, *Keşfu'l-esrâr*, Daru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, I/11

2 Buhari, Enbiya, No: 3151

3 Kasım b. Sellâm, *Fedâilu'l-Kur'ân*, Daru İbn Kesîr, Dımeşk, Beyrut, 1995, Baskı: I, s. 81

4 Yûnus, 15

5 Câsiye, 24

6 Fussilet, 26

7 Hacc, 72

8 Şihabuddin el-Âlûsî, *Rûhu'l-Me'ânî*, Daru'l-kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 1415, I/179

9 Beyhakî, *Şu'abu'l-Îmân*, "ez-Zühd ve Kasru'l-Emel", No: 10019

RÛHU'L-FURKAN TEFSÎRİ'NDEN KISSALAR

Murat DEMİR

FARZLARI ÖNEMSEMEYİP NÂFİLELERİ ÖNEMSEMEK

Meşâyıhdan bazısı buyurdu ki: "Nâfile ibadetleri yapmaya sürat edip (koşup), farz ve vaciplerin haklarını yerine getirmekten tembellik etmek, kişinin nefsinin hevasına (isteğine) uyduğunun alâmetidir."

Allâh-u Te'âlâ'nın kurtardıkları müstesna olmak üzere, bu hâl, ekseri insanlarda mevcuttur.

Bakarsın ki bir kişi çok virdleri ve ağır nafileleri işler de, bir farzı dahî tam manasıyla yerine getirmez.

O hâlde akıllı kişinin evvela baş parasını kurtarıp (farz ibâdetlerini eda edip), sonra ona bağlı kârları (nâfile ibâdetleri) tahsil etmesi lâzımdır. *(İsmâ'îl Hakkî Bursevî, Rûhu'l-beyân, 1/65)*

İYYÂKE NA'BÜDÜ

Hikâye edilmiştir ki, **Süfyan-ı Sevrî** *(Rahimehullâh)* bir kere akşam namazında bir cemaata imam oldu, Fâtiha okurken:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

"(Ey Rabbimiz!) **Ancak Sana ibadet** (ve kulluk) **ederiz ve yalnız Senden yardım dileriz!"** deyince bayıldı düştü.

Ayılınca kendisine: "Ne oldu?" diye sorulduğunda:

"Bana **'Ancak Sana ibadet eder ve ancak Senden yardım isteriz'** diyorsun da, ya niçin doktorların ve padişahların kapılarına gidiyorsun?' denmesinden korktum (onun için bayılmışım)" diye cevap verdi.

HACDAN DÖNENİN BAŞINA NE GELDİ

Nakledildiğine göre; bazı hacıların hacdan dönerken arkadaşlarından biri, yolda vefat etmiş. Arkadaşları onu defnederken kabrinde baltayı unutmuşlar.

Baltayı almak için kabri açtıklarında ölünün ellerinin ve boynunun toplanarak baltanın sapının sokulduğu halkaya (deliğe) sokulmuş olduğunu görmüşler ve hemen üzerine toprağı örterek, aile efradına dönüp, o kişinin hâlinden sormuşlar.

Ailesi de: "O, bir adamla arkadaşlık etmiş ve haksız yere onun parasını alarak hacca öyle gitmişti" dediler.

O zaman hacı arkadaşları, onun başına gelen bu cezanın haram mal ile hacca gitmesi sebebiyle olduğunu böylece anlamış oldular. *(İsmâ'îl Hakkî Bursevî, Rûhu'l-beyân, 1/322)*

CANINI ALLÂH'A SATAN ADAM

Abd ibni Humeyd ve **İbni Cerîr** *(Rahimehumellâh)*, **Muhammed ibni Sîrîn** *(Rahimehullâh)*dan nakletmişlerdir ki:

Hişâm ibni Âmir *(Radıyallâhu Anh)*, düşman saflarına yüklenince bazı insanlar onun bu hâlini tedbirsizlik sayıp beğenmediklerinde, **Ömer ibni Hattâb**, **Ebû Hureyre** ve sahâbe-i kirâmdan bazıları *(Radıyallâhu Anhum)* onları reddederek:

﴾وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللهِ وَاللّٰهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ﴿

"İnsanlardan öylesi de vardır ki, Allâh'ın rızasını aramak için (cihat yolunda malını ve) **canını satmaktadır.**

Allâh da o kullara karşı Raûf'dur. (Bu yüzden kendilerini cihatla mükellef tutarak böyle kârlı bir alışverişe muvaffak kılmış ve onları ne kadar esirgediğini göstermiştir.)" *(Bakara Sûresi: 207)* âyet-i kerîmesini okudular. *(Süyûtî, ed-Dürru'l-mensûr, 1/577)*

ANA-BABA ÖLSELER BİLE, İYİLİKLERİ ÇOCUKLARINA ULAŞIR

Hızır *(Aleyhisselâm)* ve **Mûsâ** *(Aleyhisselâm)* bir memleket halkına geldiklerinde oranın ahâlisinden yemek istediler, onlarsa o ikisini misafir etmekten kaçındılar.

Derken orada yıkılmak iste(rcesine bekle)yen bir duvar buldular da, **Hızır** *(Aleyhisselâm)* ise hemen onu doğrulttu.

Mûsâ *(Aleyhisselâm)* (onun, böyle bir milletin duvarlarını düzeltmeye çalışması karşısında artık sabredemeyerek)**: "Dileseydin buna karşılık elbette bir ücret edinirdin** (de, onunla açlığımızı giderirdik. Bu yaptığın iş tamamen gereksiz bir davranış oldu)!" dedi.

Hızır *(Aleyhisselâm)* da yıkılan duvarı niçin düzelttiğini:

﴾وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ﴿

"Duvar ise; o şehirde bulunan iki yetim çocuğun idi, altında da kendilerine âit bir hazine bulunmaktaydı.

Onların babası da sâlih bir kimse idi. İşte senin Rabbin, o ikisinin de güçlü çağlarına ulaşmalarını ve Rabbinden bir rahmet olarak hazînelerini kendilerinin çıkarmalarını diledi" *(Kehf Sûresi: 82'den)* şeklinde îzah etmiştir.

İşte bu kıssada babalarının iyiliğinden çocuklarının nasıl istifade ettiğini **Allâh-u Te'âlâ** bize böylece açıklamıştır.

SİZCE CÖMERTLİK NEDİR?

Nakledildiğine göre, ehlullahtan bir kadın, bir cemaate: "Sizce cömertlik nedir?" diye sordu. Onlar: "Mal vermektir" diye cevap verince, o:

"Sizin dediğiniz, dünya ehlinin ve avâmmın cömertliğidir, peki ya havâssın cömertliği nedir?" diye sordu. Onlar: "**Allâh-u Te'âlâ**'ya itaat uğrunda son gücünü harcamaktır" diye cevap verdiler.

O, "Peki ibadetinize karşı sevap umuyor musunuz?" diye sorunca onlar "Evet" dediklerinde: **"Bire karşı on alıyorsunuz, hem de cömertlikten bahsediyorsunuz!"** dedi.

Bunun üzerine onlar: "Peki ya senin indinde cömertlik nedir?" diye sorunca o: **"Ne cennet için, ne de cehennem için, sadece Allâh için ibadet etmektir"** buyurdu.

Mahmud Efendi Hazretleri'nin
KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

- **Mevlâ Te'âla**; **İmâm-ı Âzam**, **İmâm-ı Şâfiî**, **İmâm-ı Mâlik** ve **İmâm-ı Ahmed ibni Hanbel** gibi dostlarına söz atanların tarafına bakar mı?!

- "**İmâm-ı Âzam**" de, orada dur! O çok büyük adamdır.

- **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e başkaldıran, **Allâh** *(Celle Celâlühû)*ye başkaldırıyor demektir. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in vârisleri olan hocalara başkaldıran, **Allâh** *(Celle Celâlühû)*ye başkaldırıyor demektir. Eğ başını, eğ başını! Yoksa (kabirde) eğeceksin.

- Karın nedir? Bir kan tulumu. Kocan nedir? O da bir kan tulumu. Birbirimize aşık olup da **Rabbimiz**'i unutmayalım.

- Köle de olsan, fakir de olsan, hamal da olsan **Allâh**'ı zikrettiğin vakit padişahtan daha kıymetli oluyorsun.

- Sen **Allâh**'tan, zikrullahtan zevk almazsan, sen kendi canının ve bütün kainatın düşmanısın.

- Zikre devam ettiğin kadar aklın hâlistir, tam zikredersen tam hâlistir.

- Sev **Allâh**'ı, sevsin seni, dinle **Allâh**'ı dinlesin seni. **Allâh** dostlarının isimlerini anmak bile önemlidir.

• Gezdiğiniz yerlerde meşâyıhı ziyaret edin, büyük insanların kabirlerini ziyaret edin, bu ziyaretlerde büyük hikmetler vardır.

• Buhârâ ziyaretimizde geçmiş meşâyıhımız manada bana da sizlere de: "Meşâyıhtan çok bahsedin" diye emir buyurdular.

• **Allâh** dostlarından gönlümüzü çevirmeyelim. Dünyada onlara yapışalım, âhirette onlarla beraberiz.

• **İmâm-ı Rabbânî** *(Kuddise Sirruhû)* buyurdu ki: "**Allâh** dostlarının aleyhinde konuşan, kuduz köpek gibidir."

• Üstadım **Ali Haydar Efendi Hazretleri** dört mezhebin bihakkın âlimi idi, zamanın en büyük velisi idi.

• Nakşî tarikatının büyükleri, asr-ı saadette bulunmadığı için halvet (yalnız başına kalma) ve erbaîn (kırk gün bir yere kapanıp çile çıkarma) yerine, "Celvette halveti" yani insanlar arasında kalbini **Allâh** ile bulundurmayı tercih etmişlerdir. Sünnete yapışarak çok kıymetli şeyler elde etmişlerdir, bidatten sakınarak yüksek yerlere kavuşmuşlardır.

• Nakşibendî tarikatında sahabe-i kirâm gibi adam yetişir.

• Nakşî tarikatında esas olan suçu yüklenmektir. Biz kendi suçumuzu bile yüklenemiyoruz ki, başkasını yüklenelim.

• İlim, amel, ihlas! İlim ve amel insanın bedeni gibidir. İhlas ise bedenin ruhu gibidir.

• Arkadaşlar cihat etmek kolay ama **Allâh** rızası için yapmak zor.

• İhlas nerede bulunur? Bu da ancak sûfiyyenin kalbinde bulunur. Onu da oradan almak gerekir.

• Bedeni hastalık belli oluyor fakat ruhi hastalık gizlidir.

• Bir amel ki riyadan halis değil, o amelden bir şey hâsıl değil.

• Kalbi ve sözü bir olmayanın yüz tane dili bile olsa o yine dilsiz sayılır.

• İlim, amel, ihlas üçü bir arada olsun, bunları cem et, dünyayı fethedersin.

• Bir müridin kalbi ihlaslı olmazsa onun şeyhi o kalbe feyiz vermez. O lekeli kalp ihlas elbisesini giyinmemiş olursa o kalbe feyiz tecellî etmez.

• Kalpte pas olunca **Allâh**'ın nuru oraya girmiyor. Pasın silinmesini istiyorsak o sırrı **Allâh** dostlarından dilenmek lazımdır. **Allâh**'a karşı âciz ve zelil olduğumuzu bilmeliyiz.

• "Çok cemaate lüzum yok! Az olsun, pak olsun, buğday unu olsun" derdi **Efendi Babam** *(Kuddise Sirruhû)*. Az olsun, pak olsun, buğday unu olsun! Hocanın biri: "Sen benim cemaatimi bir görsen" diyor. Nasıl cemaat? Ağaçtan mı, odundan mı, kütükten mi? Az cemaatin olsun ama adamdan olsun.

• Millet bizi beğense ne fayda, millet bizi beğenmese ne zarar?!

• Her şeyimiz, oturmamız, kalkmamız, yazmamız, okumamız, düğünümüz, derneğimiz **Allâh** *(Celle Celâlühû)* için olmalıdır.

• Şu fâni dünya âhirete değişilir mi?! Delilik böyle yapmak! Bakırköy'de bile böyle deli yok. Sonra böyle deliyi âhirette çetin bir azap bekliyor!

• Zikrederken halis gönülle zikredeceksin. "Filanları geçeyim, çok makamlar elde edeyim" diye zikretmeyeceksin. Bütün makamları alsan dahi, ismi duyulmamış nice makamlar vardır.

• İnsan zikrederken, kalbi başka yerdeyse samimiyetinden söz edilemez.

• Muhasebe ve mukayese dört yerde bahis konusudur. İmanla küfür, doğru ile yalan, tevhitle şirk, ihlasla riya arasında.

İlm-i Hâl

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA FIKIH KURULU

SADECE FARZ NAMAZLARLA MEŞGUL OLUP SÜNNETLERİ TERK ETMEK

Bizleri insan olarak yaratan, diğer varlıklardan üstün kılan ve namaz kılmayı emreden Yüce Allah'a hamd olsun. Söz ve fiiliyle bizlere yaratılış gayemizi öğreten Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*'e ve al ve ashabına salât ve selam olsun.

Günde beş vakit namaz, kadın-erkek her bir Müslüman için farzdır. Bunların terk edilmesi düşünülemez. Bu beş vakit farz namazların öncesinde ve sonrasında bir takım sünnetler vardır ki bunlara "revatip sünnetler" denir. Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* bunları kılmaya devam etmiş ve ümmeti için de meşru kılmıştır. Kişi bu sünnetleri kılmayıp sadece farzları hakkıyla kılacak olsa günah işlemiş olmaz.

عَنْ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ أَنَّ أَعْرَابِيًّا جَاءَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثَائِرَ الرَّأْسِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي مَاذَا فَرَضَ اللَّهُ عَلَيَّ مِنْ الصَّلَاةِ قَالَ الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ إِلَّا أَنْ تَطَوَّعَ شَيْئًا قَالَ أَخْبِرْنِي بِمَا افْتَرَضَ اللَّهُ عَلَيَّ مِنْ الصِّيَامِ قَالَ صِيَامُ شَهْرِ رَمَضَانَ إِلَّا أَنْ تَطَوَّعَ شَيْئًا قَالَ أَخْبِرْنِي بِمَا افْتَرَضَ اللَّهُ عَلَيَّ مِنْ الزَّكَاةِ فَأَخْبَرَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشَرَائِعِ الْإِسْلَامِ فَقَالَ وَالَّذِي أَكْرَمَكَ لَا أَتَطَوَّعُ شَيْئًا لَا أَنْقُصُ مِمَّا فَرَضَ اللَّهُ عَلَيَّ شَيْئًا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْلَحَ إِنْ صَدَقَ أَوْ دَخَلَ الْجَنَّةَ إِنْ صَدَقَ

Talha b. Übeydullah'tan rivayete göre köylünün biri saçı dağınık bir şekilde Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*'in yanına geldi ve şöyle dedi;

-"Ey Allah'ın Resulü, Allah'ın bana farz ettiği namazı haber ver"

Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*;

-"Beş vakit namaz, ancak nafile olarak kılacağın hariç"

Köylü;

-"Allah'ın bana farz ettiği orucu haber ver"

Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*;

-"Ramazan ayının orucunu, ancak nafile olarak tutacağın hariç"

Köylü;

-"Allah'ın bana farz ettiği zekâtı haber ver"

Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* **İslam'ın şartlarını ona anlattıktan sonra köylü şöyle söyledi;**

-"Seni bizlere ikram eden Allah'a yemin olsun ki bu farzlar üzerine ne ziya edeceğim nede noksan yapacağım" Bunun üzerine Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* **şöyle buyurdu: "Sözünde sadık olursa kurtuluşa erer."** Veya şöyle buyurdu: **"Sözünde sadık olursa cennete girer."**[1]

Bu hadis-i şeriften de anlaşılacağı üzere bir Müslüman farzları hakkıyla yapacak olsa sünnetleri terk ettiğinden dolayı günah işlemiş olmaz. Ancak her bir Müslüman'ın sünnetleri yerine getirmesi için birçok sebep de vardır. Şöyle ki;

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ النَّاسُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ أَعْمَالِهِم

الصَّلاَةَ قَالَ يَقُولُ رَبُّنَا جَلَّ وَعَزَّ لِمَلاَئِكَتِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ انْظُرُوا فِى صَلاَةِ عَبْدِى أَتَمَّهَا أَمْ نَقَصَهَا فَإِنْ كَانَتْ تَامَّةً كُتِبَتْ لَهُ تَامَّةً وَإِنْ كَانَ انْتَقَصَ مِنْهَا شَيْئًا قَالَ انْظُرُوا هَلْ لِعَبْدِى مِنْ تَطَوُّع فَإِنْ كَانَ لَهُ تَطَوُّعٌ قَالَ أَتِمُّوا لِعَبْدِى فَرِيضَتَهُ مِنْ تَطَوُّعِهِ ثُمَّ تُؤْخَذُ الأَعْمَالُ عَلَى ذَاكُمْ

Ebu Hüreyre *(Allah ondan razı olsun)*, Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*'in şöyle dediğini rivayet etmiş: **"İnsanların kıyamet gününde hesaba çekileceği ilk amel** (imandan sonra) **farz namazdır. Allah Teâlâ Hazretleri en doğrusunu bildiği halde meleklere; "kulumun namazına bakın tam mı, noksan mı?" diye sual edecek. Şayet namazı tamamsa onun için tam olanlardan yazılacak. Namazı noksansa Allah Teâlâ meleklere; "bakın bakalım kulumun nafile namazı var mıdır? Eğer nafile namazları varsa, Allah Teâlâ; "kulumun noksan olan farz namazlarını nafile namazlarıyla tamamlayın" diyecek. Sonra diğer ameller için de aynı işlem yapılacak."**[2]

Hadis-i kutsiden de anlaşılacağı üzere nafile ibadetler, farzlardaki noksanlıkları tamamlayıcıdır. Hangimiz farz namazlarımızı noksansız tam bir huşu ve edeple kıldığımızı iddia edebiliriz ki?! Bu açıdan bakıldığında bile sünnetleri terk etmememiz gerekir.

Ayrıca kul, nafile ibadetlerle Allah'a yaklaşır ve Allah katında değeri artar. Her birerlerimiz, insanlar katında değerimizin artması için son derece gayret gösterirken ebedi olan Allah katında değerimizin artması için çalışmamız gerekmez mi?! Dünyamız için gösterdiğimiz gayretin en azından fazlasını gösteremesek de aynısını ebedi alem için göstermemiz gerekmez mi?! Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

يَوْمَ لا يَنفَعُ مَالٌ وَلا بَنُونَ () إِلاَّ مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

"O gün ne mal fayda verir ne oğullar! Allah'a arınmış bir kalple gelen başka"[3]

Bir hadis-i kutside şöyle buyrulmuştur:

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ مَنْ عَادَى لِى وَلِيًّا فَقَدْ بَارَزَنِى بِالْحَرْبِ ، وَمَا تَقَرَّبَ إِلَىَّ عَبْدِى بِشَىْءٍ أَحَبَّ إِلَىَّ مِمَّا افْتَرَضْتُ عَلَيْهِ ، وَمَا يَزَالُ يَتَقَرَّبُ إِلَىَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّهُ ، فَإِذَا أَحْبَبْتُهُ كُنْتُ سَمْعَهُ الَّذِى يَسْمَعُ بِهِ ، وَبَصَرَهُ الَّذِى يُبْصِرُ بِهِ ، وَيَدَهُ الَّتِى يَبْطُشُ بِهَا ، وَرِجْلَهُ الَّتِى يَمْشِى بِهَا وَلَئِنْ سَأَلَنِى عَبْدِى أَعْطَيْتُهُ ، وَلَئِنِ اسْتَعَاذَنِى لأُعِيذَنَّهُ...

Ebu Hüreyre'den rivayet göre Peygamber Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur: Aziz ve celil olan Allah Teâlâ şöyle buyurdu: " **Kim veli kuluma düşmanlık ederse bana harp ilan etmiş olur. Kulumu, bana yaklaştıran şeyler arasında bana en sevimli olan, farz kıldıklarımdır. Kulum nafile ibadetlerle bana yaklaşmaya devam eder. Öyle ki ben onu severim. Onu sevdim mi, artık onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı olurum. Kulum benden bir şey istediğinde, istediğini ona veririm. Bana sığındığında onu himayeme alırım..."**[4]

Diğer bir açıdan bakıldığında sünnetleri terk etmek ve onlardan yüz çevirmek, Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*'in sevgisinden yüz çevirmeye benzer. Allah Teâlâ, Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* hakkında şöyle buyurmuştur:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

"Ant olsun, Allah'ın Resulünde sizin için; Allah'a ve Ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır."[5]

Kim Peygamber sevgisini kalbinde taşıyorsa onun sünnetlerine tabi olur ve onları ihya eder. Bahusus Efendimizin devam ettiği ratip sünnetleri ihya etmek, onları terk ederek öldürmemek gerekmez mi?!

Buraya kadar saydığımız ve daha sayılacak birçok sebeplerden ötürü Efendimiz *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)*'in sünnetlerini terk etmek, "biz sadece farzlarla yetiniriz" demek onun ümmetinden olan bizlere elbette yaraşmaz. Allah Teâlâ Hazretleri bizleri, onu hakkıyla sevip ona hakkıyla tabi olanlardan eylesin. Âmin!

Kaynaklar

1 Sahih-i Buharî kitabu's-savm bab; vucubu savmu ramazan

2 Ebu Davud, kitabu's-salat, bâb: kullu salatin la yütimmuha sahibuha tetimmu min tadavvuihi no: 864

3 Şuara Suresi/88-89

4 Sahih-i Buharî kitabu'r-ikak, babu't-tevazu

5 Ahzâb Suresi/21

Hadîs-i Şerîfler

Ebu Hureyre *(Radıyallahu anh)* anlatıyor: "Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* (bir gün):

- Size en hayırlınızın ve en şerlinizin kim olduğunu haber vereyim mi?

buyurdular ve bunu üç kere tekrar ettiler. Cemaat:

- Evet, haber veriniz! dedi. Bunun üzerine Resûlüllah:

- En hayırlınız; kendisinden hayır umulan ve şerri dokunmayacağı hususunda emin olunandır. En şerliniz de; kendisinden hayır ümit edilmeyen ve şerrinden de emin olunmayan kimsedir, buyurdu." *(Tirmizi, Fiten 76, (2264).*

İbni Abbâs *(Radıyallahu anhümâ)* anlatıyor: "Ben Resûlüllah'ın terkisinde idim. Bana şu nasihatta bulundu:

"Ey Oğul! Allah'ı (emir ve yasaklarına uyarak edebini) **koru, Allah da seni korusun! Allah'ı**(n üzerindeki hukukunu) **koru ki, O'nu karşında** (zorluklara karşı yardımcı) **bulasın. Bir şey isteyince Allah'tan iste, yardım talep edeceksen Allah'tan yardım dile. Şunu iyi bil ki; eğer bütün insanlar bir hususta sana yardım etmek için bir araya gelseler, Allah'ın senin için yazdığından başka bir yardımda bulunamazlar.**

Sana herhangi bir şeyle zarar vermek için bir araya toplanacak olsalar, yine Allah'ın senin hakkında takdir ettiğinden öte bir zarar veremezler.

(Çünkü) **Kalemler kaldırılmış, sayfalar**(ın mürekkebi) **kurumuştur…"** *(Tirmizi, Sıfatu'l-Kıyâme; 60, (3518)*

Ebu Hureyre *(Radıyallahu anh)*'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdu:

"Bize silah çeken bizden değildir. Bize hile yapıp aldatan da bizden değildir." *(Müslim, Îmân 164, Fiten 16)*

Ebu Eyyub *(Radıyallahu anh)*, Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'in şöyle buyurduğunu anlatıyor:

"Dört şey vardır, bunlar geçmiş peygamberlerin sünnetlerindendir: Haya, koku sürünme, evlenme, misvak kullanma." *(Tirmizi, Nikâh 1, (1080).*

Ebu'd-Derdâ *(Radıyallahu anh)* anlatıyor: "Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* buyurdular ki:

"Sizler kıyamet günü isimlerinizle ve babalarınızın isimleriyle çağırılacaksınız. Öyleyse isimlerinizi güzel yapın." *(Ebu Dâvud, Edeb 69, (4948)*

Enes *(Radıyalahu anh)* anlatıyor: "Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdular:

"Sizden hiç kimse, maruz kaldığı bir zarar sebebiyle ölümü temenni etmesin. Mutlaka bunu yapmak mecburiyetini hissederse, bari şöyle söylesin: 'Rabbim! Hakkımda hayat hayırlı ise yaşat, ölüm hayırlı ise Canımı al!"
8Buharî, Merdâ 19, Da'avat 30; Müslim, Zikr 10, (2680); Tirmizî, Cenâiz 3, (971); Ebu Davud, Cenâiz 13, (3108, 3109); Nesâî, Cenâiz 1, (4, 3).

Ebu Hüreyre *(Radıyallahu anh)* anlatıyor, Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdu:

"Üç kişi vardır, Kıyamet günü Allah Teâla onlara konuşmaz, nazar etmez, günahlarından da arındırmaz. Onlara elim bir azab vardır:

1)Zina eden yaşlı

2)Yalan söyleyen devlet reisi

3)Büyüklenen fakir.

(Müslim, İman 172, (107); Nesâî, Zekât 77, (5, 86).

Güldeste
Mustafa Özşimşekler

KAN DÖKMEDEN GERÇEKLEŞEN FETİH

MEKKE'NİN FETHİ

Miladi yeni yıl başlangıcı aynı zamanda Mekke'nin Fethine de tevafuk etmektedir. İslam tarihinin en önemli olaylarından biri olan Mekke'nin Fethi, bizim için müthiş bir ders ve çok büyük bir ibret vesikasıdır.

Kan dökmeden gerçekleşen bu fetih, bir avuç Allaha inanmış adamın zorla çıkarıldıkları vatanlarına, bir gün zaferle geri dönüşlerinin ibret dolu hikâyesidir…

Onlar az iken çoğalmışlar, zayıf iken güçlenmişler ve on binlik muazzam bir orduyla yola çıkıp tarihe altın harflerle bir kahramanlık destanı yazmışlardır...

Mekkenin Fethi'ni üç kelimeyle şöyle özetleyebiliriz:

Sabır Sebat ve Zafer!!!

Fetih denince akla ilk olarak savaşlar gelir. Vurmak, öldürmek ve kan gelir. Oysa Mekke'nin Fethi akla gelen o tanıma pek uymaz. Zira Efendimizin uyguladığı müthiş strateji ve muazzam taktikler sayesinde, düşman çaresiz bir şekilde teslim olmak zorunda kalmış ve bu fetih kansız bir şekilde gerçekleşmiştir.

Bu vesileyle tarihi seyir içerisinde, belli başlı konular çerçevesinde kısaca Mekke'nin Fethi'ni anlatmaya gayret edelim. Tabi bu fethin mahiyetini daha iyi kavrayabilmek için bunun mukaddimesini, hangi olayların nasıl ve ne şekilde cereyan ettiğini hatırlamakta fayda olacağından, olayı en başından ele alarak kısaca toparlamaya çalışalım.

Mekke'de imanla yaşamak imkansız hale gelmişti

Efendimiz *(Sallallahü aleyhi ve Sellem)* Mekke'de çok itibarlı ve saygın bir kimseydi. Daha gençlik yıllarından itibaren doğruluğu ve dürüstlüğü ile nam yapmış, herkes tarafından **"Muhammedü'l-Emin"** lakabıyla anılmaya başlanmıştı. Herkesin dost olmak istediği, hayranlık duyduğu Hz. Muhammed *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*, ne zaman ki Allah tarafından elçi olarak gönderilip kavmini putlara tapmaktan vazgeçmeye ve bir olan Allah'a iman etmeye davet edince işler değişti.

Cahiliye adetlerini terk etmek, yanlış da olsa atalarının dinini bırakmak onlara zor geldi. Özellikle halka hükmeden, zayıf ve güçsüzleri sömüren, menfaat çarklarının bozulmasını istemeyen bazı ileri gelenler, Efendimizin bu davetine şiddetle karşı çıktılar.

Ve Mekke müşrikleri iman edenlere düşman olup ellerinden gelen her türlü zulüm, baskı ve işkenceyi yaptılar. Müşriklerin gözü öylesine döndü, inkâr hususundaki inat ve ısrarları öyle bir raddeye vardı ki, Efendimiz'in hayatına dahi kastederek Onu öldürme planları yapmaya başladılar.

Müminlere karşı yapılan zulüm ve işkence had safhaya varınca, artık Mekke'de imanla yaşamak imkansız hale geldi. Bunun üzerine Efendimiz ve Ona inanan bir avuç insan, öz vatanlarını terk edip Beytullah'tan ayrılmak ve hicret etmek zorunda kaldılar. Allah için, İslamı rahat yaşayabilmek için birer ikişer, gizli saklı olarak hicret etmeye başladılar.

Gemiyi en son kaptan terk eder

Mekke'de pek mümin kalmamıştı. Efendimiz'de Hicret emri için Mevla'dan haber bekliyordu. İşte müşrikler Efendimizi öldürme planları yaptıkları sırada Mevla teala hicret için emir buyurdu. Efendimiz, Hz. Ebu Bekir ile birlikte gizlice Mekke'den ayrılmış Sevr mağarasında bir müddet kaldıktan sonra, Medine'nin yolunu tutmuşlardı.

Efendimiz Mekke'den ayrılırken **Hazvere Çarşısı**'na geldiklerinde, dönüp son kez çok sevdiği Mekke'ye bakınca çok duygulandı ve buyurdu ki:

- Ey Ümmü'l-Kura, Şehirlerin anası olan Mekke! Eğer müminlere zulmedilmeseydi, vatanımdan ayrılmak zorunda bırakılmasaydım, buraları terk eder miydim!..”

O sırada Mevla teala'dan vahiy geldi:

“Sana Kur'an'ı farz kılan Allah, elbette Seni dönülecek yere döndürecektir.” *(Kasas süresi: 85)*

Henüz Mekke'den ayrılmadan Mevla teala, tekrar döneceğinin müjdesini vermişti. Evet Allah'ın va'di vardı ve bir gün mutlaka vatanına dönecekti. Ama bu arada kim bilir ne olaylar yaşanacaktı?.. Zira zaferler, fetihler kolay kazanılmıyordu. Birçok meşakkatlere ve sıkıntılara göğüs germek ve sabretmek gerekiyordu. Boşuna mı **“Men sabere zafere”** denilmişti.

Efendimizin Rüyası

O günden sonra tam altı yıl geçmişti. Mekke ve Kabe adeta gözlerinde tütüyordu...

Bu müddet içerisinde bir kere bile çok sevdikleri Beytullahı ne görebilmişler, ne de tavaf edebilmişlerdi. Çünkü müşriklerle hep harp ve savaş halinde idiler. Onlar böylesine kin, nefret ve düşmanlık içindeyken, nasıl Mekke'ye gidip Kabey'i tavaf edeceklerdi?.. Zaten Müşrikler Peygamber Efendimiz ve Ashabını Mekke'ye girmekten ve Mescid-i Haram'ı ziyaretten men etmişlerdi. Öylesine kin ve nefret duyuyorlardı ki, ellerinden gelse bir kaşık suda boğarlardı.

Ama bu durum hep böyle gidecek değildi ya, elbet Allah-u tela bir çıkış kapısı ihsan edecek ve onların bu özlem ve hasretlerini giderecekti.

İşte böyle bir ahval içinde altı sene kadar geçmişti ki, Efendimiz Aleyhissalatü vesselam bir gece müthiş bir rüya gördü:

“Efendimiz ve Ashabından kimileri saçlarını kısaltmış, kimisi tamamen tıraş etmiş olarak emniyet içerisinde Kabeyi ziyaret ediyorlardı.”

Rüya peygamberlere gelen vahiy yollarından biri olması hasebiyle, Mevla teala emniyet içerisinde Kabeyi tavaf edeceklerini bu rüya ile Efendimize ve ashabına müjdeliyordu. Nitekim âyet-i kerimede şöyle buyruluyor:

“Andolsun ki: Allah-u Tela, Resûlünün gördüğü rüyasının hak ve gerçek olduğunu tasdik etti. İnşaAllah hepiniz emniyet içinde kiminiz başlarınızı kazıtarak, kiminiz de saçlarınızı kısaltarak Mescid Haram'a korkusuzca mutlaka gireceksiniz.” *(Fetih: 27)*

Umre Hazırlığı

Hicretin altıncı yılında görülen bu rüya ashabı kirama gerçekten büyük bir müjde oldu ve çok sevindiler. Tabi hemen o yıl Mekke'ye gireceklerini ümit ettiler. Bunun üzerine Efendimiz Umre hazırlığına başladı ve ashabı kirama da hazırlanmaları için haber verdi. Onlar da bir an önce yola çıkmak üzere hazırlıklara başladılar.

Zilkade Ayı'nın başında Umre için yola çıktılar. Müslümanların sayısı bin dörtyüz civarındaydı. Umre için yetmiş kadar deve hazırlamışlardı, beraberlerinde bu kurbanlık develeri de aldılar. Niyetleri yalnızca Kabeyi tavaf ve ziyaret olduğu için buna delil olarak da yanlarında sadece yolcu silahı kabul edilen kılıçları vardı. Bunun dışında yanlarına hiçbir silah almadılar.

Medine çevresindeki bedevi kabilelerden bazıları ise, mallarını ve çocuklarını bahane edip sefere katılmaktan kaçındılar. Çünkü korkuyorlar ve:

- Bedirde öldürülmüş olan adamları için öç almaya and içmiş bir kavmin üzerine gidiyorlar. Bu seferden hiçbiri sağ dönemez, diyorlardı.

Aslında **Hz. Ömer ve Sa'd b. Ubade** *(Radıyallahü anhüma)*'da endişeliydiler. **Zulhuleyfe**'ye geldikleri zaman Efendimize bu endişelerini ilettiler:

- Ya Resülellah! Seninle harp halinde bulunan bir kavmin üzerine silahsız olarak mı gireceksin? Gerektiğinde onlarla çarpışmak üzere silahlarımızı da alsak! Dediler.

Bunun üzerine Efendimiz:

- **Ben umreye niyetlenmişken silah taşımak istemem**, buyurdu.

Peygamberimiz **Zulhuleyfe**'de öğle namazını kıldı ve orada ihrama girdi. İki rekat namaz kıldı. Kıbleye döndü ve telbiye getirdi. Müslümanlar da orada ihrama girdiler. Burada ihrama girememiş olanlar ise **Cuhfe**'de ihrama girdiler.

Tabi bu arada Kureyş müşrikleri tarifi imkansız bir kin ve düşmanlık içindeydiler. Efendimizin Mekke'ye gelmekte olduğunu haber alınca, rey sahibi olanlar toplanıp durumu aralarında konuştular. "Müslümanları kesinlikle Mekke'ye sokmamak ve sulh isteseler dahi kabul etmeyip, gerekirse çarpışmak" hususunda kesin bir karar aldılar. Ve hemen iki yüz kişilik bir süvari birliğini, başlarında Halid b. Velid olduğu halde üzerlerine gönderdiler.

Peygamber Efendimiz de Mekke'de neler olup bittiğini öğrenmek için Büsr b. Süfyanı çağırtıp gözcü olarak gönderdi. O da gidip Mekke'de bütün olan biteni gözledi, yapılan konuşmaları dinleyip alınan kararları da öğrendikten sonra geri döndü ve Peygamberimize bunları haber verdi ve özetle dedi ki:

- **Onlar, Seni Mekke'ye sokmamaya and içmişler…**

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'in niyeti savaşmak değil, Allahın Beyti'ni ziyaret etmekti. Müşriklerle karşılaşmak istemediği için gidiş yolunu değiştirip sapa olan ve onların gelme ihtimali olmayan yolları kullandı.

Gözcü olarak gelen Kureyş süvarileri ise, ashabı kiramın ne tarafa gittiklerinden haberleri bile olmadı. Ancak uzaktan havaya kalkan toz bulutunu görünce, bunu Kureyş'e bildirdiler.

Efendimizin devesinin çökmesi

Peygamber Efendimiz ashabıyla sarp bir yoldan Hudeybiye'ye kadar ilerlediler. Mekke Haremi hududundaki **"Seniyetü'l-Mürar"** mevkiine gelince Efendimizin devesi **Kasva** olduğu yere çöktü ve bir türlü ilerlemedi. Bu tepeden aşağı inildiğinde Kureyşin ordu kurduğu yere varılıyordu. Tabi ashabı kiram deveyi yerinden kaldırıp yürütmeye çalıştı, fakat ne kadar uğraştılarsa da deveyi yerinden kaldıramadılar. Bunun üzerine ashabdan bazıları; "Kasva inat etti" dediklerinde, Efendimiz:

- **Hayır Kasva'nın böyle inatlık bir huyu yoktur. Ancak vaktiyle fili durdurup gitmesine mani olan, şimdi de Kasva'yı durdurdu,** buyurdu.

Demek ki Mevla teala ilerlemelerini istemiyordu. Zira ilerlemeye devam edip Mekke'ye zorla girilseydi mutlaka çarpışmalar olacak, kanlar dökülecek ve Haremi şerifin hürmetine riayetsizlik olacaktı. Üstelik Efendimiz ve ashabı hem sayıca az, hem de ağır silahları yoktu. Ayrıca Mekke'de İslamiyeti kabul ettiklerini gizli tutan kadın-erkek birçok müslüman vardı. Bunlardan bir kısmı bilinmeden öldürülebilirdi. İşte bu gibi hikmetlere binaen vaktiyle Ebrehe'nin Filini çöktürüp Kâ'be üzerine yürütmeyen Allah (Celle celalühü), bu gün de Kasva'yı çöktürüp Mekke'ye gitmelerine mani olmuştu.

Bunun üzerine Efendimiz, Mekke haremine tazim etmeyi gerektirecek ne tür bir teklif gelirse gelsin kabul edeceğine dair yemin etti. Sonra devesi Kasva'yı kalkması için sevkedince, deve sıçrayıp kalktı ama ileri doğru gitmedi de, Hudeybiye'de kuyuların bulunduğu bölgeye doğru geldi ve orada çöktü. Böylece ashabı kiram bu bölgede konakladılar.

Hudeybiye'nin bir kısmı Harem bölgesi içinde, bir kısmı ise dışında kalır. Efendimizin çadırı da Hudeybiye'de Mekke Hareminin dışında kalan bir yerde kuruldu. Fakat Efendimiz bütün namazlarını Mekke Haremi sınırları içinde kalan yerde kılıyordu.

Bu arada Mekke'ye haber gönderildi, iki taraf arasında elçiler gitti geldi. Fakat müşrikler kesinlikle yumuşamıyorlardı, adeta kaplan

postu giymişler Efendimizi ve ashabını Mekke'ye sokmamaya and içmişlerdi. Kabe ile aralarına engel gibi dikildiler.

Hatta öyle ki, Efendimizin bir elçisinin devesini bile kestiler. Neredeyse elçiyi de öldüreceklerdi ki, birisi ona sahip çıkınca ancak o zaman ölümden kurtulabildi. Aslında bir elçinin devesinin kesilmesi çok büyük bir hakaretti...

Tâif Reislerinden Urve, müşrikler adına elçi olarak geldi ve Hudeybiye'de Efendimizin huzuruna çıktı; "Kureyşin kuvvet takviyesi yaptığını ve onları Mekke'ye sokmama kararı aldıklarını" anlattı.

Efendimizde ona; "niyetlerinin harp olmadığını yalnızca Kâ'beyi ziyaret etmek olduğunu" söyledi. Müşriklerin elçisi Urve bunu açıkça görüyordu. Zira yanlarında hiç harp silahları yoktu. Kabeyi ziyaret ettikten sonra kesmek için kurbanlık hayvanlarını da getirmişlerdi. Üstelik üzerlerinde de ihram elbiseleri vardı.

Tabi Urve bu arada ashabı kiramı göz ucuyla takip ediyordu. Onların Efendimize olan saygılarını, hürmetlerini, aşırı muhabbetlerini görünce de şaşırıyordu. Efendimiz ashabına bir iş teklif edecek olsa, hepsi birden koşuyordu. Abdeste alacak olsa, suyunu dökmek için birbirleriyle adeta yarışıyorlardı. Onun huzurunda sesini kısıyorlar, saygılarından dolayı yüzüne dikkatle bile bakamıyorlardı...

Nitekim Urve bu gördüklerinin ve duyduklarının tesiriyle oradan ayrıldı. Kureyş halkının yanına dönünce barışı telkin eden ifadeler kullanmaya çalıştı ve dedi ki:

- Ben şimdiye kadar Rum Kayseri'nin, İran Kisrası'nın, Habeş Necaşisi'nin divanlarına elçi olarak çıktım. Nice hükümdarlarla karşılaştım. Allah'a yemin ederim ki bunlardan hiç birinin kavminde, Muhammed'in ashabının Ona yaptıkları hürmet, itaat ve itibarı görmedim. Muhammedin ashabı Onun etrafında pervane gibi dönüyorlar. Her emrini süratle yerine getiriyorlar. Bu hususta adeta birbiriyle yarışıyorlar.

Dolayısıyla anladım ki, onlar her hâlükârda Muhammed'e bağlı kalacaklar ve Ona zarar gelmemesi için her türlü fedakarlığa katlanacaklar. Bundan hiç şüpheniz olmasın.

Hal böyle olunca siz inadı bırakın ve Onun sulh teklifini kabul edin. Bırakın Beytullah'ı ziyaret etsinler ve kurbanlarını kesip dönsünler!..

Kureyş müşrikler, Urve'nin bu sözlerine çok tepki gösterdiler.

- Sus ey Urve! Sen oraya bizim elçimiz olarak gittin, fakat onların elçisi gibi konuşuyorsun. Şayet bunu senden başkası söylemiş olsaydı onu rezil rüsvay ederdik!..

Tâif'in reislerinden olan Urve, Kureyşlilerin bu inatçı tutumuna çok içerledi ve:

- Öyle görüyorum ki, sizi felaketler bekliyor! dedi ve adamlarını da toplayarak oradan ayrılıp memleketi Taif'e gitti.

Müşrikler böylesine anlamsız bir düşmanlıkla hareket ederlerken, onların elçilerinden bile insafa gelenler oldu ve Resûlüllah'ın Mekke'ye girmesine engel olmanın çok yanlış olduğunu söylediler. Çünkü onların savaşa değil, Beytullah'ı ziyarete geldikleri açıkça belliydi. O halde, birçok yabancı kabileler çok uzaklardan gelip Beytullah'ı rahat rahat ziyaret edebiliyorken, Hz. Muhammed ve ashabı kendi yurtları olan Mekke'ye girip Allah'ın evini niçin ziyaret etmesinlerdi?..

Hz. Osman elçi olarak gidiyor

Efendimiz tekrar bir elçi gönderecekti. Mekke'de taraftarı ve akrabaları çok olan Hz. Osman'ı göndermeye karar verdi. Böylece orada Ona sahip çıkarlar ve zarar görmezdi. Düşünülüğü gibi de oldu Hz. Osman Mekke'ye girince oradaki akrabaları O'na sahip çıktı ve korumaya aldılar.

Resûlüllah'ın elçisi Hz. Osman onlara şöyle dedi:

- Resûlüllah beni size gönderdi. Sizi Allah'a ve İslama davet ediyor. Hepiniz İslam dinine giriniz. Şüphe yok ki Allah dinini yayacak Peygamberini aziz kılacaktır. Bu hususta Ona karşı koyan siz olmayın, başkaları olsun! Eğer başkaları Hz. Muhammed'e karşı koyup galebe çalarsa, zaten istediğiniz budur ve isteğiniz yerine gelmiş olur. Yok eğer Hz. Muhammed onlara galebe çalarsa, o zaman siz muhayyersiniz. Ya halkın girdiği dine siz de girersiniz, ya da çarpışırsınız.

Bundan başka Resûlüllah size haber veriyor ki, Kendisi buraya hiç kimseyle çarpışmak için gelmedi ancak Umre yapmak üzere geldi!..

Müşrikler tüm bu söylenenleri reddettiler ve asla kabul etmediler.

- Git arkadaşına söyle, Mekke'ye girmesine müsaade etmeyeceğiz! dediler.

Bu arada Hz. Osman Mekke'deki gizli Müslümanlardan birçoğuyla görüştü. Ve onlara:

- Resülüllah size Mekke'nin fethedileceğini müjdeliyor. **"Mekke'de imanın gizlenmeyeceği ve açığa vurulacağı günün gölgesi üzerinize düşmüştür"** buyuruyor, diyerek onları müjdeledi. Hz. Osman der ki: "Mekkede görüştüğüm mümin bir karı kocaya Resûlüllahın müjdesini haber verdiğim zaman sevinçlerinden öyle ağladılar ki, ağlamaktan ölecekler sandım!"

Hz. Osman elçilik vazifesini yerine getirdikten sonra Kureyş müşriklerinin büyükleri Hz. Osman'a güya lütufta bulundular ve:

- Şayet Beytullahı tavaf etmek istiyorsan edebilirsin! Diye izin verdiler.

İşte bu sırada Hudeybiye'de sahabe-i kiram Efendimize şöyle diyordu:

- Hz. Osman'a ne mutlu! Şimdi O, belki de Kabe'yi tavaf ediyordur. Bunun üzerine

Efendimiz buyurdu ki.

- Benim bildiğim Osman Biz olmadan Kâ'be'yi asla tavaf etmez!..

O sırada Hz. Osman da müşriklere aynı şeyi söylüyordu.

- Vallahi (burada bir sene kalacak olsam) Rasûlüllah olmadan asala tavaf etmeyeceğim.

Bu sözlere çok kızan müşrikler Hz. Osman'ı hapsettiler.

Hz. Osman'ın şehâdet haberi

Hz. Osman'ın hapsedilmesi haberi, Hudeybiye'ye "Hz. Osman'ı şehit ettiler" şeklinde geldi. Çok ağır bir haberdi bu, inanılacak gibi değildi. Zira **"elçiye zeval olmaz"**dı. Üstelik bu elçi Hz. Osman'dı.

Gelen bu haber Efendimiz'i çok gazaplandırdı, ashabı kiram adeta galeyana geldi.

Derhal bütün sahabe toplandılar ve Efendimize biat ettiler. Bu biatın ismi **Rıdvan Biatı**'dır. Böyle denilmesinin sebebi de Allah-u teala bu biatı yapan müslümanlardan razı ve hoşnud olduğunu açıkladığından ileri gelmiştir. Nitekim Kur'an'ı kerim'de:

"And olsun ki ağacın altında biat ettiklerinde müminlerden Allah razı oldu." *(Fetih: 18)* buyrulmuştur.

Rıdvan Biatı, Hudeybiye'de yeşil bir Semüre Ağacı'nın altında yapılmıştır. Bu ağaç bodur bir ağaçtır. Efendimiz Hudeybiye'de bulunduğu müddetçe gölgelenmek için onun altında otururdu ve otururken dalları Peygamberimizin sırtına dokunurdu.

İşte Efendimiz bu ağacın altınına oturdu ve bütün sahabe gelip "kanlarının son damlasına kadar savaşacaklarına yada mutlaka lehlerinde anlaşacaklarına" dair biat ettiler.

Mevla teala Fetih süresinde:

"Muhakkak Seninle biat edenler ancak Allah ile biat etmişlerdir. Allah'ın (Kudret) **eli onların ellerinin üzerindedir."** (Fetih: 10) Buyurarak, sahabenin yaptığı bu biatı haber vermiştir.

Tabi müslümanların Efendimize biat etmek için üşüştükleri ve çarpışmak için harıl harıl hazırlık yaptıkları sırada, neler olup bittiğini öğrenmek için Hudeybiye'ye kadar gelen Kureyş casusları, bu durumu gözleriyle görünce korktular ve derhal dönüp gördükleri şeyleri Kureyş müşriklerine anlattılar.

Mekke bu haberi alınca çok korktu ve derhal Hz. Osman'ı serbest bıraktılar. Başlarına gelecek felaket ve zararı önlemek içinde bir an önce anlaşma yapmaya gayret ettiler.

Hz. Osman serbest kalınca doğru Efendimizin bulunduğu yere geldi. İşte o zaman anlaşıldı ki Hz. Osman'ın şehadet haberi yalanmış. Fakat ok yaydan çıkmıştı bir kere. Karar verilmiş, biatlar yapılmıştı. Buradan mutlaka bir sonuç almadan dönmeyeceklerdi…

DEVAM EDECEK

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

HADÎCETÜ'L-KÜBRÂ

(Radıyallâhü Anha)

(4. BÖLÜM)

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*, Hz. Hatice *(Radıyallahü anhâ)* ile olan izdivaçları ülfet ve muhabbetle mutlu bir şekilde devam ediyordu. Evlendiklerine takriben on beş yıl kadar olmuştu.

Tabi Efendimizin yıllardan beri devam eden ve evlilik süresince de bırakmadığı bazı adetleri vardı. Mesela Ramazan Ayı geldiğinde, **Nur Dağı**'nın tepesindeki **Hira Mağarasın**a çıkar ve orada tefekkür, ibadet ve dua ile meşgul olurdu.

Kavminin kendi elleriyle yaptıkları putlara tapıp durduklarını gördükçe, şirk pisliğine bulaşmış cahiliye toplumundan uzaklaşmayı, halvet ve uzlete çekilmeyi arzu eder ve zaman zaman buraya gelirdi.

Cemiyetin bozuk havasından sıkılan mübarek ruhları burada rahatlayıp huzur buluyor, adeta manevi bir hava teneffüs ediyordu. Hıra'ya bazen Hz. Hatice annemizle de geldiği olurdu.

Tabi Efendimizin Hıra Mağarası'na çıkması, orada tefekküre dalması öyle rastgele bir şey değildi. Zira O, ceddi Hz. İbrahim *(Aleyhissselam)*'ın Hanîf Dini üzere ibadet ve taatta bulunuyordu.

Bu arada Efendimiz bazı sesler duymaya ve bir takım ışıklar görmeye başladı. Fakat bu garip seslerin ve parlayıp geçen ışıkların hikmetinin ne olduğuna henüz tam manasıyla vakıf değildi. Bununla birlikte, bu hadiselerin boşuna cereyan etmediğini de çok iyi biliyordu.

Zaman zaman şahid olduğu bu garip olayları, yaşadığı bir takım manevi halleri pâk zevcesi Hz. Hatice *(Radıyallahü anhâ)*'ya anlatır, bu sırları O'nunla paylaşırdı. O vakit tek teselli kaynağı hiç şüphesiz Hz. Hatice annemizdi. O da Efendimize elinden geldiğince destek olup kol kanat geriyor, Onu teselli ederek yanında en büyük destekçisi oluyordu.

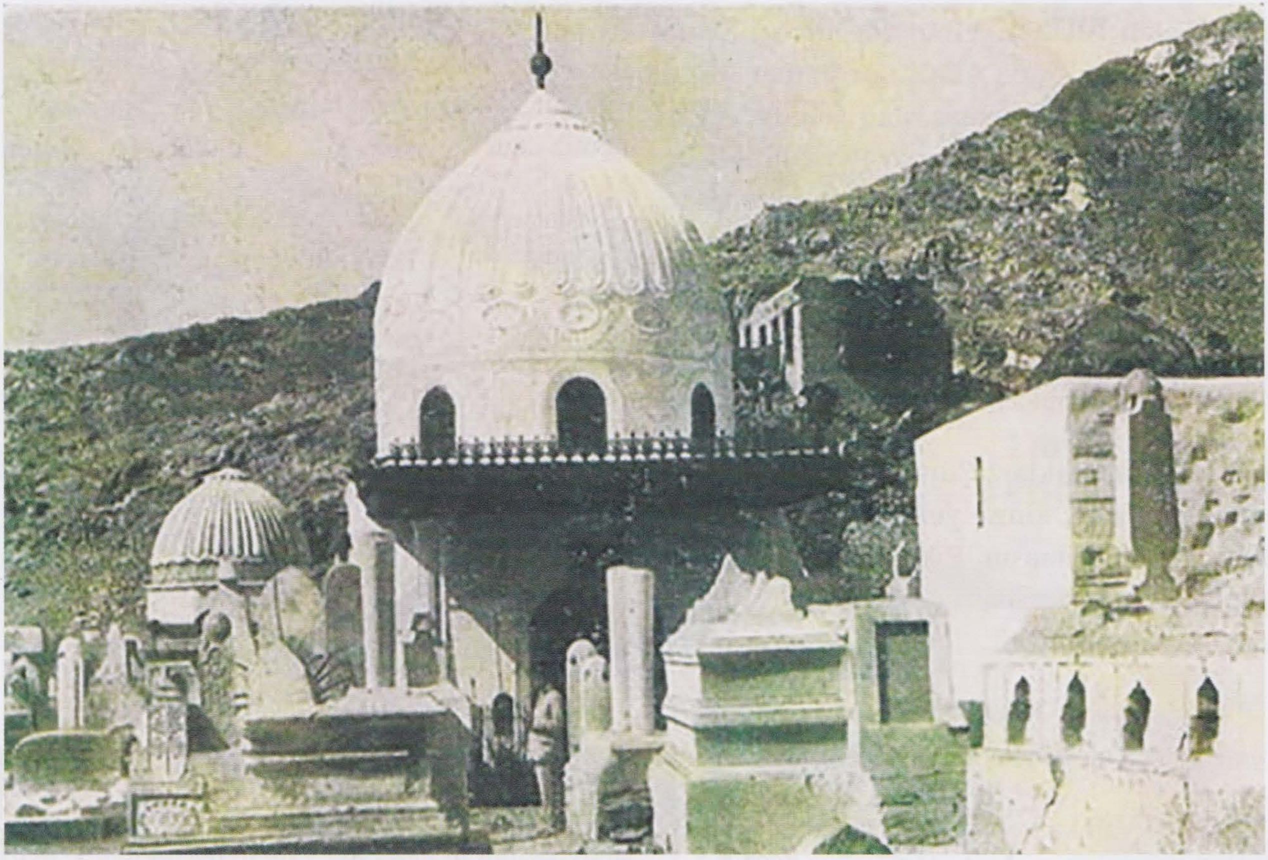
Bu arada Efendimiz sadık rüyalar da görüyordu. Hiçbir rüya görmesin ki sabahın aydınlığı gibi açıkça çıkmasın...

Beni örtünüz!

Efendimiz kırk yaşına ulaştığında Allah kullarına O'nunla rahmet etmeyi dilediği zaman, yine her zaman olduğu gibi Hıra Mağarası'nda iken Hakkın emri geldi. Vahiy meleği Cebrail *(Aleyhisselam)* göründü ve **"A'lak Süresi"**nin başından beş ayet okudu. Vazifesi sona erince de birden kayboldu.

Efendimiz, İlahi vahye muhatap olmanın verdiği bir heyecan ve haşyetle titredi. Mağaradan çıkıp hızla evine gelirken birçok garip hadiseyle karşılaştı. Dağlar, taşlar ve ağaçlar Kendisini selamlıyor ve bu şerefli vazifesi dolayısıyla adeta tebrik ediyorlardı.

Evine vardığında Kendisini yine en büyük destekçisi olan vefâkâr zevcesi Hz. Hatice annemiz karşıladı.

Hadîce Annemizin Kabrinin, Vehhâbîler türbeleri yıkmadan önceki görüntüsü

Efendimiz karşılaştığı hadisenin azameti ve haşyeti karşısında, beşeriyet icabı evine yüreği titreyerek gelmişti ve konuşacak durumda değildi. Yalnızca Hz. Hatice annemize:

- **Beni örtünüz! Beni örtünüz!** buyurdu.

Pâk zevcesi, Efendimizin yüzündeki bu başkalığı sezmiş, çok merak etmesine rağmen hiçbir şey sormadan Efendimizi şefkat ve hürmetle yatağına götürüp yatırdı ve üzerini örttü. Sonra yanında oturup bekledi.

Hz. Hatice'nin Peygamber Efendimizi teselli etmesi

Efendimizin titremesi gidip üzerine sükûnet gelinceye kadar uyudu. Bir müddet sonra uyanınca başından geçenleri olduğu gibi pâk zevcesi Hz. Hatice'ye anlattı.

Efendimize layık bir zevce olacak kadar yüksek bir kabiliyet ve anlayışa, ferâset ve basîrete sahip olan Hz. Hatice annemiz, bunları dinledikten sonra tüm kalbiyle inandığı şu sözleri söyledi:

- Vallahi, Allah Seni hiçbir zaman utandırmaz ve üzüntüye düşürmez! Çünkü Sen akrabanı görür ve gözetirsin. İşini görmekten aciz olanların işlerini halledersin. Fakir-fukaraya, garip gurebaya yardım eder onların ihtiyaçlarını görürsün. Karşılaştıkları musibet ve felaket gibi durumlarda halka yardım edersin. Sözün doğrusunu söyler, emanete riayet edersin...

Sonra Peygamber Efendimizi de yanına alıp bütün bu olup bitenlerin esas sebebini gerçek manasıyla öğrenebilmek için amcasının oğlu **Varaka b. Nevfel**'e gittiler. Çünkü bu meseleye ancak o açıklık getirebilirdi. Zira **Varaka b. Nevfel** eski kitapları müteâ'la etmiş olan hanîf bir kimse olup yazı yazmayı da bilirdi. Ayrıca Tevrat ve İncil'i de okumuş onlardan da pek çok şey öğrenmiş âkil bir kimseydi.

Varaka b. Nevfel oldukça yaşlanmış, gözleri görmez olmuştu ama gönlü son derece aydınlıktı. Anlatılanları dikkatle dinledi. Efendimiz ona başından geçen olayları anlattıkça, Varaka b. Nevfel sanki o manevi hali yaşıyor ve renkten renge giriyordu. Efendimiz sözlerini bitirince, Varaka adeta haykırdı:

- **Kuddûs! Kuddûs! Varaka'nın canı kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, Senin bu gördüğün, Yüce Allah tarafından Musa** *(Aleyhisselam)***'a gönderilmiş olan Nâmûs'u Ekber'dir. Sen ise bu ümmetin Peygamberisin. Âh! Keşke kavminin Seni yurdundan çıkaracakları zaman ben sağ ve genç olsaydım!** dedi. Peygamber Efendimiz:

- **Onlar Beni yurdumdan çıkaracaklar mı ki?** diye sorunca, Varaka b. Nevfel:

- **Evet! çıkaracaklar! Çünkü Senin gibi vahyi tebliğ etmiş hiç kimse yoktur ki düşmanlığa ve eziyete uğramasın. Eğer Ben Senin davet günlerine yetişirsem, bütün gücümle Sana yardım ederim,** dedi.

(Tabi Varaka b. Nevfel maalesef o günleri göremedi. Ve çok geçmeden vefat etti.)

O sırada Varaka b. Nevfel, Hz. Hatice'ye dedi ki:

"Cebrail Allah ile Peygamberleri arasında Allah'ın Eminidir. Muhammed görmüş olduğu şeyleri gördüğünde Sen başını aç, eğer O Allah tarafından (gelen Cebrail) **ise, Muhammed o gördüğü şeyi göremeyecektir."**

Hz. Hatice bunu teyid etmek için Peygamber Efendimize:

- O melek Sana geldiği zaman haber verir misin? diye ricada bulundu.

Cebrail *(Aleyhisselam)* daha önce gelmiş olduğu gibi yine gelince, Efendimiz haber verdi. Bunun üzerine Hz. Hatice, Peygamber Efendimize sol dizi üzerine, daha sonra sağ dizi üzerine oturmasını söyledi. Efendimiz bunu yapınca:

- Onu hala görüyor musun? diye sordu. Peygamberimiz:

- Evet görüyorum, buyurdu.

Bunun üzerine Hz. Hatice başörtüsünü hafifçe açtı ve saçını biraz gösterip tekrar sordu:

- Onu yine görüyor musun?" bu sefer Peygamberimiz

- Hayır görmüyorum, buyurunca Hz. Hatice annemiz dedi ki:

- Sebat et! Müjdeler olsun ki, vallahi bu Sana gelen melektir, kesinlikle şeytan değildir!

İlk Müslüman

Hz. Hatice *(Radıyallahü anha)*, hiç tereddüt etmeden iman etti ve ilk müslüman olma şerefini kazandı. Ondan sonra milyonlarca kadın İslam'a girecekti ancak O, Peygamber Efendimizin hayatındaki rolü için Allah'ın seçtiği ilk müslüman kadın olma özelliğini koruyacaktı. İmanla dopdolu, sadakatli zevcesi Efendimizin hemen yanı başında bütün varlığıyla Ona destek oldu.

Hz. Hatice annemiz evlendiği ilk günden hayatının sonuna kadar, Efendimizin hep yanında oldu, maddi manevi her zaman destekledi. Çeyrek asır süresince evinin tek kadını olup, o süre zarfında hiçbir kadın o evde Ona ortak olmadı, eşinin hayalini Ondan başkası süslemedi.

Hatta Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)*'nın şöyle dediği rivayet olunur:

"Hatice'yi kıskandığım kadar hiçbir kadını kıskanmadım. Rasûlüllah ancak o vefat ettikten sonra benimle evlendi."

Hz. Hatice annemiz yirmi beş yıl kadar süren mutlu bir evlilik hayatından sonra Nübüvvetin onuncu yılında Ramazan Ayı'nda vefat etmiştir. Vefat ettiği zaman altmış beş yaşlarında olan Hz. Hatice, Cennetü'l-Muallâ'da medfundur. Onu kabre Peygamber Efendimiz indirmiştir.

Hz. Hatice müslümanlar nezdinde öylesine bir yeri vardır ki, hangi mezhebe bağlı olursa olsun bütün müslümanlar tarafından çok sevilmiş ve sayılmıştır. Arap olsun veya olmasın İslam toplumlarında Hatice adı kız çocukları için yaygın bir isim haline gelmiştir.

Allah Ondan razı olsun.

KISSADAN HİSSELER

GECE OKLARI

Şeyh İbrahim Düssûkî *(Kuddise sirruhu)*'nun yakın müridlerinden iki tanesi, tekkenin bazı erzakını tedarik etmek için çarşıya gidip gerekli olan alış verişi yapıyorlardı. Onların kıyafetlerinden, sakal ve cübbelerinden rahatsız olan bazı kendini bilmezler durup dururken, ortada hiç bir sebep yokken bu kemâl ehli dervişlere sataştılar ve hiç yoktan yere hır-gür çıkardılar. Yavuz hırsız misali ortalığı velveleye vererek bir de bu dervişleri kadıya şikâyet ettiler. Bir iki yalancı şahidi yanlarına alıp dervişlerin kendilerine hakaret ettiklerini, bununla da kalmayıp dövmeye kalktıklarını iddia ettiler.

O beldenin valisi ise mâneviyat ehline karşı son derece antipatisi olan, tasavvuf ehline hor bakan, kendini beğenmiş zalim bir kimseydi. Bu asılsız şikayeti de bahane ederek her iki dervişi hemen yakalattı ve onları hiç dinlemeden haksız yere zindana attırdı, üstelik bir de işkence ettirdi.

Tabi dervişlere sahip çıkacak, onların haksızlığını giderecek ve onları zindandan kurtaracak makam-mevki sahibi kimseler yoktu arkalarında... Onların tek güvendiği Allah-u Teala idi, sebepler planında ise İbrahim Düssûkî *(Kuddise sirruhu)*'nun himmetlerini ümid ediyorlardı. Zindandaki ağır muameleye dayanamayacak hale gelen dervişler, başlarına gelen durumu mektupla şeyhlerine bildirdiler. Dua ve himmetlerini talep ettiler.

Şeyh İbrahim Düssûkî *(Kuddise sirruhu)* müritlerinden gelen mektubu okudu ve onlara yapılan bu haksızlığa çok üzüldü. O gece kıbleye müteveccihen murakabeye daldı ve bir müddet öyle kaldı. Bir zaman sonra mübarek başını kaldırdı ve o şehrin vâlisine hitaben şöyle bir mektup yazdı:

"Haber aldım ki, evlatlarım mesabesinde olan müridlerimi haksız yere zindanda tutup onlara işkence ettiriyormuşsun! Şunu iyi bil ki; huşû yaylarıyla atıldığında, gece okları mutlaka hedefini bulur! Erler menzile ulaşmak için ellerini açar da, göz kapakları yaşlarla dolarsa, yay çekilir ve ok da fırlatılırsa işte o zaman zırh ile korunmak da fayda vermez!.."

Şeyh Efendi mektubu yazdıktan sonra şehrin valisine gönderdi. Vali, birçok devlet yetkilisinin de bulunduğu önemli bir toplanda bulunduğu bir sırada mektup eline geçti. Mektubu gönderenin Şeyh İbrahim Düssûkî hazretleri olduğunu görünce çok sinirlendi. Evvelden beri tasavvufa olan düşmanlığı herkesçe malum olan zalim vali, hakâretvâri sözler söyleyerek hışımla mektubu açtı. Yüksek sesle: **"şu haddini bilmezlere bakın hele, bir de mektup göndermişler!"** diye bağırarak, oradaki insanların şaşkın bakışları arasında, şeyh efendinin gönderdiği mektubu okumaya başladı.

Zalim vali, alaylı bir eda ve ifade ile mektubu okuyordu. Ne zaman ki sıra: **"Yay çekilir ve ok da fırlatılırsa..."** cümlesine gelince, birden bire mektubun içinden süratle bir ok fırlayıp valinin göğsüne saplandı. Vali feryad-ü figan ederek hemen oracıkta yere yığıldı. Ortalık bir anda buz kesti. Herkes korku, dehşet ve şaşkınlık içindeydi.

Valinin göğsüne saplanan okun açtığı yara çok derindi. Ne kadar uğraşıldı ise de valiyi kurtaramadılar ve zalim vali kıvrana kıvrana can verdi. O ölünce hiç bir suçu olmayan dervişler derhal zindandan çıkarılıp serbest bırakıldılar.

"Sabır ve duâ müminin ne güzel iki silahıdır." *(Hadis-i şerif)*

Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

ÇAĞLAR ÖTESİNİ OKUYAN VEZİRİÂZAM: PÎRÎ MEHMED PAŞA

Sene 1514. Osmanlı ordusu, uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra Çaldıran ovasına varıp İran-Safevî kuvvetleri ile karşı karşıya gelmişti. Yavuz Sultan Selim Han, burada hemen harb meclisini topladı.

Padişah, muharebeye şafakla birlikte mi başlanılması, yoksa askere 24 saat istirahat mi verilmesi hususunda devlet adamlarının fikrini soracaktı.

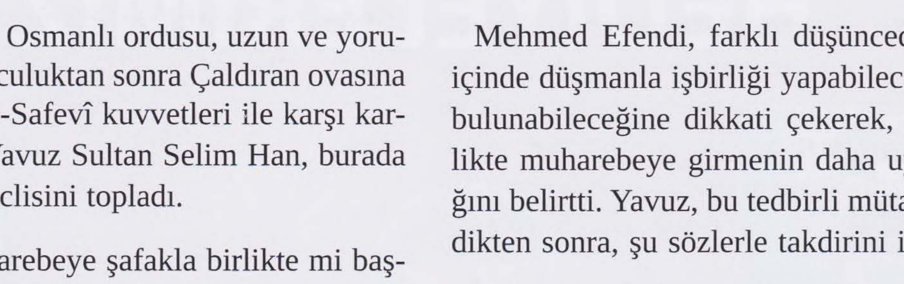
Vezirler, Osmanlı askerinin yorgun, düşmanın ise zinde ve kuvvetli olduğunu beyanla, yirmi dört saat dinlenilmesi yönünde görüş bildirdiler. Son olarak da, Rumeli Defterdarı Pîrî Mehmed Efendi söz aldı.

Mehmed Efendi, farklı düşüncedeydi. Ordu içinde düşmanla işbirliği yapabilecek olanların bulunabileceğine dikkati çekerek, şafakla birlikte muharebeye girmenin daha uygun olacağını belirtti. Yavuz, bu tedbirli mütalâayı dinledikten sonra, şu sözlerle takdirini ifade etti:

"İşte, rey sahibi tek adam! Ne yazık ki vezir olamamış..."

Kadılıktan veziriazamlığa

Piri Mehmed Paşa muhtemelen 1463 yılında Konya'da doğdu. Selçuklu âlimlerinden, Fahreddin er-Râzî'nin soyundan gelen Cemaleddin Aksarâyî'nin ahfadıdır.

Babası, Çelebi Halife olarak da bilinen Şeyh Cemâl-i Halvetî, II. Bayezid dönemi Halvetiyye meşâyihinden olup bu tarikatın Cemâliyye kolunun kurucusudur.

Tahsiline babasının Halvetiyye şeyhi olarak bulunduğu Amasya'da başladı ve İstanbul'da tamamladı. Bir süre Amasya Mahkemesi'nde kâtiplik yaptı (1491). Amasya valiliği sırasında babasından dolayı kendisini tanıyan II. Bayezid'in tahta çıkması üzerine Sofya, Siroz ve Galata kadılıklarında bulundu, İstanbul Fâtih İmareti mütevelliliğine getirildi. II. Bayezid'in son yıllarında kadılıktan hazine defterdarlığına geçti.

Yavuz Sultan Selim'in cülûsunun ardından başdefterdar oldu. Çaldıran seferine Rumeli defterdarı olarak katıldı.

Çaldıran'da Safevî ordusu ile karşılaşıldığı sırada yapılan müşaverede hemen savaşa girilmesi konusundaki fikirleri kabul gördü ve bu görüşüyle Yavuz Sultan Selim'in takdirini kazandı. Şah İsmâil'in savaş meydanından kaçıp Tebriz'i terketmesi üzerine onun şehirdeki hazine ve mallarının denetim altına alınması işiyle görevlendirildi.

15 Ekim 1514 Mustafa Paşa'nın azli neticesinde boşalan vezirliğe getirildi.

Amasya'da meydana gelen yeniçeri ayaklanmasında evi yağmalanan Pîrî Mehmed Paşa, İstanbul'a dönüldükten sonra yapılan tahkikat sırasında bu işte ihmali olduğu gerekçesiyle vezirlikten azledildiyse de hemen ardından vezirlik yeniden kendisine verildi (22 Ağustos 1515). Fakat birkaç ay sonra Diyarbekir yöresinden gelen olumsuz haberler sebebiyle padişah tarafından veziriazamla birlikte azledilip Yedikule'ye kapatıldı. Aynı günün akşamı yeni sadrazamın aracılığı ile hapisten çıkarılan Pîrî Mehmed Paşa bir ay sonra padişahın Mısır seferine gidişi dolayısıyla İstanbul muhafızlığına getirildi (Haziran 1516).

Güneydoğu Anadolu ve Suriye fethinin ardından kurulan Arap ve Acem kazaskerliği görevini de üstlendi. İstanbul muhafızıyken aldığı önlemlerle Mısır'daki ordunun maaş problemini halletti, kısa sürede hazırlattığı seksen iki parça gemiyle ordunun ihtiyacı olan erzakı ve iki büyük topu Mısır'a gönderdi. Yavuz Sultan Selim'in Vezîriâzam Yûnus Paşa'yı idam ettirmesinden sonra Şam'a gelmesi istenen Pîrî Mehmed Paşa 25 Ocak 1518'de veziriazamlığa getirildi.

Yavuz Sultan Selim, İstanbul'a dönüşü sırasında bir miktar askerle onu Diyarbekir yöresinde bıraktı. Burada kaldığı sırada Güneydoğu Anadolu'da İran nüfuzunu ortadan kaldırmaya çalıştı ve Kuzey Irak'ta bazı yerleri ele geçirip fethedilen bölgelerin tahririni yaptırdı.

Pîrî Mehmed Paşa, Yavuz Sultan Selim'in vefatına kadar vezîriâzamlık görevini korudu. Selim Han kendisini çok sever ve takdir ederdi.

Yerini tutar adam yok!

Pîrî Paşa, sarayda din ve dünya işlerinde, saltanat ve hilâfet konularında padişahın yardımcısı oldu.

Gece yarılarına kadar, devlet ve millet işlerini görmek için evinde toplantılar yapardı. Ülkede ortaya çıkan haksızlık ve zulümlerle ilgili bilgi edinmeye de çalışır, geceleri pek az uyurdu.

Çünkü bu hususta Selim Han'ın da çok büyük gayretleri vardı. Geceleri çeşitli vesilelerle kapıcılardan bazılarını veziriazamın evine gönderir, Müslümanların işleri görülüyor mu diye takip ettirirdi.

Yavuz'a göre, memlekette zulüm ve haksızlık olduğunu bilmemek en büyük günahtı. Zaten o, kendisini bir padişah gibi de bilmezdi. "Yüce Allah'ın âciz, hakîr kulu, yeryüzünde kullarının önemli işlerini kayırmağa koyduğu en aşağı yaratığım" buyururlardı.

Selim Han, devlet ve millet işlerinde ihmale kesinlikle göz yummaz, sebep olanları suçun durumuna göre derhal cezalandırırdı.

Onun bu huyunu bilen Pîrî Mehmed Paşa, bir gün, "Padişahım eninde sonunda beni azledecek veya cezalandıracaksınız. Hemen bir gün evvel halâs etseniz münasiptir" deyince, bir hayli gülen Selim Han, şu sözlerle kadirşinaslığını ifade edecektir:

"Benim dahi muradım budur. Lâkin yerini tutar bir adam bulamıyorum. Yoksa seni muradına eriştirmek kolaydır."

Zeval nasıl olur?

Yavuz Sultan Selim, çeşitli meselelerde bu olgun ve akıllı veziri ile istişarede bulunur, onun bilgi ve görüşlerinden istifade ederdi. Bir gün sohbette, kendisine şu soruyu sordu:

"Pîrî Lalam! Allahü teâlâ'nın emri, Resûl-i ekrem efendimizin mucizesiyle Mısır'ı fetheyledik. Hâdimü'l-Haremeyn (Mekke ve Medine'nin hizmetçisi) olmakla şereflendik. Her gittiğimiz yerde fetihler müyesser oldu. Emrimize muhalefet edecek kimse kalmadı. Bu halde devletimizin zevali ihtimali var mıdır?.."

Pîrî Mehmed Paşa'nın sanki çağlar ötesini görüyormuşçasına verdiği cevap şöyleydi:

"Dedelerinizin koydukları kanun ve kaideler yürürlükte kalıp tatbiki devam ettikçe, bu devletin zevali, yıkılması mümkün değildir.

Ama evlâtlarınızın hilâfetleri zamanında, akılsız veziriazamlar tayin edilir, rüşvet kapıları açılır, rütbe ve makamlar ehli olmayanlara verilir, devlet işlerinde kadınların hükmü yürürse, o zaman bu devlette karışıklık ve düzensizlik hüküm sürer."

Bunun üzerine bir müddet düşünceye dalan Yavuz Sultan Selim, "Allah'ım bizi koru" duasını yapacak ve Pîrî Paşa'ya ihsanlarda bulunacaktı.

Kanuni devrinde

Piri Mehmed Paşa, Kanûnî Sultan Süleyman'a da üç yıla yakın veziriazamlık yaptı. Bu süre içinde bazı önemli olayların çözümünde rol oynadı.

Belgrad'ın Avrupa'nın kilidi olması dolayısıyla mutlaka fethedilmesi gerektiği yolunda yeni padişahı sürekli teşvik etti ve buraya öncelik verilmesi görüşünü savundu. Belgrad kuşatmasına katılarak kalenin ele geçirilmesinde yararlılık gösterdi (Ağustos 1521). Ertesi yıl Rodos'un zaptı hususunda toplanan divanda buranın da mutlaka alınması gerektiğinde ısrar etti.

Rodos seferine karar verildiğinde padişahla birlikte kuşatmaya katıldı.

Rodos Kalesi'nin kuşatılması işi uzayınca sefere serdar olarak tayin edilen damadı Mustafa Paşa görevinden alınıp yerine Pîrî Mehmed Paşa'nın rakibi Ahmed Paşa getirildi. Rodos'un alınmasında Piri Mehmed Paşa'nın büyük rolü oldu.

Rodos seferi dönüşünde 1523 yılında, yaşlılığı nedeniyle 200.000 akçalık vezaret hasları verilerek emekli edildi.

Kanuni Sultan Süleyman babasının yadigarı bu kıymetli vezire büyük saygı gösterirdi.

Hatta emekli edildiğinde şimdi padişah olduğumu anladım dediği meşhurdur.

Zira Paşa arza girdiği zamanlarda, Kanunî Sultan Süleyman, bu tecrübeli ve ağırbaşlı ihtiyar vezirin önünde hicap duyar, kendisine çok iltifatta bulunur ve saygı gösterirdi.

Emekli edildikten sonra Silivri'deki çiftliğine çekilen Pîrî Mehmed Paşa, orada sakin bir hayat sürüp, kalan ömrünü ibâdet ve taatla geçirdi. 1533 yılında Edirne'de vefat etti. Silivri'de yaptırdığı camii yanına defnedildi. Vefatına "Pîrî Paşa'nın mekânın Adn ide Hayy-ı Vedûd" (1533-34) sözüyle tarih düşürülmüştür.

Müstesna bir devlet adamı

Pîrî Mehmed Paşa kaynaklarda genellikle iyi bir devlet adamı olarak tanımlanır ve özellikle Yavuz Sultan Selim'e uzun süre vezîriâzamlık yapmış olması onun tecrübeli ve iş bilir bir şahsiyet olmasına yorulur.

İlmiyeden yetişmesine rağmen savaşlarda ve kuşatmalarda askerî yeteneklerini de göstermiş ve kazanılan başarılarda önemli rol oynamış, donanmanın gelişmesinde ve İstanbul'da büyük bir tersane yapılmasında hizmeti görülmüştür.

Tasavvufla yakından ilgilenen Pîrî Mehmed Paşa, Safevî tarikatına karşı olan mutasavvıflara büyük imkânlar sağlamış, özellikle Mevlevî ve Halvetîler'e sempati duymuştur. Kendisi âlim ve şair olduğu gibi bu sahada uğraşanları da korumuştur.

Onun himayesine mazhar olanlar arasında Câfer Çelebi, Kalkandelenli Sücûdî Çelebi ve Celâlzâde Mustafa Çelebi sayılabilir.

Kaynaklarda "Remzî" mahlasıyla şiirler yazdığı ve bunları bir divançede topladığı belirtilirse de böyle bir eseri günümüze ulaşmamıştır.

Kendisini dinine ve milletine adamış olan Pîrî Mehmed Paşa, ömrü boyunca devletinin hizmetinde ve Allahü teâlânın dinini yaymak için çalışan pâdişâhın yanında oldu.

Adaleti, dürüstlüğü, idareciliği, ilmi, güzel ahlâkı, kanun ve nizama vukufiyeti ile pek faydalı hizmetlerde bulundu.

Cömertliği, cesareti, vakar ve sabrı fevkalâde idi. Fıkıh ilminde üstâd idi. "Remzî" mahlâsıyla şiirler de yazmıştır.

Bir gazeli

Şeb-i zülfünde kalanlar zulumâtıyla yürür

İrişen leblerine âb-ı hayatıyla yürür

Zahidi hasret-i mey şöyle zaîf eyledi kim

Elde teşbih ü asası salâvatıyla yürür

Hüsn-i ser-nâmesine kaşları olalı nişan

Hükm ider âşıkına sanki berâtıyla yürür

Remziyâ kaddüne benzer nice sen ola ki ol

Salınur şiveler ile harekâtıyla yürür.

Piri Mehmed Paşa'nın hayatı; "Kişi odur ki koya her yerde bir eser / Eseri olmayanın yerinde yeller eser" güzel sözüne tam uygundu. Devlet hizmeti süresince eline geçen mal ve parayı hayır işlerine sarfetti.

Osmanlı Devleti'nin hâkim olduğu birçok bölgede, camiden zaviyeye, mektepten medreseye, imaretten kervansaraya kadar pek çok hayır eseri yaptırdı.

İstanbul-Zeyrek'te Soğukkuyu Camii, Mercan'da Terlikçiler Mescidi, Hasköy'de Pîrî Paşa Camii, Belgrad'ta cami, Bursa Pınarbaşı'nda mescid, Gülek kalesi civarında zaviye ve kervansaray, Karaman'da mektep, Silivri'de cami, imaret, mektep, medrese, Konya'da mescit, hankâh imaret ve Aksaray'da bir mektep, bu büyük devlet adamının yaptırdığı hayır eserlerinden bir kaçıdır.

DR.İHSAN ŞENOCAK

KİLİSE'NİN EN SON VE EN TEHLİKELİ OYUNU: SÜNNET-İ REDDEDEN KUR'AN MÜSLÜMANLIĞI

Kilise, tarih boyu Kur'an-ı Kerîm'le Allah Rasûlü üzerinden hesaplaştı; O'nun şahsına dair yalanlar uydurdu; sonra da o yalanları "hakikat" niyetine asırlarca ders kitaplarında okuttu. Efendimiz'e "hasta", "yalancı peygamber", "deccal" gibi atılan iftiralar hiç sorgulanmadan Kilise koridorlarında tekrar edildi. İslâm, doğrularıyla mahkum; Batı ise yalanlarıyla kahraman oldu. "Sömürünün keşif kolu" olan Oryantalizm de aynı yalanlardan beslendi. Bu yüzden Montgomery Watt, tarihî süreç içerisinde hiçbir büyük şahsiyet Hz. Muhammed *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in Batı'da kötülendiği kadar kötülenmemiştir, demektedir.[1]

Kilise'nin Allah Rasulü'ne صلى الله عليه وسلم dair uydurduğu yalanlarına kanıp İslâm'la savaşanlar fetihlerle İslâm'ın adaletini görünce hakikatle yüzleşti, Müslüman oldu.

Dünya genelinde yürütülen misyonerlik çalışmalarına rağmen hiçbir Müslüman irtidat edip İslâm'dan Hristiyanlığa geçmedi. Lakin Mısır, Suriye, Anadolu başta olmak pek çok bölgede insanlar sahabeyi görür görmez ihtida edip Müslüman oldu.

Kilise'nin Medine Operasyonu

İslâm'ın kendi topraklarında intişarına mani olamayan Kilise, gayr-i ahlaki hamlelerini hayatın hemen her alanına taşıdı; bu çerçevede, özel yetiştirip Medine'ye gönderdiği adamları vasıtasıyla Allah Rasûlü'nün naaşını kaçırmak için de çalışma yaptı.

"Kurtar Beni Nureddin!"

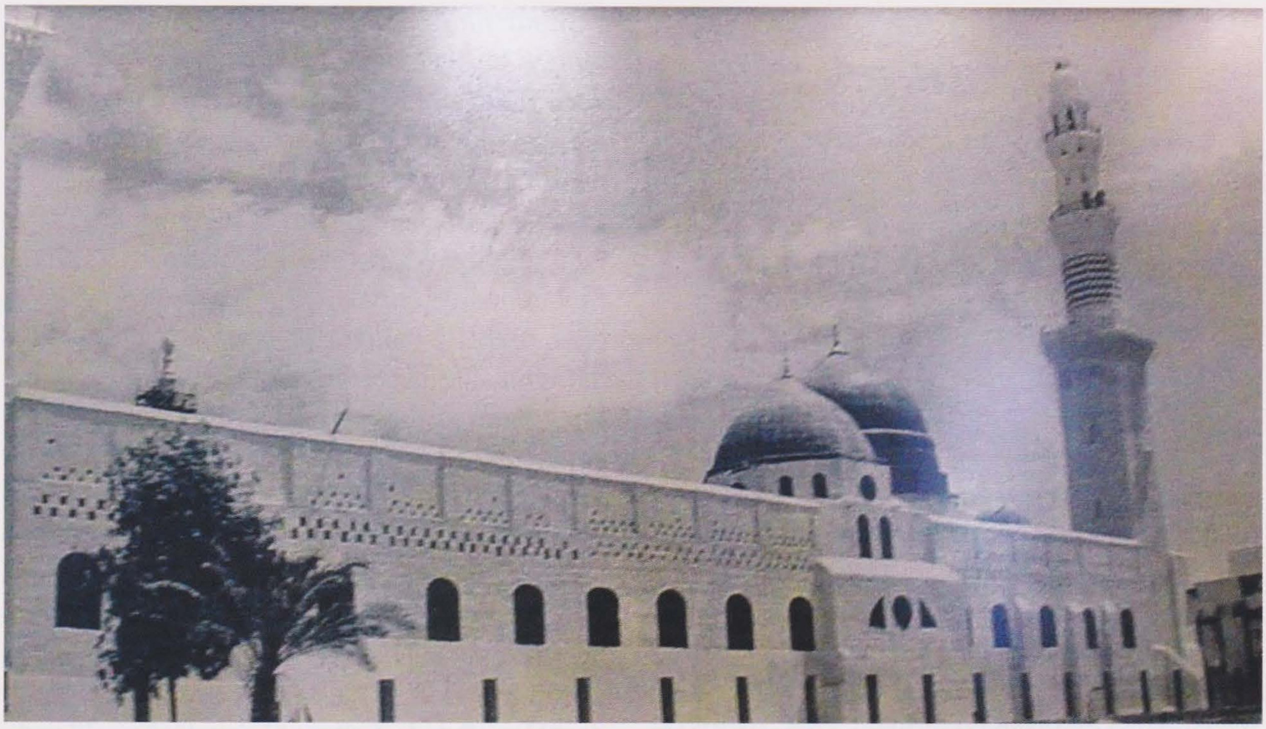
Selçuklu Atabeyi Nûreddin Mahmud Zengi'nin karşısında bozguna uğrayan Haçlılar müslümanları moral cihetiyle çökertebilmek için Allah Rasûlü'nün mübârek bedenini mezarından kaçırıp Avrupa'ya götürmek için iki kişiyi görevlendirdi. İyi derece Arapça konuşan ve Mağribli kıyafetiyle Medine'ye giden bu iki şahıs orada Ravza-i Mutahhara'nın kıble tarafına yerleşti; Emellerine ulaşabilmek için haftalarca her şeyi tam bir Müslüman gibi yaptı. O kadar ki, Nureddin Zengi sorduğunda, Medineliler şöyle diyerek onları tezkiye edecekti: "Bunlar sürekli oruç tutar, beş vakit namazı Ravza'da kılar, Efendimiz'in kabrini ziyaret eder, her sabah, içinde on bin sahabi yatan Bâkî' Kabristanı'na, her cumartesi de Kuba Mescidi'ne gider ve asla hiçbir dilenciyi geri çevirmezler."

Kıtlık yılında yaptıkları infaklarla Ehl-i Medine'nin güvenini kazanan bu iki Hristiyan, her gece evlerinden Allah Rasûlü'nün kabr-i şerifine doğru tünel kazmakta, çıkan toprağı da üzerlerinden hiç çıkarmadıkları Mağribîlerin giydiği abanın içinde kamufle ederek Bakî' mezarlığına götürmekteydiler. "Ne yaptıkları"nı soranlara ise, mezarlığı ıslah ettiklerini söylemekteydiler. Tünelin, Allah Rasûlü'nün kabrine yaklaştığı günlerde Nureddin Zengi teheccüdü kılıp evrâd-u ezkârını okuduktan sonra istirahate çekilir. Uykuya daldığı esnada rüyasında Allah Rasûlü zuhûr edip bu iki kumral adamı gösterir ve "Bana yardım et, beni bu iki adamdan kurtar!" buyurur. Nureddin Zengi korkuyla uyanır, abdest alır, namaz kılar, tekrar uyur ve aynı rüyayı görür. Uyanır, namaz kılar, yatar uyur ve rüyayı üçüncü defa görünce kalkar, "uykum kaçtı" der. Gece veziri Cemâleddin Mevsılî'ye adam gönderip çağırtır, rüyasını ona anlatır ve görüşünü sorar. Vezîr de, "Neden duruyorsunuz ki? Medine-i Münevvere'ye hareket ediniz, gördüklerinizi de kimseye anlatmayınız Sultanım!" der.

Nureddin Zengi gecenin devamında yol hazırlığı yapar, kimseye duyurmadan yanında veziri, Medine halkına dağıtılmak üzere çok sayıda mal ve 20 süvâri olduğu halde Şam'dan Medine'ye doğru yola çıkar. 16 günde Medine'ye ulaşır. Şehrin dışında gusül abdesti alır, sonra Ravza'ya gidip namaz kılar ardından da Allah Rasûlü'nün kabrini ziyaret eder. İnsanların mescitte toplandığı, onunsa ne yapacağını bilmez bir halde oturduğu bir esnada vezir Cemâleddin şöyle diyerek halka seslenir: "Sultan Efendimiz'i ziyârete geldi. Ehl-i Medine'ye de sadaka babından mühim hediyeler getirdi. Şimdi tüm Medîne'lilerin isimlerinin yazılı olduğu bir liste hazırlayınız!". Yetkililer halkın tamamının olduğu bir liste hazırlar. Sultan da hediyelerini almaları için listede adları bulunanların –bizzat- huzura çıkmalarını emreder. Listeye göre herkes gelip Sultan'ın huzuruna çıkıyor, hediyesini alıp gidiyordu. Bu sırada Sultan hediye almak için huzura çıkanların yüzüne dikkatle bakıyor, Allah Rasûlü'nün rüyada kendisine gösterdiği o iki adamı arıyor lakin bulamıyordu. Hediye verdiğine ayrılmasını söylüyor, alanı boşaltıyor, dikkatlice bakıyor fakat yine de rüyadaki gibi bir adama gözleri ilişmiyordu. Nihâyet herkes hediyesini aldı, listede adı olanlardan kimse kalmadı. Lakin hala Sultan, rüyasındaki iki kişiyi göremedi. Bunun üzerine çevrede bekleyen Medineliler'e, "Sadaka almayan kimse kaldı mı?" diye sordu. Onlar da, "Hayır" dedi. Sultan: "İyice düşünün!" dedi. Bunun üzerine, "Hiç kimseden bir şey almayan Faslı iki kişi var. Onlar da muhtaçlara çokça sadaka veren salih ve zengin iki zattır." dediler. Sultan bunları duyunca rahatladı. "O iki kişiyi derhal bana getirin." diye emretti. Az bir zaman sonra iki kişi getirildi. Mağribîler Sultan'ın huzuruna girince ortalığı derin bir sessizlik kapladı. Nureddin Zengi'nin karşısında Allah Rasûlü'nün işaret buyurup, "Beni bunlardan kurtar" dediği iki kumral adam duruyordu. Sultan bir müddet sonra toparlandı, onlara, nereli olduklarını sordu. Onlar da "Mağrib'teniz; Hacc için geldik ve bu seneyi Allah Rasûlü'nün yanında geçirmek istedik." dediler. Bunun üzerine Sultan, "Bana doğru söyleyin." diye onları ikaz etti. Onlar ise ısrarla doğru söylediklerini iddia ettiler. Sultan, "Peki eviniz nerede?" diye sordu. Mescidin yakınında bir ribatta kalıyoruz." dediler. Sultan ikisini derdest edip birlikte onların evine gitti.

Evde her şey normaldi. Medineliler de onların hayır sahibi olduklarına şehadet etmekteydi. Nureddin Zengi, "Subhanellah! Rüyada gördüklerimden bir şey ortaya çıkmadı." diye mırıldandı. Evin içerisinde dolaşırken yerde serili bir hasır gördü; eğilip kaldırdı. Tam bu noktada Allah Rasûlü'nün kabrine doğru giden bir tünel gördü. Kilise'nin bu iki görevlisi suçlarını itiraf edince Nureddin Zengi de onları idam etti.[2]

Kur'an-ı Kerim'le Allah Rasûlü üzerinden hesaplaşan Kilise, merkezinde Peygamber olmayan bir dinin dağılacağını düşündüğünden her vesileyle okları Allah Rasulü'ne ﷺ çevirdi. Lakin "Allah seni insanların (tuzaklarından) koruyacaktır. Şüphesiz ki Allah o kafirler topluluğunu (hakkında kurdukları planlar noktasında) gayelerine ulaşmaktan mahrum bırakacaktır."[3] ayeti tecelli etti; Peygamberini yaşarken koruyan Allah Azze ve Celle vefatından sonra da O'nu muhafaza etti. Madde planında hedeflerine yaklaştıkları anda Nureddin Zengi'yi vasıta kılarak onlara ölümü tattırdı.

Nureddin Zengi hadisenin bir daha tekrar etmemesi için Allah Rasûlü'nün kabri etrafına derin bir hendek kazdırdı. Sonra da bu hendeğe eritilmiş kurşun döktü; Kilise görevlilerinin açtığı tünel de kapatıldı. Medine'de Müslümanlar rahatladı; Allah Rasûlü ile Kur'an-ı Kerim üzerinden hesaplaşan Kilise'nin payına ise matem düştü.

Kilise'nin Aktörlerini Müslümanlar Arasından Seçtiği Senaryo: Mealcilik

Her hamlesinde yalanları ve tuzakları elinde kalan Kilise yine de Kur'an-ı Kerim'le hesaplaşmaktan geri durmadı. Tarihi süreç içerisinde mücadele usulü değişti lakin kin, öfke ve komplo teorisyenliği hep aynı kaldı.

Kilise'den ödüllü Seyyid Ahmed Han'ın ikliminde 19. yüzyılın sonlarında Hindistan'da ortaya çıkan ve Sünnet-i Seniyye'yi reddedip yalnızca Kur'an-ı Kerim'i esas alan Kur'aniyyûn hareketi/Mealcilik de Kur'an'la Peygamber üzerinden hesaplaştı. Hareketin omurgasını oluşturan, bu yüzden de kurucusu kabul edilen Abdullah Çekralevi Kur'an'ın anlaşılması ve hayata tatbik edilmesi noktasında risaletin rolünü inkar etti.

Başlangıçta Kur'aniyyûn'un iki lideri vardı. Bunlardan Mühibbu'l-Hak Azimabadi Hindistan'ın doğusunda; Çekralevi ise Lahor'da düşüncesini yaymaktaydı. Azimabadi zahirde Müslümanlara muhalefet etmiyor; lakin bütün hükümleri Kur'an-ı Kerim'den çıkarıyordu. Çekralevi ise ne yapmak istediğini ilk yıllarda izhar etti. Adı "Ehlü'z-Zikri ve'l-Kur'an" olan bir fırka oluşturdu.

Böl, Parçala, Yönet

Hindistan'da 1857 yılında başlayıp, 1858'de bastırılabilen ayaklanma ile İngilizler ciddi anlamda sarsılmış ve itibarlarını kaybetmişti. Müslümanların birleşip tek bir sancak altında tekrar taarruza geçmelerini önlemek için Pakistan ve Bangladeş'i Hindistan'dan koparmanın altyapısını hazırlayan İngilizler, Müslümanları birbirinden kalın çizgilerle ayırabilmek için farklı fırkaların oluşması noktasında hiç boş durmadı.

Ehl-i Sünnet karşısında tarih olan mezheplere dair ne kadar hurafe varsa hepsi arşivlerden ilim meclislerine taşındı. Ulema iç çatışmanın içine çekilerek, ön açacak kurucu metinler yazmaktan mahrum edildi.

"Bize Kur'an yeter!" diyen Kur'aniyyun hareketi müslümanlar içerisinde bir bölünmeye sebep olması cihetiyle İngilizler'in "Ferrik tesud/ Böl, parçala, yönet" anlayışına hizmet etti.

Hindistan'da daimî olarak kalmayı hedefleyen İngiltere, Seyyid Ahmed Han gibi İngilizlerin menfaatleri için dini vasıta yapmaktan imtina etmeyecek isimler bulmakta zorlanmadı. İngilizler, işbirlikçilerine maddi anlamda yardımcı olduğu gibi, itibar görmeleri noktasında da onlara ciddi manada katkı sağladı. Gulam Ahmed Kadiyani ya da Çekralevi gibi isimleri de ya doğrudan ya da dolaylı olarak yetiştirdi. Ne var ki bunlarının sayılarının artması Müslümanların birbirleriyle olan ihtilaflarının daha da derinleşmesine sebep oldu. Böylece de ilim talebeleri İngiliz işgaliyle değil de dinini tahrif eden adamlarla mücadele etmek zorunda kaldı.

Kur'aniyyûn da diğer bütün fırkalar gibi Ümmet'in tek safta toplanması talebiyle meydan yerine çıktı. Tevhitten bahsetti; lakin kendileri gibi olmayanları şirke düşmekle itham etti.

Çelişkiler Mecmuası: Kur'an Müslümanlığı

Ashab-ı Kiram, İslâmî hükümleri Kur'an-ı Kerîm'den ve Allah Rasûlü'nün onu beyan eden Sünneti'nden almıştır. İslâm uleması da Sünnet'in ikinci kaynak olduğu noktasında icma etmiştir. Hangi namazın kaç rekat olduğu, zekatın ne kadar maldan, hangi oranda verileceği, Hacc'ın nasıl yapılacağı gibi Kur'an-ı Kerîm'in kalın çizgilerle ifade buyurduğu hususları Sünnet tafsil etmiştir. Bu noktada Sünnet, Kur'an-ı Kerîm'i o derece beyan etmiştir ki, "Eğer Sünnet olmasaydı Kur'an'ın bir kısmı anlaşılmaz, namaz, zekat, hac dahil pek çok husus müminlerin ne olduğunu tam olarak idrak edemeyeceği emirler olarak kalır ve edaları imkansız olurdu." demek hiç de mübalağa olmazdı. Bunun içindir ki Allah Azze ve Celle, "İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman için sana bu Kur'an'ı indirdik."[4] buyurmaktır.

Ne var ki Sünnet'i reddederek Kur'an-ı Kerîm'i anlaşılmaz hale getirmek, sonra da onu küresel sömürü sisteminin menfaatlerini tehdit etmeyecek bir muhtevada hevâ kalıplarına döküp şekillendirmek isteyen Mealciler, Allah Kelâmı'nın ne olduğunu ulemanın ders halkalarında öğrenmediklerinden O'nu idrak etmekten de mahrum olmuşlardır. Yaşanan bu mahrumiyetin temel nedeni ise, "Doğru"runun ne olduğunu bilmediklerinden Kur'an-ı Kerîm'e dair ilk duyduklarını "doğru" kabul etmeleridir. Bu yüzden aşağıda tahlil edeceğimiz vehimlere, "Mealciliğin omurgasını oluşturan deliller" olarak sarılıp Sünnet'e hasım oldular.

"Kur'an Müslümanlığı"nın İddiaları ve Gerçekler

I."Kur'an Bize Yeter" İddiası

Kur'an Müslümanlarına/Mealcilere göre, Kur'an-ı Kerîm'de her şey vardır. Her konuda o bize yeter. Müslümanlar İslâm'a göre bir hayat yaşamak için Sünnet'e muhtaç değillerdir. Bu noktada Çekralevi şunları söylemektedir: "Kur'an-ı Kerîm dinde kendisine ihtiyaç duyulan her şeyi, her cihetten ayrıntılı bir şekilde beyan etmiştir. O halde Sünnet'e neden ihtiyaç olsun?"[5] Başka bir vesileyle ise şöyle demektedir: "Allah'ın kitabı kamil olmakla birlikte tam olarak da açıklanmıştır. Anlaşılmak için ne şerhe, ne Muhammed'in onu tefsir etmesine ihtiyacı vardır."[6]

Cevab: Kur'an Usûl, Sünnet Esastır

Kur'an-ı Kerim'de İslâm'ın temel esaslarını muhtevî pek çok ayet olduğu bir hakikattir. Lakin onun küçük büyük her şeyi ihtiva ettiğini söylemek ise normal bir aklın ürünü olamaz. Böyle bir Kur'an'ı ezberlemek şöyle dursun, okunamaz da. Hakikaten Çekralevî'nin iddia ettiği gibi Kur'an-ı Kerim, Sünnet'e muhtaç değilse, bu Ümmet beş vakit namazın ne olduğu ve nasıl kılınacağı noktasında hangi ayete müracaat edecekti? Her bir farz namaz kaç rekat olmalıdır? Namaz kılan ayakta, rukuda, secdede ne okuyacak... Koyunun, ineğin, devenin zekatı ne kadar olacak. Bütün bunların ayrıntısını Allah, Rasulü'ne ﷺ bıraktı. O da Ümmet'e beyan etti.

Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de daha çok ana esaslardan ve kaidelerden bahseder. Ara ara da cüzi meselelere girer. "Peygamber size neyi veriyorsa onu alın, Sizi neden de nehyettiyse ondan da uzak durun."[7] Kur'an –daha çok- usûl, Sünnet ise esastır.

II."Sünnet Vahiy değildir" İddiası

Mealciler, Sünnet-i Seniyye'nin "vahiy" değil, Allah Rasulü'ne ﷺ yalan-yanlış olarak isnad edilen bir takım sözler olduğunu iddia etmektedir. Bu noktada Çekralevi de, "Biz yalnızca Allah'ın indirdiği Kur'an'a ittiba ile sorumluyuz. Bazı hadislerin kat'i bir şekilde Peygamber'e ulaştığı farz edilse de yine bağlayıcı olmazlar. Çünkü hiçbiri Allah'tan gelen vahiy değildir."[8] der.

Cevab: Allah Rasûlü Heva ve Hevesinden Konuşmaz

Kur'an-ı insanlara Allah Rasûlü tebliğ etti, o açıkladı, o hayata taşıdı. Allah Teâlâ neyi, nasıl emrettiyse o da, o şekilde ve o surette beyan etti. Muhal farz... Aksi durumda olacakları Kur'an şöyle beyan etmektedir: "Eğer Peygamber bize atfen bazı sözler uydurmuş olsaydı, elbette O'nu kıskıvrak yakalardık. Sonra da O'nun can damarını koparırdık. Hiçbiriniz buna mani olamazdınız."[9]

Bu ayeti tebliğ eden bir Peygamber'in helal, haram koyma[10] yetkisi olmasaydı, helal ve haramlara dair koyduğu ölçülerden dolayı hayatta kalamazdı. Lakin bu noktada bir derdest etme hali olmadığına göre Allah Rasûlü'nün bütün ameliyelerini Şer'i ölçüler çerçevesinde yaptığı ortaya çıkar. Ayete göre Peygamber-i Ekber'in ﷺ din adına konuştuğu her şey Allah Teâlâ'nın muradına uygun olmalıdır. Bu da ancak Allah'ın, Rasulü'ne ﷺ bildirmesiyle mümkündür.

Bu durumda doğrudan dine taalluk eden Sünnet de vahiydir. Zira Sahabe ve sonraki kuşaklar da Sünnet'i vahiy kabul etmiştir. Eğer Sünnet vahiy olmasaydı –haşa- Allah'a rağmen konuşan bir Peygamber'e ittiba ettiklerinden dolayı sahabe Allah'ın Kitabı'nda övülmezdi.[11]

Sahabe hem Kur'an'ı anlama noktasında, hem de sâir hususlarda Sünnet'in Sahibi'ne iktida ettiğinden ayet-i kerimelere muhatap olma noktasında büyük mesafeler aldı. Dünya düzenini değiştirdi, Hakk'ı hakim kıldı. Devrin iki büyük imparatorluğundan birini ortadan kaldırdı, diğerini küçük bir alanda yaşamaya mahkum etti.

Peygamber'in izinde yürüyen sahabenin helak edilmemesi, bir musibetin onları dağıtmaması, Peygamber'den söz ve fiil planında sadır olan rivayetlerin vahiy olduğunun delilidir. Aksi takdirde Allah Teâlâ, Sünnet'in sahibi olan Efendimiz'i ve O'na iktida eden sahabeyi helak ederdi.

Kur'an-ı Kerîm -miras gibi birkaç husus dışında- ahkamı ana hatlarıyla belirledi. Tafsilatı ise Kur'an'ı beyan etme vazifesi kendisine verilen [12] Allah Rasulü'ne ﷺ bıraktı. Müminlere de, O'na itaat etmeyi emretti.

III."Sünnet'e 'Vahiy' Demek Hadisleri Kur'an Seviyesine Çıkarır" İddiası

Mealcilere göre, İslâm'ı beyan noktasında Peygamber'den sadır olan Sünnet'i, "vahiy" kabul etmek, onu Kur'an-ı Kerîm'in seviyesine çıkaracağı gibi, Kur'an'ı da Sünnet'in derecesine düşürür.

Cevab: Kur'an, Sünnet, Sünnet de Kur'an Değildir

Allah Rasûlü Kur'an'la Sünnet'in birbirinden ayrılması noktasında fevkalede hassas davranmış; ayetleri deri parçaları üzerine yazan sahabe sayfaların kenarına hadisleri de yazınca onlarda bir Kur'an melekesi oluşana kadar yazmayı yasaklamıştır. Lakin daha sonra devlet başkanlarına gönderdiği mektuplar dahil olmak üzere pek çok hadisi bizzat yazdırmış; "Ebu Şah için yazın." buyurmuştur.

Ulema da Kur'an'la Sünnet'i kesin çizgilerle birbirinden ayırmıştır[13]:

Kur'an-ı Kerîm lafzı/nazmı itibariyle mucizedir. Lakin Sünnet böyle değildir.

Kur'an'ın tilavetiyle ibadet olunur. Fakat Sünnet'in böyle bir hususiyeti yoktur.

Allah Azze ve Celle Kur'an-ı Kerîm'i değişmekten ve tahriften korumayı bizzat üzerine almıştır. (Sünnet'in Kur'an-ı Kerîm'i beyan etmesi cihetiyle, hadisi şeriflerin de umumî manada korunduğu bir hakikattir.)

Kur'an'ı, -Sünnet'te olduğu gibi- mana üzere rivayet etmek caiz değildir.

Kişinin abdestsiz bir şekilde Kur'an-ı Kerim'e tutması haramdır.

Kur'an-ı Kerim'in lafzı gibi manası da Allah'a aittir. Sünnet ise sadece mana cihetiyle vahiydir.[14]

Bu ve benzeri farklardan dolayıdır ki fıkıh usulü, hükümlerin delillerini tadat ederken ilk olarak Kur'an-ı Kerîm'i, ikinci olarak da Sünnet'i tahlil etmiş ve her birini kendi bağlamında değerlendirmiştir. İslâm irfan tarihinde "Kur'an-ı Kerîm eşittir Sünnet'tir." diyen tek bir alim yoktur.

IV. Sünnet'le Amel Etmek Şirktir İddiası

Mealciler, Sünnet-i Seniyye'nin hüküm koymada belirleyici olduğunu kabul etmenin "Hüküm ancak Allah'ındır."[15] mealindeki ayete aykırı olduğunu ve "şirk" bağlamında değerlendirileceğini iddia etmektedirler. Konuyla ilgili Hoca Ahmeddin şunları söylemektedir: "İnsanlar şirki canlandırmak için pekçok farklı yol ihdas etti. Asıl itaat edilecek olanın Allah Teâlâ olduğuna inanıyoruz diyorlar; fakat itaat makamı olan Allah'a itaate bağlı olarak Rasulü'ne ﷺ de uymayı Allah'ın bize emrettiğini söylüyorlar. Bu fasid delile dayanarak da her nev'i şirki tashih ediyorlar."[16]

Bütün mealcilerin aynı merkezden idare edildiği ya da birbiriyle derin bir dayanışma içerisinde olduğunu resmetme noktasında M. İslâmoğlu'nun Diyanet'in bir hutbesi üzerine twitter hesabına yazdığı ibare önemlidir: "Diyanet'in bugünkü hutbesini yazan zat, Tevhid dini olan İslâm'ı, Allah ile Peygamber'in ortaklaşa kurduğu limited şirket zannediyor. Kella!"[17]

Cevab: Tevhid Binasına Asılan "Şirk" Tabelası

Şirki ortadan kaldırmaya memur olan, Mekke'de ilk olarak "Lâ ilahe illellah/Allah'tan başka ilah yoktur." diyen bir Peygamber'e itaat etmeyi Kur'an-ı Kerîm "tevhid"in gereği; Mealciler ise "şirk"in bizzat kendisi olarak nitelemektedir. Bu gün yeryüzünde Allah'tan başka ilah olmadığını söyleyen, yalnızca "Muhammed Allah'ın Rasulü'dür. ﷺ" diyen Müslümanlardır. Onlar Allah Rasulü'ne ﷺ itaat etmeyi de Kur'an-ı Kerîm'den öğrendiler.

Mealcilerin bu ifadeleri tarihin en büyük çelişkilerinden biridir. Kur'an'a göre amel ettiklerini iddia edenler, Kur'an'ın talimatı gereği Allah Rasûlü'nün buyruklarına itaat etmeye "şirk" diyor. Bu husus en hafif ifadeyle Allah Azze ve Celle ile birlikte O'nun Rasulü'ne ﷺ de itaat etmeyi emreden ayetleri inkar etmektir: "Bir mümin erkek veya kadının, Allah ve Rasûlü hüküm verdiğinde artık işlerinde bundan başkasını seçme hakları yoktur. Allah'ın ve Rasûlü'nün emrine isyan edenler doğru yoldan açıkça sapmışlardır."[18]

Ayeti kerimede "Allahu ve Rasulühu/Allah ve Rasulü" ifadesi geçmekte ve "Rasul" kelimesi "Allah" lafzına "muğayeret" ifade eden "vâv" harfi ile atfedilmektedir. Buna göre Allah ve Rasûlü ﷺ iki ayrı şey, iki ayrı kaynaktır. İnsanlar hükmü doğrudan Allah Teâlâ'dan alamadıklarına göre "Allah" lafzından Kur'an-ı Kerîm, Rasul lafzından da "Sünnet" anlaşılır.

"Hayır! Rabbine yemin olsun ki, aralarında çıkan ihtilaf hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı hissetmeksizin onu kabullenmedikçe ve boyun eğip teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar."[19] Kur'an, kadın-erkek her mümini Peygamber-i Ekber'in ﷺ hükmüne uymaya davet ediyor. Allah Azze ve Celle de zatına yemin edip, "Ey Peygamber! Senin verdiğin hükme razı olmayan, kararından dolayı rahatsızlık duyan iman etmiş olamaz." buyuruyor. Buna göre bir davanın çözümünde Allah Rasulü'ne ﷺ müracaat edip verdiği hükümle amel etmek Mealcilerin iddia ettiği gibi şirk mi, yoksa tevhid mi olur?! Ne varki, yüz yıldır yapılan tahribatlar neticesinde "İman ve İslâm Atlası"ına yabancılaştırılan millet, kendi yerleşkesinde yabancılar gibi dolaşıyor ve "hidayet" diye "dalalet"e çağrıldığını fark edemiyor.

Ne Kur'an'ı ne de Sünnet'i tanıyor. Şirk tabelasının, tevhid binasına; tevhid tabelasının da şirk binasına asıldığını anlayamıyor. Mealcilere göre şirk olan Allah Rasulü'ne ﷺ itaat, Kur'an'a göre ise bizzat tevhittir.

Kur'an-ı Kerim'in kıyamete kadar geçerli; ayetlerin de bütün zamanlarda karşılığı olduğuna göre; yaşarken Allah Rasûlü'nün kendisine, vefatından sonra da sahih hadislere müracaat etmek bizzat Kur'an-ı Kerim'in emridir. Sahih bir hadisin hükmüne razı olmak, bizzat Allah Rasûlü'nün risaletine razı olmaktır. Eğer Allah Teâlâ, bütün zaman ve mekanlarda Efendimiz'in hakemliğine başvurmayı murat etmemiş olsaydı, ayet-i kerimedeki "yühakkimûke/seni hakem yapıyorlar" [20] fiiline "Kâfu'l-Hitâb"ın ve "Kadayte/Hüküm verdin" fiiline de "Tâu'l-hitâb"ın bitişmesi doğru olmaz, bilakis ayetin şöyle olması gerekirdi, "Hattâ yuhakkimû'l-Kur'an'e/Kur'an'ı hakem yapıncaya kadar" ve "Mimmâ Kada fihi'l-Kur'an/Kur'an'ın verdiği hükümden" şeklinde olurdu. Mesele açıktır… Topyekün bütün insanlığın kurtuluşu Allah'a ve Onun Rasulu'ne ﷺ itaate,[21] iman ya da inkarları da itaat edip, etmemelerine bağlıdır.[22] Sünnet'i devre dışı bırakmak insanlığın hidayetine karşı düzenlenen bir suikasttır.

Kur'an-ı Kerîm daha pek çok ayette insanları Allah ve Rasûlü'nün hükmüne itaat etmeye davet eder. Bu gün aramızda olmadığından dolayı Efendimiz'in hükmüne ancak hadis mecmualarına müracaat ederek ulaşabiliriz. Eğer hadislerin sahih olanları mevzularından ayırt edilmeyecek olsa, Allah da onlara ittiba ile Ümmeti sorumlu tutsa ve bundan dolayı da hesaba çekseydi şüphesizki bu, O'nun adaletine uymazdı. O halde Allah Rasulü'ne ﷺ itaati emreden ayetler umumi manada Sünnet'in de korunacağının teminatıdır.

Mealcilerin, "Hüküm ancak Allah'ındır."[23] ayetiyle istidlal etmeleri de doğru değildir. Çünkü Allah Rasûlü bizzat Allah Teâlâ tarafından Kur'an-ı Kerîm'i açıklamakla memur kılınmış[24], bu noktada söyledikleri de bizzat Allah Teâlâ tarafından kendisine vahy edilmiştir.[25] Dolayısıyla sahih hadislerin ihtiva ettiği hükümler Allah Rasûlü vasıtasıyla bizzat Allah Teâlâ'dan alınmıştır. Bu yüzdendir ki Allah'a ve Rasulü'ne ﷺ itaati[26] emreden Kur'an-ı Kerim, "Rasule ﷺ itaat eden Allah'a itaat etmiştir."[27] buyurmaktadır.

Buna göre Kur'an-ı Kerîm ve Sünnet-i Seniyye bütünlüğünü şirk kabul etmek, şirktir. Çünkü Allah Teâlâ kullarını kendisinden aldıklarını tebliğ eden Sünnet'in sahibine itaat etmeye çağırıyor[28]; Kur'an'a ve Sünnet'e itaatten yüz çevirenlerin ise kafir olduklarını belirtiyor.[29] Sünnet'le amel etmeye "şirk" demek Allah Azze ve Celle'ye rağmen hüküm koymaktırki, bu da şirkin tam kendisidir.

V. Sünnet Kaynak Olmadığından Hadisler Yazılmadı İddiası

Allah Rasûlü'nün sadece Kur'an-ı Kerim'i yazdırdığını iddia eden Mealciler, "Eğer Sünnet hüccet olsaydı Allah Rasûlü onu da yazdırırdı. Yazdırmamış olması Sünnet'in kaynak olmadığını gösterir." demektedir.

Cevab: Yalanlar Üzerine Yazılan Masallar

Kur'an-ı Kerîm, "İçinizden Allah'a ve Ahiret Günü'ne kavuşmayı arzulayanlar ve Allah'ı çokça ananlar için şüphe yok ki, Rasulullah'ta güzel bir örnek vardır."[30] buyurmaktadır. Allah Teâlâ, Sünnet'e ittiba etmeyi Cennet'e ulaşma ve rızasına nâil olma yolu olarak göstermektedir. Allah Rasûlü'nün de, "Benim namaz kıldığımı gördüğünüz gibi, siz de öyle namaz kılınız."[31] ve "Haccın menasikini benden alınız." buyurması, sahabenin bizzat Sünnet'le amel ettiğinin delillerinden sadece iki misaldir. Sahabe Allah Rasûlü'nün Sünneti'ne derin bir alakayla ittiba etmiş, hadisleri muhafaza edebilmek için de uzun ve yorucu rıhleler yapmıştır.

Mealcilerin hadislerin yazılmadığıyla alakalı cümleleri, ideolojik bir okumanın kurbanı olan ifadelerdir. Zira Medine'nin ilk yıllarında hadislerin Kur'an-ı Kerim'le karışmasından endişelenen Allah Rasulü ﷺ, bu durum ortadan kalkınca yazılmalarına izin vermiştir. Hükümdarlara yazılan mektuplar, Sahabe'nin hadis sahifeleri, Hudeybiye musalahası metni gibi hususlar hadislerin yazıldığıyla alakalı misallerden sadece birkaçıdır.[32]

VI. Hadislerin Yerel ve Tarihsel Olduğu İddiası

Mealciler Allah Rasûlü'nün, Kur'an-ı Kerim'i muhataplarını dikkate alarak tefsir ettiğini, bunun da din merkezli konuşmalarının yerelliği ve tarihselliğinin kanıtı olduğunu iddia etmektedir. Bu noktada şöyle demektedirler: "Allah Rasulü'ne ﷺ itaat, kendi zamanıyla sınırlıdır. O'nun verdiği hükümleri uygulamanın sınırları da kendi hayatından öteye gitmez."[33]

Sahih hadislere itiraz edemeyen Mealciler açıkça şunu söylemektedirler: "Allah Rasûlü'nün hadisleri, ashabının yaşadığı şartlara uygundu. Eğer biz de o zamanlarda yaşasaydık O'nun sünnetine uymak bize de vacip olurdu."[34]

Cevab: Kur'an Müslümanlarının "Din Bizden Sorulur" Çıkışı

Sünnet'in yerelliği iddiası esasta tarihselcilerle, mealcilerin aynı masalı söylediklerinin bir kanıtıdır. Zira Kur'an'ın da, Sünnet'in de kaynağı vahiydir. Eğer Sünnet tarihselse, Kur'an da tarihseldir. Sünnet, evrenselse Kur'an da evrenseldir. Kur'an'ı beyan etme yetkisi Allah Rasulü'ne ﷺ verildiğine göre, Kur'an'ın açıklanmaya ihtiyacı vardır. Zira Kur'an ancak Allah Rasûlü'nün beyanıyla apaçık olur ve o zaman kendisiyle amel edilir. Muhal farz… Sünnet'in tarihsel olduğu iddiası kabul edilse, bu durumda Kur'an'ın peygamber tarafından izah edilen hususlarını kim tefsir edecek?! Bu noktada ya mealcilerden biri çıkıp, "Bundan sonra din benden sorulur." deyip peygamberlik iddiasında bulunacak ya da "Kur'an anlaşılmadığından dolayı çağa söyleyecek sözü kalmamıştır." diyerek tarihselciler gibi adavetini açıkça izhar edecektir.

Mealcilerin iddia ettiği gibi Peygamber ﷺ, sadece kendi zamanına konuştuysa, bu durumda, "Deki ey İnsanlar! Ben göklerin ve yerin sahibi olan Allah'ın hepinize gönderdiği elçiyim."[35] ayetini nasıl anlamak gerekir?! Söyledikleri tarihsel ve yerel olan bir peygamber nasıl bütün insanlığın peygamberi olabilir?! Ayrıca Allah Teâlâ'nın kuluna muhabbet etmesine vesilesi olan peygambere ittibanın[36] bir karşılığı olur muydu?

İslâm'a "uydurulan din", dini bizzat tahrif etmeye ise "indirilen din" diyen Mealciler -ilk planda- Allah'ın bütün insanlığa müjdeci ve uyarıcı olarak[37] gönderdiği Peygamber'i yaşadığı döneme hapsederek, Kur'an-ı Kerim'in de hapsedilmesinin yolunu açmaktadırlar. Bir farkla ki tarihselciler bunu açıkça, Mealciler ise "Kur'an'ı Anlama" kılıfı altında yapmaktadırlar.

VII. İslâm'ı Müdafaa İddiası

Mealciler, Buharî ve Müslim gibi sahih hadis mecmularındaki birkaç hadisi ekranlarda kendi düşünce dünyalarına hizmet edecek şekilde yorumlayıp, "İslâm'a karşı yapılan en kapsamlı ve sarsıcı saldırıların temelinde akla aykırı olan bu hadisler vardır.

Ümmet'in geri kalmasının temel nedenlerinden biri de bu hadisleri sahih kabul edip, onları koruma adına sorgulayıcı aklı öldürmektir." gibi iddiaları ileri sürerek Sünnet'i reddetmektedirler.

Cevab: Kur'an-ı Kerim'den Bazı Ayetleri Çıkarmaya Aralanan Kapı

Sahabe, Allah Rasûlü'nün hayatını bütün yönleriyle rivayet etmiştir. İnsanlara mahrem kalan aile hayatı da eşleri vesilesiyle anlatılmıştır. Ne var ki ilerleyen yıllarda -farklı saiklerle- belli gruplar Peygamber'e rağmen hadis uydurmaya başlamış, "hakikat"in içine "hurafe" sokmaya çalışmıştır. Önce Hz. Muaviye'nin taraftarları, daha sonra da Hz. Ali'nin bağlıları bu iki sahabinin haberi olmadan hadis uydurdu. Kaderiyye, Mürcie, Cehmiyye gibi fırkaların birbirleriyle olan mücadelelerinde de karşılıklı hadisler uyduruldu.

Zındıklar, kıssacılar, hariciler derken mutaassıblar da önemli sayıda aslı olmayan rivayetlere "hadis" dedi. Muhaddisler bu uydurma faaliyeti karşısında tepkisiz kalmadı; sahih hadisi zayıf ya da mevzudan ayıracak esasları tesbit etti, bu noktada eserler kaleme aldı. Bu esaslar çerçevesinde bir hadis kabul edildi ya da reddedildi. İsnad sistemi bütün bu saldırıların önünde muhteşem bir kale gibi durdu; hakikati, hurafeden ayırdı, sahih hadisleri muhafaza etti.[38]

Mealcilerin hadis inkarına kılıf bulabilmek ve kendilerini de masum gösterebilmek için "Biz Kur'an'a aykırı olduğundan ve de İslâm'ı müdafaa edebilmek için bu hadisleri inkar ediyoruz." nevinden sarf ettikleri hilafi hakikat davalarına misal olarak zikrettikleri bir hadisi tahlil ederek meseleyi müşahhas hale getirelim: "Eğer Benî İsrâil olmasaydı et bozulup kokmazdı."[39] hadisi ulemaya müracaat etmeden anlaşılabilecek bir rivayet olmadığından önce oryantalistlerin sonrada yerli oryantalistlerin ilgi alanına girmiş ve saf zihinleri bulandırabilmek için üzerinde uzunca konuşulup, yazılmıştır. Yerli Oryantalistler bu ve benzeri rivayetleri ekranlarda tartışmaya açıp, "Bunlar akla da Kur'an'a aykırı rivayetlerdir." diyerek dinleyici/okuyucu üzerinde etkili olmaya çalışmıştır. Ulemanın farklı şekillerde izah ettiği mezkür hadisle alakalı hakikate en yakın beyan ise şudur: "Kur'an-ı Kerim'de ifade buyrulduğu gibi kendilerine kudret helvası ve bıldırcın gönderilen[40] Yahudiler bıldırcını biriktirmeyip yiyecek ya da tasadduk edecekti. Onlara, Şeriatları bunu emretmesine rağmen, cimrilik yaptılar eti biriktirdiler, bundan dolayı da et koktu. O ana kadar insanlar hayvan keser, av yapar fakat eti biriktirmez hemen tüketirlerdi. İlk defa biriktirme Yahudi tarafından yapıldığından dolayı, eti biriktirmeye bağlı olarak kokma hadisesi de onlar vesilesiyle oldu. Tıpkı el yapımı bomba imalatında yeni bir model geliştiren bir terör örgütü vesilesiyle yayılan bomba düzeneğiyle alakalı emniyet birimlerinin raporunda, "falan terör örgütüne ait bomba düzeneği" denmesinden "ilk olarak falan örgüt" tarafından kullanılan ve bu sebeple de yayılan bombanın anlaşılması gibi, hadisten de ilk defa eti biriktirmeye bağlı bozulmanın Yahudi vasıtasıyla olduğu anlaşılmaktadır.

Mealcilerin, "hadisler" üzerinden İslâm'a saldırılmasını, hadis inkarına gerekçe yapmaları, ancak onların Kur'an'a ne kadar yabancı olduklarına delil olabilir. Münafıkların en iffetli kadın Hz. Aişe'ye, en iffetsiz isnatta bulunmasını Kur'an-ı Hakim bir anlamda münafıkların vazifesi olarak vermektedir: "Müminler arasında ahlaksızlığın yaygınlaşmasını isteyenlere dünyada ve ahirette can yakıcı bir ceza vardır."[41] Dün olduğu gibi bugün de pek çok kafir varoluş gayesini Kur'an'a adavetle temellendiriyor, yalanlar üzerine iftiralar bina ediyor.

Buna göre mealciler, kafirler hangi ayetleri tenkid ediyorsa, onlara şirin görünme adına o ayetleri de Kur'an'dan mı çıkaracaklar?

VIII. "Sünnet Ümmet'i Böldü" İddiası

Mealciler, Kur'an-ı Kerim'in tek bir millet örgüsünden bahsettiğini; ne var ki Sünnet'in Müslümanların fırkalara, gruplara bölünüp parçalanmasına sebep olduğunu savunmaktadır. Bu noktada Abdullah Çekralevi şöyle demektedir: "Müslümanlar Amr'ın, Zeyd'in rivayeti gibi isnad kültürüne bağlı kaldıkları müddetçe parçalanmışlıktan kurtulamaz, tek sancak altında toplanamaz, bir fikir ocağı onları bir araya getiremez."[42]

Kur'an Müslümanları/Mealciler açıkça şunu söylemektedirler: "Peygambere itaat çerçevesinde uydurulan hadisleri ihtiva eden kitapları terk etmedikçe Müslümanların iki yakası bir araya gelmez."

Cevab: İnsanların Hevası Adedince Din İcad Etme Projesi

İslâm Ümmet'i en ağır darbeleri "vahdet"ten bahseden çevrelerden yemiştir. Bugün Irak'ı ve Suriye'yi Şiileştiren ve bu süreçte on binlerce Müslümanı katlederek mezhep katliamında Şah İsmail'e dahi rahmet okutan İran da, Humeyni'yle Müslümanların karşısına "vahdet" temasıyla çıkmış; "Ne Şiilik, ne Sünnilik, Yaşasın İslâm Birliği!" demişti.

Eğer iddia edildiği gibi Sünnet'in devre dışı bırakılması Müslümanların saflarını birleştirecek olsaydı, Mealciler yek vücut olur, kısa zamanda pek çok fırkaya ayrılmaz, liderlerinden birbirine aykırı görüşler sadır olmazdı.

Sünnet'in Ümmet'i parçaladığını söyleyenler bugün bir ilmihal kitabı yazmaktan aciz oldukları gibi namazın kaç vakit olduğu noktasında dahi ittifak edememişlerdir. Bir kısmı namazın beş, diğeri dört, üç, başka bir grup da iki vakit olduğunu savunmaktadır. Tekbirle başlayıp selâmla biten salâtı/namazı ıstılahi muhtevadan lügat anlamına nakleden Nur Ahmed şunları söylemektir: "Salat/namaz Allah'tan olursa 'rahmet'; mahlukattan, meleklerden, insanlardan ve cinlerden olursa kıyam, ruku', dua ve tesbih anlamındadır.

İşte Kur'an'ın ruhuna uygun olan namazın anlamı budur."[43] Nur Ahmed'in bu ifadesi Sünnet-i Seniyye'yi reddetmedeki esas gayelerini izhar etmektedir. O gaye de namazın vakitleri gibi Ümmet'in icma' ettiği bir hususta da dört ayrı fırkaya bölünüp, "vahdet" sloganıyla Ümmet'i paramparça etmek, insanların "heva"sı adedince din icad etmektir.

Kur'an-ı Kerim'i Sünnet-i Seniyye ile anlayan Hanefi, Şafii, Maliki ve Hanbeliler'den oluşan Ehl-i Sünnet'in yekünü ise namaz vakitlerinde ihtilaf etmek şöyle dursun ne rekatlarında ne de rukunun ve secdenin şeklinde ihtilaf etmiştir. Sadece bu husus bile Sünnet'in bölen değil, birleştiren olduğuna misal olmaya kafidir. İşte Kilise bunun için, Kur'an-ı Kerim'le Sünnet üzerinden savaşmaktadır. Eğer Kur'an'ın "Namaz kılınız!" buyruğunun nasıl anlaşılması gerektiğini Allah Rasûlü Ümmet'ine göstermeseydi, bu gün herkesin hevasına göre bir "namaz" şekli olacaktı. Kimi "salât"tan dua etmeyi, kimi mücerred bir halde Allah'a yönelmeyi anlayacak, kimi namaza ayakta, kimi oturarak başlayacak; kimi her rekatta bir secde, kimi üç secde yapacak. Kimi farzları bir, kimi iki rekat kılacaktı. Ne var ki Allah Azze ve Celle kullarına rahmet etti, Peygamber-i Ekber'i ﷺ gönderdi; o da Sünnetiyle İslâm'ı derin ihtilaflara medar olmaktan korudu.

Hülâsa

Çekralevî Mealciliğin amentüsünü, İngilizler'den hem talimat, hem de nişan alan Seyyid Ahmed Han'dan aldı. Buna göre Mealcilerin bir kısmı doğrudan, bir kısmı da dolaylı yoldan Kilise'ye hizmet etmektedir. Bizdeki Mealcilerin her ne iddiaları varsa tamamı Hindistan'da zuhur eden Kur'aniyyûn hareketine aittir. Bu yüzden hadiseyi mukallitler üzerinden değil, İngilizler'in AR-GE'sinde çalışan Çekralevi gibi "mucitler" bağlamında tahlîl ettik.

Mealcilik, Allah Rasûlü'ne mecnun diyen, insanları O'ndan uzaklaştırmak için O'na dair her nev'i yalanı uydurmayı vazife kabul eden, naaşını kabrinden çıkarmak için özel adamlar görevlendiren fakat her seferinde de hüsrana uğrayan Kilise'nin, aktörlerini Müslümanlar arasından seçtiği en son ve en tehlikeli oyunudur.

Kaynaklar

1. Montgomery Watt, Muhammad at Madina, s. 324, Oxford University Press Oxford, 1956.

2. Nureddin b.Ali b Ahmed es-Samhûdî, Vefâu'l-Vefa bi Ahbari Dâri'l-Mustafa, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrut, ty., II, 648, 652; İmadi, Şezeratu'z-Zeheb, VI, 830, Muhammed İlyas Abdulgani, Tarihu'l-Mescidi'n-Nebeviyyi'ş-Şerif, Medine, 2003, 176-9.

3. Mâide: 67.

4, 12, 24. Nahl: 44.

5. Çekralevî, Mecellet-u İşâati'l-Kur'an, sy. 3, 1902, s. 49.

6. Hadim Hüseyin İlahi Bahş, el-Kur'aniyyûn, 211.

7, 8. Haşr : 7.

9. Hâkka, 44-7.

10. A'raf: 157.

11. Fetih: 10.

13. Buhari, İlim, 39; Ebû Dâvud, H. No: 3646.

14. Ayrıntı için bkz. Cemalüddin el-Kâsımî, Kavâidu't-Tahdis, 64; Muhammed Accac el-Hatib, Usûlü'l-Hadîs, 29.

15. En'âm: 57.

16. Hoca Ahmedüddin, Tefsîr-u Beyani'n-Nas, II, 395-495.

17. Halit İstanbullu, Kemalistleri Kendine Hayran Bırakan "Müseccel Sünnet Düşmanı"ndan En Yeni Oryantalist Masalları, Hüküm, sy. 45, s.32.

18. Ahzâb: 36.

19, 20. Nisâ: 65.

21. Nûr: 51.

22. Nûr: 47.

23. En'am: 57.

25. Kıyame: 19.

26, 29. Âl-i İmran: 32.

27. Nisa: 80.

28. Nûr: 56.

30. Ahzâb: 21.

31. Buhari, Ezan 18.

32. Konuyla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Halit İstanbullu, Kemalistleri Kendine Hayran Bırakan "Müseccel Sünnet Düşmanı"ndan En Yeni Oryantalist Masalları, Hüküm, sy. 45, s. 29-32.

33. Mecelletu'l-Beyan, 1951, s. 32.

34. Hadim Hüseyn, Kur'aniyyun, s. 231.

35. A'raf: 158.

36. Al-i İmran: 31.

37. Sebe': 28.

38. Ekrem Dıya el-Umeri, Buhus fi Tarihi's-Sünneti'l-Müşerrefe, 20.

39. Buhari Enbiya 1; Müslim Rada 63.

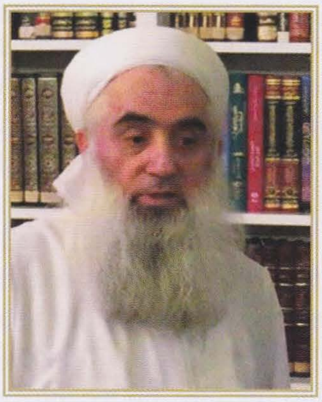
40. Bakara: 57.

41. Nur, 19.

42. Mecellet-u İşâeti'l-Kur'an, Şa'ban, 1321, s. 39.

43. Muhammed Fadıl Siyalkuti, Burhanu'l-Furkan, s. 45.

ŞEFAAT MES'ELESİ HAKKINDA İSLAMOĞLU MUSTAFA İLE OKUYAN MEHMET'E MEKTÛB - 1 -

HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

Besmele, hamd, salat ve selam'dan sonra…

Selam hidayete tabi olanlara olsun…

Mustafa İslamoğlu, Mehmet Okuyan! Size bu mektubumda ***muhterem kardeşlerim*** şeklinde hitap edip ***Rabbim size rahmet etsin ve sizi her türlü musibet ve afetten korusun*** diye de dua etmek çok isterdim. Bu hitap ve duama belki sizler muhtaç değilsinizdir; ama insan ve mümin olmanın hazzını yaşamak ve tatmak isteyen biri olarak ben muhtacım. Ancak ne yazık ki birçok meşru ve makul sebeple bunu yapamadım. Çünkü sizler ki, Efendimiz Sallalâhu Aleyhi ve Sellem'e -Allah'ın ***O'na salat ve selam edin*** *(Ahzab:56)* emrine rağmen- salat ve selam getirip dua etmeyi bile***yalakalık*** sayabildiğinize göre, isimlerinizin başına herhangi bir hürmet ifadesi kullanmaktan ve sizin için dua etmekten, inanın size ***yalakalık*** etmekte olduğumu zan ve iddia edebileceğinizden korktum. İşte o yüzden bundan böyle size sırf isimlerinizle hitap etmekte beni lütfen okuyanlar da mazur görsünler, siz de mazur görün. Bu hitap tarzım, bedeviliğime ve kaba sabalığıma değil de korku ve endişeme bağlansın.

Mustafa, Mehmet!.. Bir takım genç Mü'minlerden duyduğuma ve yazıya döküp bana getirdikleri konuşma metninizden okuduğuma göre **şefaat**in -sergilediğiniz mantık olarak- hepsini zımnen, ***günahların affedilmesi*** için olan çeşidini ise açıkça inkâr ediyormuşsunuz. Kitap, Sünnet ve Ümmet'in icmaı ile kesin ve sabit olan bu mana ve muhtevasını doğru anlayamadığınız **şefaat**i kabul eden Mü'minlere de olmadık hakaretler yağdırıyormuşsunuz.

Mustafa, Mehmet!.. Bilenler iyi bilirler ki, geçmişte **Mutezile** mezhebi imamları, aklı, -çoğu zaman- yerinde ve kaldırabileceği kadar değil de, sahasının kısmen veya tamamen dışında ve lüzumundan fazla kullandılar. Bu yüzden de -ne yazık ki- ***akılcı akılsızlar*** sürüsü haline geldiler. Bunların bozuk anlayışları ve şeytani vesveseleri geçmişte Ehl-i Sünnet uleması tarafında tamamen çöplüğe fırlatılıp atıldı. Sizler ise şimdilerde o çöplükleri eşeleyip bu vesveseleri çıkarıyor ve kendinize ait düşüncelermiş gibi yaymaya çalışıyorsunuz. İlmî ve aklî kifayetiniz ile doğru anlama rüştünüzün bulunmaması yüzünden de çürüyüp fosil haline gelen bu bozuk anlayış ve inanışları çok kere yanlış anlamaktasınız.

Bunlar yetmiyormuş gibi ayrıca onlara birçok saçmalıkları ilave etmekle de işi iyice çığırından çıkarmaktasınız. Ehl-i Sünnet uleması tarafından onlara verilen mufassal ve okkalı cevapları ya okuyamamış veya nadiren okusanız bile yanlış okuyarak hatalı anlayıp anlatmaktasınız. Veyahut da basbayağı bir ilim hıyaneti içindesiniz. Kesinlikle biliyorum ki, sizin kendinize ait tek bir fikriniz yoktur. Çünkü gördüğüm kadar kabiliyet ve gayretiniz fikir imaline hiç de elverişli değildir. Kullandığınız ifadelerden anlayabildiğime göre dağarcığınız ya **müsteşriklerin/oryantalist**lerin veya **Mutezile**'nin ***paket proğram***larından yer gösterilmeden alınan bilgi ifrazatı/atıkları ile doludur. Sizin kendinize has olan işiniz ise sadece şu sözü geçen iki zümreyi kör bir şekilde ve cahilce taklit etmekten ibarettir. Hak yolun imamlarının izinden gitmeyi zül ve ar sayar, reddedersiniz ama azat kabul etmez köleler gibi yoldan çıkmışların peşine takılırsınız. Çizgilerinden ve gölgelerinden kıl kadar dahi ayrılmazsınız. Onların düşüncelerini asla münakaşa etmez ve ettirmezsiniz. Diğer yandan da herkesin sizin önünüzde el pençe divan durmasını, ardınızdan asla ayrılmamasını vücudunuzun bütün zerrelerinizin dilleriyle istersiniz. Siz, peygamber Sallallâhu Aleyhi ve Sellem bile olsa herkesi münakaşa edebilir bir yana fırlatabilirsiniz ama kendinizi katiyen zerre miktarı tartıştırmaz, burnunuzdan asla kıl aldırmazsınız. Kendi ithal **paket proğram**larınızı set haline getirip ambalajlayarak cümle aleme ***cebren ve hile ile*** yutturmaya çalışırsınız. Sözün kısası, siz işte bu kadar çaplı ve dürüst kimselersiniz.

Mustafa, **Mehmet**!.. Mu'tezile'den söz etmişken, onların ***günahların affedilmesi***için yapılacak şefaatleri inkâr ederken delil diye ileri sürdükleri şüphe ve saçmaların birkaç tanesini buraya alalım. Sonra da Ehl-i Sünnet ulemasının onlara verdiği cevaplardan bir kısmını hulasa edelim.

Birinci Şüpheleri: ***Ancak*** *(Allah'ın)* ***razı olduğu kimseye şefaat edecekler*** ayeti. Oysa fasık, razı olunan bir kimse değildir.

İkinci Şüpheleri: Çünkü şefaatte, Allah'tan, ***düşmanını dost, cehennemliği de cennetlik yapmasını istemek*** manası vardır ki bu güzel görülecek bir şey değildir.

Üçüncü Şüpheleri: Büyük günah sahipleri için şefaatin olduğunu söylemekte günahlara teşvik vardır ki bu caiz değildir.

Dördüncü Şüpheleri: *Hiçbir kimsenin, hiçbir kimseden hiçbir şeyi* *(zarar ve azabı)* ***savamayacağı ve ondan hiçbir şefaatin kabul edilmeyeceği günden sakının*** (Bakara:48)mealindeki ayet.

Birinci Şüphelerinin Cevabı: Kur'an'da geçen mutlak zalim kâfir demektir. Yani şöyle zalim böyle zalim gibi vasıflarla zikredilmeyip sadece zalim lafzı kullanılmış ise bunun kafir olduğu anlaşılır. ***Ancak*** *(Allah'ın)* ***razı olduğu kimseye şefaat edecekler*** ayetindeki ***razı olunan*** kimse de her bir mümindir; çünkü onun imanı ve tâati vardır. Yine ayetten anlatılmak istenen sadece *(Allah'ın)* ***kendisine şefaat edilmesine razı olduğu kimseye şefaat edeceklerdir*** demektir. O halde neden ayetin anlaşılmasında zıt görüş bulunmasına rağmen ***Allah büyük günah sahibinden razı olmaz*** dediniz?

İkinci Şüphelerinin Cevabı: ***Düşmanını dost yapmasını istemektir*** sözleri doğru değildir. Bu dediğinizi ***mümin büyük günah işlemekle imandan çıkar ve Allah'ın düşmanı haline gelir*** şeklindeki bozuk temel inancınızın üzerinde kurdunuz. Bizim temel inancımıza göre ise mümin büyük günahları işlemekle Allah'ın düşmanı haline gelmez. Ebû Hanîfe Rahimehullâh el-Âlim ve'l-Muteallim isimli kitabında bu görüş üzerindedir. Yine mümin büyük günahları işlemekle mutlak olarak cehennemlik olmaz. Aksine bunda, ***Allah'ın, kuluna fazlı ve keremi ile muamele etmesinin istenmesi***vardır.

Üçüncü Şüphelerinin Cevabı: ***Büyük günah sahipleri için şefaatin olduğunu söylemekte günahlara teşvik vardır*** demelerine gelince. Hayır, öyle değil.

Çünkü biz şefaatin ***vacip*** olduğuna hükmetmiyoruz ki kul azaptan emin olsun, şefaate güvenip dayansın ve günahları işlemeye cüret ve cesaret göstersin. Aksine biz büyük günah işleyen her bir fert için bunun ***caiz*** olacağına ve tasavvur edileceğine hükmetmekteyiz. Şefaate nail olmayı umması, af ve mağfiretten de ümit kesmemesi için.

Sizin şefaatin olmaması, affın imkânsızlığı ve büyük günah işleyenlerin ebedi olarak cehennemde kalacaklarına dair dediğiniz sözlerde, insanları ümit kesmeye ve Allah'ın rahmetinden ümitsiz olmaya atmak vardır. Bu ise küfürdür. Allah Teala, ***Allah'ın rahmetinden ancak kâfirler topluluğu ümit keser*** *(Yusuf:87)* buyurmuştur. *(İbnu Kutlubuğa: Haşiyetü'l-Müsayere:217-218)*

Dördüncü Şüphelerinin Cevabı: Ehl-i Sünnet alimlerinin Mu'tezile Mezhebinin bu ayeti ***günahların affı için şefaatin olmayacağı*** iddialarına delil getirmeleri karşısında verdikleri uzun ve güzel cevaplar vardır.

Birincisi:

- Bu ayetteki hüküm her bir ferdi ve bütün halleri kapsamaz.. (Îcî, Devvânî ve başkaları.)

- Bu sözün zahiri/açığı, hükmün, iki şeyi yani hem ***fertlerin tamamını*** hem de ***hallerin tamamını*** kapsamayacağıdır. Fertleri kapsaması, umum sığalarından olan nefiyden sonra nekre ismin bulunması ile düşmüştür. Yani bu, umum bildirdiğinden fertlerin tamamını kapsar. Öyleyse doğrusu, şahıslar ve vakitlere nispetle umum bildirmez demektir. Çünkü ***lâ teczî/ defedemeyecektir, savamayacaktır*** sözünde devamlılık manasını gösterir bir şey yoktur. Bu umum ifade etme/fertlerin hepsini kapsaması kabul edilecek olsa bile, (***şefaat vardır*** ve ***şefaat yoktur*** şeklindeki) delillerin mümkün mertebe tenakuzdan kurtarılması için *(bu ifade umum bildirse de)* ***umum kast edilmemiştir, kâfirlerle sınırlıdır*** denilir. Onun için buna ***umum bildirdiğini kabul ettikten sonra bunun kâfirlerle sınırlandırılmasının manası yoktur*** şeklinde bir itiraz yapılamaz. Aksine biz, ***delilin delaletsiz olmaya tahsisinin bir manası yoktur*** deriz. *(Gelenbevî Ale'l-Celal, 2/271)*

Mustafa, Mehmet!.. Fahruddin er-Râzî'nin, ***hiçbir kimsenin, hiçbir kimseden hiçbir şeyi*** *(zarar ve azabı)* ***savamayacağı günden sakının*** *(Bakara:48)* ayetini tefsir ederken şefaat hakkında getirdiği delilleri ve **Mu'tezile**'ye verdiği o güzel ve susturucu cevaplarını hiç mi okumadınız, hiç mi görmediniz, gördüysen hiç mi anlamadınız?

Mustafa, Mehmet!.. Sözlerinizden okuduğuma ve gördüğüme göre sövdüğünüz ve savaştığınız Mü'minlerin, söz ve yazılarında kullandıkları kelime ve ıstılahlara/terimlere ne mana yüklediklerini, bu meseleye girmeden evvel bizzat onlara soracak yerde bu lafızlara sadece kendi saplantılarınız ve yakıştırmalarınızla mana veriyor ve onlara yakası açılmamış nice hakaretler ediyorsunuz. Durmadan havayı yumrukluyorsunuz. Hatta belli ki küfürlerinizin ve hakaretlerinizin mesnedi kalmayabilir endişesiyle ve korkusuyla bunu onlara sormaktan kasıtlı olarak çekiniyorsunuz. Hep hakaret edebileceğiniz ve kendi o pek sevdiğiniz tabirinizle onları iyice ***ötekileştirebileceğiniz*** manalarda çakılıp kalıyorsunuz.. Hasım saydıklarınıza, yani bütün bir Ümmet'e ve alimlerine her dem kendi yakıştırma, vehim, yalan ve iftiralarınız üzerinden atış yapıyorsunuz.

Mustafa, Mehmet!.. Evet, sizin bu yaptığınız, cahillikten de öte büyük bir ciddiyetsizliktir. Birazcık aklı ve ilmi olan ciddi bir kimse, hiç değilse tezyif edeceği ve karalayacağı inanç, söz ve düşüncelerin önce ne olduğunun sınırlarını açık bir şekilde çizer, ne diyecekse ve ne yapacaksa ondan sonra der ve yapar. Muhataplarının hiçbir şekilde söylemediklerinden hareketle asla gevezelik yapmaz. Kur'ân ve Sünnet istikametinde şefaate imanı olan Mü'minlere çamur atarken yakışıksız ve saçma tasvirleri ve yakıştırmaları bir yana koyarak ***siz şu kitabınızdaki yahut konuşmanızdaki veya makalenizdeki şu sözünüzle veya başkalarına ait olup kabullendiğiniz sözlerde ŞEFAAT'a şu manayı yüklüyorsunuz; oysa bu yaptığınız, şu nakli veya akli delile göre yanlıştır, doğrusu ise budur*** gibi ilmi ifadelerle karşı çıkacak yerde, abur cuburlarınızla şamata etmeyi marifet sayıyorsunuz. Ciddi ilmî bir tenkıdde hasım bilinen kişilerin kelam veya kalem sürçmelerine yahut köşede bucakta kalmış ve taraftarlarınca bile kabul görmeyen şaz ifadelerine sarılmaya bile tenezzül edilmez; aksine daha çok ve asıl asla ve gövdeye bakılır. Oysa siz böyle bile yapmıyorsunuz. Sürçme mahsulü ifadelerine de dayanmıyorsunuz. Daha da ileri giderek onlara sırf iftira ve yakıştırmalarınız üzerinden çamur atıyorsunuz.

Mustafa, Mehmet!.. İslam'ı bilmemenizin yanında aklın ve mantığın kanunlarından da haberiniz olmadığından hatta bu halinizi dahi göremediğinizden, gelişi güzel ve saçma sapan konuşmaktasınız. Büyümekle büyütülmenin farkını bilmediğiniz yahut bilmez gibi yaptığınız için hep zırvalıyorsunuz.

Mehmet, Mustafa!.. Biz size Mü'minlerin kabul ettikleri ve inandıkları **şefaat**in evvela Kur'ân'dan bazı delillerini getirip, sonra da ne olduğunu gösterelim ve çerçevesini çizelim:

Rabbimiz şöyle buyurdu:

﴿ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ﴾

"O'nun yanında kimdir şu şefaat edecek olan?! Ancak, O'nun izni ile (şefaat edecek olan) ***başka.**"* (Bekara:255)

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى ﴾

"Ancak Allah'ın razı olduğu kimseler için şefaat edecekler." *(Enbiya:28)*

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴾

"Şefaate malik olamayacaklardır; ancak, Rahman'ın katında ahd edinenler başka." *(Meryem:87)*

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴾

"O günde şefaat fayda vermeyecektir. Ancak Rahmanın kendisine izin verdiği ve onun için söz söylemeye razı olduğu kimse başka." *(Taha:109)*

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ﴾

"Onun yanında şefaat fayda vermeyecektir. Ancak, kendisi izin verdiği kimse için olan başka." *(Sebe:23)*

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴾

"Ondan başkasına ibadet edenler şefaate malik olmayacaklardır. Ancak Hakka bilerek şahitlik edenler başka." *(Zuhruf:86)*

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ﴾

"Günahın için ve Mü'min erkeklerle Mü'min kadınlar için mağfiret iste" *(Muhammed:19)*

Aşağıda da anlatılacağı üzere başkasının günahı için af istemek, aslıda şefaat talep etmek demektir. Buna göre Allah Celle Celâlühû, Resulünden Mü'minlere şefaat etmesini emretmektedir.

Mehmet!.. Sen, bunları ve benzeri nasları sadece ***sevabın ikiye katlanması*** için saymakla, ayeti hem tahrif etmekte hem de -aşağıda da görüleceği üzere- kendi mantığınızla tezada düşmektesin.

Sonra…

Şefaat ne demektir?

Seyyid Şerif Cürcânî, şefâati şöyle tarif ediyor:

"Şefaat, kendisine karşı suç işlenen kimseden suçu affetmeyi istemektir." *(Tarifat)*

Buna göre şefaat, Allah'tan, O'na karşı günah işleyen bir Mü'mini affetmesini istemektir. Yani onu bağışlaması için Allah'a dua etmektir.

Ancak, **Cürcânî**'nin bu tarifi, **şefaat**'in sadece en büyük ve en mühim kısmını teşkil eden günahlar ve azaplar için yapılacak olan **şefaat**'i içine almakta, sevap artırması ve mükâfat verilmesine dair olacak olan **şefaat**i dışarıda bırakmaktadır.

Şeyhu'l-İslam İbrahîm el-Beycûrî, şöyle diyor:

*"**Şefaat**, lügatte, **vesile** ve **istemek**, ıstılahta ise **başkasından bir başkası için hayır istemek** demektir."* *(Tühfetü'l-Mürid Şerhu Cevhereti't-Tevhîd:131, M. Behiyye,1303)*

Buna göre **şefaat**, *Allah'tan, bir Mü'min tarafından bir başka Mü'min için gerek sevabının ve ecrinin artırılması ve ona mükâfat verilmesi, gerekse azabının giderilmesi şeklinde olan bir hayrı istemek* demektir.

Yani şefaat, Allah'a bir çeşit dua etmektir.

Görüldüğü gibi **Beycûrî**'nin bu tarifi, kısa, özlü ve çok dikkatli bir tarif.

Tânevî de bu manadaki şefaati daha açık olarak şöyle tarif etmiştir:

Bir başkasından yine bir başkası için bir hayrın yapılmasını yahut zararın/cezanın terkedilmesini yalvararak istemektir. *(Keşşafu Istılahati'l-Fünûn)*

Mustafa, Mehmet!.. Sizin anlayacağınız, Allah'tan istenilen şeyler -bir taksime göre- ikiye ayrılıyor: Kişinin Allah'tan kendisi ve başkaları için istediği şeyler.

Buna göre **şefaat**, Allah'tan (kendisine değil de) başkasına bir mükâfat vermesi ve günahını affetmesini yalvararak istemek demektir. Yani ***Allah'ım! Şu kuluna şu hayrı ver*** veya ***şu kulunun şu günahını affet*** diye yalvarması; bunun için yana yakıla Allah'a dua etmesi. Bu dua dünyada, herkes tarafından, her Mü'min için yapılabilir. Ancak ahirette yapacak ve yapılacak olan şefaat Allah'ın izniyle olur. Onun için, ***şefaat,ahirette bir Mü'min tarafından bir başka Mü'min için bir hayrın temini veya bir şerrin def edilmesi için Allah'a yapılacak olan belli bir duadır***.

Mustafa, Mehmet!.. Yani, bir defa daha kısaca tekrar edecek olursak, Allah'a başkası için yapılan **dua**ya **şefaat** de deniliyor.

Mehmet!.. Konuşmanda ***bunların anlattığı Âhiret'te ne yaparsanız yapın, nasıl bir hatalar zincirine bulaşmış olursanız olun sizi gelip biri kurtarıyor*** demekle, Mü'minlere iftira ve çamur atıyorsun.

Bunun yanında aslında -belki de farkına varmadan- aklının ve anlayışının kıt olduğunu da ilan etmiş oluyorsun.

Mehmet!.. Nasıl Allah'tan korkmadan ve kullardan utanmadan ***bunların anlattığı, -ne yaparsanız yapın, nasıl bir hatalar zincirine bulaşmış olursanız olun- Ahiret'te sizi gelip biri kurtarıyor*** diyebiliyor ve hem yalan söylüyor hem de Kur'ân'da onca ayette imanlı olma ve ilahi izin şartına bağlı olarak vuku bulacağı haber verilen **şefaat**i kabul edemiyorsun?!

Mehmet!.. Kim demiş ***ne yaparsanız yapın biri gelip sizi kurtaracak*** diye? Hiçbir kimse! Çamur atıp karalamaya çalıştığın Mü'minlere göre dinden dönen ve küfre giren ile Allah'ın **şefaat** için izin vermeyeceğini kimse kurtaramayacak. Keza kul haklarında da muhtemel çok hususi olan şartlar dışında iş yine böyle olacaktır. Buna rağmen böyle diyenler için ***'ne yaparsanız yapın biri gelip sizi kurtaracak' diyorlar*** iddiasında bulunmak yalancılık ve sahtekarlık değil de nedir? Evet, yapılan, hem yalancılık hem de sahtekarlıktır.

Mehmet!.. Siz, Allah'ın tanıdığı rahmete mani olmaya yahut sınır koymaya çalışan ve onca bol ve geniş olan ilahi rahmetin taksim amirliğine soyunanlardansınız.

Biliyor musun, Rabbimizin,﴿ أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ﴾ / ***Onlar mıdır Rabbinin rahmetini taksim etmekte olanlar****?* buyurarak kınadığı müşrikler de sizin gibi yapıyorlardı.

Mehmet!.. Senin ***Din gününün sahibi sadece Allah'dır. Ve o gün Rabbinizin hiçbir danışmanı yoktur. Dolayısıyla buradan hiçbir kimse Allah'a orada kiminle ne karar vereceğinin dersini veremez*** şeklindeki bu sözlerin cidden edepsizce ve terbiyesizce sarf edilen açık inkar sözleridir. Azıcık bir delikanlılığın ve cesaretin varsa, bu onca ayeti inkar manası taşıyan zırvalarını kalabalık bir topluluk karşısında bize söylesene ya!.. Ama sende o yürek ve cesaret ne gezer. Sen ve senin gibilerin yaptığı, yiğitçe değil hep kaçamak güreşmektir. Din gününün sahibi olan Allah'ın, nice hikmetlerle münasip gördüğü kimselere şefaat izni vermesini, ***onu müşavir/danışman mevkıine koyması*** yahut Allah'ın ahirette -haşa- ***kiminle ne karar vereceği*** olarak anlayabilmek için en azından geri zekalı olmak gerekmez mi?!

Mehmet!.. Bu sözündeki mantıkla sarf ettiğin şu endazesiz sözler, ***sevapların katlanması*** için de bahis mevzu olmaz mı? Elbette ki olur. Öyle ya, **şefaat**i kökünden inkâr eden bir kimse sana, ***senin kabul ettiğin bu 'sevapların katlanması' için yapılacak şefaat da kendi şu mantık ve anlayışına göre bir danışmanlık işi olur; zira günahların affı için olan şefaat* ile *bunun ne farkı var?*** dese ona ne dersin? Mugalata ve kandırmaca gibi bir maksadın yoksa hiçbir şey diyemezsin. Çünkü birisi bir şeyin olmasını diğeri de olmamasını sadece ***Allah'tan istemek*** demektir. İkisi de bir kimse tarafından bizzat hak edilmeyen bir şeyin ona meccanen, karşılıksız, bedelsiz lütfen verilmesini Allah'tan talep etmektir.

Mehmet!.. Bu senin ifadelerinden de açıkça görülmektedir ki, aslında ortadaki sıkıntı sadece cahillik ve imansızlık yahut iman kıtlığı değil, bütün bunlardan daha önce edepsizlik, akılsızlık, idraksizlik ve haddini bilmeme sıkıntısıdır.

Mehmet!.. O, ***biz Rahman ve Rahim olan Allah'a inanırız. Rabbimiz'in bağışlayıcılığına inanırız. Ama O'nun bağışlayıcılığı üzerinden Allah nasıl olsa Affeder deyip geçerseniz başka bir ayetle yüz yüze gelirsiniz, o ayette der ki; Allahu Teala <u>Ey insanlar! Sakın ola şeytan sizi Allah ile aldatmasın</u>*** sözünle yine halt ettin, yani karıştırdın. Karıştırdın ama bu sefer hakla batılı birbirine karıştırdın. ***Biz Rahman ve Rahim olan Allah'a inanırız. Rabbimiz'in bağışlayıcılığına inanırız*** derken de doğru deyip demediğini bilmiyorum ama sözünün kalan kısmında doğruyu söylüyor lakin doğru demiyorsun. Doğru demiyorsun, çünkü bu doğruyu batılına mesnet yapacak şekilde sarf ediyorsun.

Mehmet!.. Günümüzde Sünnet taraftarı olan yegane Mü'minlerden kim ***Allah nasıl olsa Affeder*** diyor? Hiçbir kimse demiyor. Böyle diyen biri asla yok. Ben duymadım. İnanıyorum ki sen de duymamışsındır. Kimse duymamıştır. Bu sözü söyleyen varsa ve hangi zındıksa, Allah ona iman versin, değilse canı cehenneme. Burada böyle bir bahaneyle **şefaat**i inkâr ediyorsun. Değilse, boş gürültülerle insanları oyalıyorsun. Üstelik bu görüşlerin sahibi olan sen, ***Çok aldatıcı olan, sakın ha sizi Allah ile aldatmasın.*** ayetinde ikaz edilmene rağmen tezgaha gelenlerdensin. Ğarûr seni çok feci aldatmış.

Mehmet!.. ***Hele bir takıma girerseniz, hele bir okulun veya ekolün mensubu olursanız, hele birileriyle anılıyor olursanız zaten isteseniz de cehenneme gidemiyorsunuz*** sözünün buraya kadar olan kısmında kimilerine ve bilhassa kendine göre diyorsan doğru söylemiş olabilirsin. Dolayısıyla bunları önce kendi mahallende ara. Hele sakın yanılıp da Ehl-i Sünnet diyarında ve arasında aramaya kalkma... Bulamazsın... Boşuna yorulma.

Mehmet!.. Ancak ***yani biri kurtarıyor; bu kurtarış iddiaları Kur'an'dan referans alamaz***... Derken açık bir yalan söyleyip -çok aldatanların insan cinsinden olan bir ferdi olarak- Mü'minleri Allah(ın ayetleri) ile çok kötü kandırıyor ve aldatıyorsun. Evet, onca şefaat ayetinden anlaşıldığına göre Allah'ımızın şefaat için izin verip bu hususta konuşmasına razı olacağı nebiler ve sâlihler, günahkarları, -sebep olma manasında- kurtaracaklardır. Evet, kafirler istemeseler de bunu yapacaklardır. İkinci şahısları, onlar için yapacakları dualarıyla kurtaracaklardır. Ancak, kendileri için şefaat izni hiçbir zaman verilmeyecek olan kâfirler ile bazen kendileri için birilerine Mevla tarafından şefaat izni verilmeyecek günahkâr Mü'minleri kimse kurtaramayacaktır.

Mehmet!.. Ortaya attığın ***bu kurtarış iddiaları Kur'an'dan referans alamaz*** zırvası, sadece Allah'ı, Resulünü ve Kur'ân'ı yalanlama denemeleri, yonttuğunuz ve etrafında pervane olup tapındığınız bir puttur. Nitekim aşağıda delilleri gelecektir.

Mehmet!. Sana sorulan ***bu şefaat işi palavra mı?*** şeklindeki çanak sual karşısında serf ettiğin ***işte bakın! Dinin, İslam kültürünün çığırından çıkarılmış en önemli kavramlarından üzgünüm biri de budur. Şimdi biz şefaatle ilgili bir şeyler anlatıyoruz diyoruz ki: Şefaatle ilgili konuşacak mısın? Kur'ân'da şefaatle alakalı otuz iki tane ayet var. Otuz ikisini de bilerek konuşacaksın. İkisini bilmekle olmaz bu iş*** şeklindeki sözlerin aslı ve cevheri bakımından doğru sözler. Doğruyu söylemişsin; ancak yine doğru söylememişsin. Çünkü maksadın ve usulün doğru değil. Yalnız şu kadar var ki, **şefaat**, asla ***dinin kültürü, İslam kültürü*** değildir.

Kültür'ün ne olduğunu bilmediğin için bu ifadeyi kullanmışsın. Ansiklopedilere bakarsan ve merhum Cemil Meriç'in kültür ile alakalı makalelerini iyi okursan dediğimi anlarsın.

Mehmet!.. ***Biliyor musunuz piyasada şu an şefaatle alakalı dolaşan kanaatlerin hiçbirinin Kur'an'dan referansı yok*** derken, şayet kendi piyasalarınızı kastediyorsan yine doğruyu söylüyorsun. Sözüne bir itiraf olmak haysiyetiyle itiraz edilemez. Hatta en büyük delil olarak da kabul edilir. Ancak bu sözünle Ehl-i Sünnet dairesindeki Mü'minleri ve delillerini murad ediyorsan, bu, mesnedi olmayan süfli bir ithamdır. Böyle bir iddia vehme ve zanna değil, inkar edilemez delile muhtaçtır. Gördüğümüz kadarıyla elinde çürük zanlarından, vehimlerinden ve asılsız kuruntularından başka bir şey bulunmadığına göre açıkça yalan söylüyorsun. Nitekim yukarıda ayet delilleri geçti. Sahih Sünnet delilleri ise hayli çoktur. Şu kadar var ki onlar sünnetsizleri bağlamayacaklarından sana bu delilleri getirmekte fayda görmedik.

Mehmet!.. ***Kur'an'ın söylediği şefaatle alakalı beş argüman var. Bu beş tanesi otuz iki ayeti de içeren argümanlardır. Şefaatin kelime anlamını bile değiştirdiler*** derken, hüccet ve delil kelimelerinin gavurcası olan argüman kelimesini kullanmakla şahsiyetinin silikliğini ortaya koyarken, *şefaatin kelime anlamını bile değiştirdiler*demekle de Mü'minlere iftira atıyorsun. Onlar şefaatin manasını asla değiştirmediler. Aksine ya sen şefaatin ne olduğunu bilmiyorsun, hatta bilmediğini de bilmemekle mürekkep cehlinin içinde debelenip duruyorsun veya bilerek yalan konuşup onlara iftira atıyorsun.

Mehmet!.. *"Bunlara* ***şefaat sizin anladığınız gibi değil*** *dediğinizde* ***bak, bak, şefaati inkâr ediyor*** *deniliyor"* demekle de açık bir mugalata yapıyorsun. Senin için haklı olarak ***bak, bak, şefaati inkâr ediyor*** diyenlere ***şefaat sizin dediğiniz gibi değildir***demekle de yalan veya yanlış söylüyorsun. Birilerini kandırıyorsun. Zira şefaatin en mühim kısmını kökünden yalanlayan, sevap ve derece ziyadesi çeşidini de budanmış bir şekilde kabul eden, kendisi açıkça yalanlamasa hatta kabul ediyor gibi gözükse de meseleye bakış mantığı yalanlayan bir kimseye ***şefaati inkâr ediyorsun*** pek ala denilebilir.

Şefaatin en büyük ve en mühim çeşidi olan ***cezaların hafifletilmesi yahut tamamen affedilmesi*** için olacak olanı inkar edene ***bak, bak, şefaati inkâr ediyor***demişlerse ne olmuş? Sonra, doğru bulmadığınız şefaati inkâr etmenizin temelinde yatan mantığınız ile tezat teşkil eden ***şefaat cennete gitmiş bir adamın cennetteki ödülünün katlanmasıdır*** şeklindeki -ayıptır söylemesi- kıvırtmanız ne işinize yarar?

Mehmet!.. Sen bir yanda, ***yav, şefaati ben nasıl inkâr ederim?! Otuz iki tane ayet var*** derken, öte yanda da en mühim çeşidini inkâr ediyorsun. Kalanının da içini kısmen boşaltmakla kalmıyorsun. Bir de başka şeylerle dolduruyorsun. Hasılı yalan söylüyorsun. Öyleyse sana, itibari bir kayıtla ve bir bakış zaviyesiyle ***şefaati inkâr ediyorsun*** neden denilemesin?! Pek ala denilebilir.

Mehmet!.. ***Ama senin beklediğin ve içini boşalttığın türde bir şefaat yok. İşin dürüstü şudur: Şefaat cennete gitmiş bir adamın cennetteki ödülünün katlanmasıdır. Ve bunu da Allahu teala melekler vasıtasıyla, ilgili kişileri bildirmesi kurumudur***derken de belli ki ne dediğini bilmiyorsun. Mü'minler şefaatin içini boşaltmıyorlar. Onlar senin dediğinin aslını inkâr etmiyorlar. Bununla beraber ziyadeleri bile var. Türkçede buna içini boşaltmak denmez. Aksine şefaatin içini en büyük ve en mühim çeşidini inkâr etmekle sen boşaltıyorsun, siz boşaltıyorsunuz. Eğer Mü'minler günahın affı için olan şefaati kabul ederlerken farz-ı muhal hata etmiş olsalardı, buna ***içini boşaltmak*** değil, ***muhtevasını tahrif etmek***, ***içini değiştirmek*** derlerdi. Belli ki yaptığın işin ***bir iç boşaltma*** olduğunu sen de bildiğin ve şuur altına itmiş olduğun ve bunun ayıbından sıyrılmak istediğin için kendi sıfatını başkalarına yamamaya çabalıyorsun. Ama nafile. Her akıllı bilir ki, ***sıkıntıdan kurtulma*** işi, ***fayda elde etmek*** işinden daha önce ve daha mühimdir. Dolayısıyla asıl iç boşaltma ***mükâfatın katlanması*** şeklindeki bir **şefaati** kabul edip ***sıkıntıların kaldırılması*** için yapılacak şefaati inkâr etmek ile olur. Üstelik senin işinde ilave olarak ***tahrif*** ve ***değiştirme*** de vardır. Çünkü **şefaat**in, ***bu ilavenin melekler vasıtasıyla bildirilmesi*** şeklinde anlaşılıp anlatılması, Ehl-i Kitabınkine benzer açık bir yakıştırma ve tahriftir.

Kur'ân'da böyle bir ayet yoktur. Varsa hangisidir?! Bunu başta Kur'ân'ı getiren ve beyan/açıklama vazifesi yüklenen peygamber Sallalâhu Aleyhi ve Sellem, sonra onun ilk ve en güzel tatbikçileri olan Sahabe Radıyallâhu Anhum, sonra Ümmetin imamları, sonra da bütün bir Ümmet anlayamadı yahut yanlış anladı ama Küfür sisteminin yetiştirmeleri ve beslemeleri doğru anladı öyle mi?! Yazıklar olsun!

Mehmet!.. İstidatsızlar, kabiliyetsizler ve gayretsizler için bir daha tekrar edelim: Şefaatin içini, Rabbimizin izin vereceği her nevi şefaati kabul eden Mü'minler değil, batıl tevil ve yakıştırmalarla başka manalara çevirerek, bunların hepsini veya en büyük ve mühim olan kısmını reddedenler boşaltmaktadırlar. Kusura bakılmasın ama akıl almaz sahtekarlıklarla saptırmaca yapılmaya çalışılıyor. Mü'minler, şefaatin ***günahların affedilmeleri***nde de ***cennette mükâfatların artırılmasında*** yahut ***akla ve hayale gelmedik sevapların verilmesinde*** de olacağını kabul ederlerken, Mutezile sapıkları ve bu hususta onların ***paket program***larını mal bulmuş mağrîbî gibi kapıp alan ve kör taklitçileri olan bu vatandaşlarımızdan hiç değilse birisi sadece cennetteki ***mükâfatların artırılmasına*** dair olacak olan şefaati lütfen kabul etmektedirler. Hangisi şefaatin içini boşaltmaktadır? Mü'minler mi, bunlar mı? İnsaflı olanlar Allah için söylesinler, hangileri?

Mehmet!.. Allah aşkına söyler misiniz, ***ve bunu da Allahu Teala melekler vasıtasıyla, ilgili kişilere bildirmesi kurumudur*** şeklindeki kelime yığınlarının manası nedir? Laf ola, torba dola. ***İlgili kişiler*** kimler? Şefaat edenler mi, edilenler mi... Üçüncü şahıslar mı, kimler? Mükâfatı katlamasını yahut katladığını o katlanan kişiye mi bildirecek? Bu gibi saçmalamalar için irtikap edilen şu canhıraş feryatlar ve yırtınmalar niye? Bunlara ne lüzum var? Bu, dinde şüpheler uyandırmak ve gedik açmak için midir? Bu saçmanıza haşa mesned olabilecek ayet deliliniz nedir? Tabii ki yok.

Mehmet!.. ***Kur'an'ın hiçbir yerinde cehenneme atılmış bir adamın cehennemden çıkarılıp cennete gönderilmesi anlamında bir aracı olan şefaatten asla söz edilmemektedir*** derken ne demek istiyorsun?

Senin bu ifadelerin açık Sünnet inkârcısı zındıkların ve kâfirlerin sözlerine benzemektedir. Ne yani, Kur'ân'da açıkça yoksa ama bunu peygamber söylüyorsa ve sabitse kabul etmeyecek misin? Kur'ân'da olmamasına rağmen ayetleri açıklamak adına dilinize aldığınız onca abur cubur sözler varken, bunu sadece peygambere mi layık göremiyorsunuz? Bu nasıl bir aymazlık, söyler misiniz bay Mehmet?! Kaldı ki Kur'ân'da var ama bunu ancak gören gözü olanlar görebilir. Körler de görecek diye bir şey mi vardı?

Mehmet!.. Rabbimiz, ***Şüphesiz ki Allah, kendisine şirk koşulmasını affetmeyecektir; bundan aşağı olan****(günah)****ları da dileyeceğine affeder*** buyururken ***'Allah nasıl affeder? Allah affedemez.'*** diye birileri kuduruyor. Ya Hû! Kime ne? Bize mi yahut size mi, onlara mı kalmış? Yoksa kendinizi Allah'ın amiri olarak mı görüyorsunuz? İster, tevbe ile affeder, ister tevbe etmeden affeder. İsterse şefaat etmesine izin vereceği kimselerin şefaati ile affeder. İster şefaatsiz affeder. İster cehenneme atmadan affeder, isterse attıktan sonra affeder. Size ne?! Elinizde bunlara mani bir ayet veya hadis mi var? Hatta en küçük bir akli delil mi var? Kâfirlerin cehenneme girdikten sonra çıkmayacaklarına dair inen ayetleri tahrif edip bu zırvanıza delil yapmaya kalkmayın, Allaha iftira etmeyin. Bu inkârınıza mesned olarak görebileceğiniz ve ileri sürebileceğiniz -putlaştırdığınız nefsani arzu ve taleplerinizden başka- hangi burhanınız yahut zayıf deliliniz var? Yoookkk! Üstelik olacağına dair kesin deliller var.

Mehmet!.. Anlayışı kıt olanlara bir tekrar daha yapalım: ***Kur'an'ın hiçbir yerinde cehenneme atılmış bir adamın cehennemden çıkarılıp cennete gönderilmesi anlamında bir aracı olan şefaatten asla söz edilmemektedir*** derken hiç utanmıyor musun? Rahman ve Rahim olan Rabbimizin Şirkin aşağısındaki günahları dileyeceği kimselere bağışlayacağını haber verirken bunun zamanını ve mekanını sınırladığına ve tayin ettiğine dair bir ayet mi var? Yoksa bunu sana mı soracak? Cehenneme atılacak kâfirler için olan *oradan bir daha çıkmamaya* dair gelen ayetleri, Ehl-i Kitap gibi yerlerinden oynatarak Mü'minlere de şamil görüp göstermenin sizi kurtaracağını mı zannediyorsun.

Rahman ve rahim olan Allah'ımız isterse dünyadayken, isterse kabirdeyken, isterse mahşer meydanındayken, isterse en büyük panik anında, isterse tam cehenneme atılacağı zaman, isterse cehenneme atıldıktan sonra bağışlar. Yoksa bunun sınırlandırılmasının yetkisi sana ve senin gibilere mi verildi? Ğaffar olan Mevlamız dileyeceği zamanda ve zeminde Mü'minleri affeder, bize mi yahut size mi kalmış? Bu sınırlandırmayı buna delaleti kat'i ve tartışmasız olan hangi ayetle yapacaksın? Yok böyle bir şey. Siz bir Mü'min hassasiyetiyle sadece Allah'a yalan iftira etme ihtimalinden değil, açık bir şekilde iftira atmaktan korkmayan, kullardan da utanmayan kimselersiniz!

Mehmet!.. Evet, evet, ﴿وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ﴾/"***Onlar cehennemden çıkmayacaklardır***"*(Bakara:167)* gibi ayetler sizin deliliniz olamaz. Çünkü mesela bu ayetin hemen önceki "***İnsanlardan bazıları da vardır ki, Allah'tan başkalarını** (Allah'a) **denkler edinirler…***"*(Bakara:165)* mealindeki ayette bunların müşrikler olduğu bildirilmektedir.

Mehmet!.. Keza, ﴿فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ﴾/"***Artık onlara şefaatçilerin şefaati de fayda vermeyecektir***" *(Müddesir: 489)* ayeti de senin delilin olmaz. Aksine Mü'minlerin şefaat delili olur. Çünkü ondan evvelki, ayetlerde Mevla Teala ﴿وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ﴾/"***Yakîn** (ölüm) **bize gelene kadar din gününü** (Ahiret gününü) **yalanlıyorduk***" buyurmakla, bu şefaat vermemenin kâfirlerle alakalı olduğunu anlatıyor. Yoksa sırf kafirleri zikretmesinin bir manası olmazdı. Mehmet! O halde bu açık hakikati sen de anlamalısın.

Sonra, ***Kur'ân'da böyle bir ayet yok*** derken ne demek istiyorsun?! Hadis seni kesmiyor mu? Kesmiyorsa, neden? Alimlerin, sahihliği üzerinde söz birliği ettiği hadisleri seçemiyorsan neden? Aşağıda gelecek ilimle uzaktan yakından alakası bulunmayan süfli gerekçelerle mi?

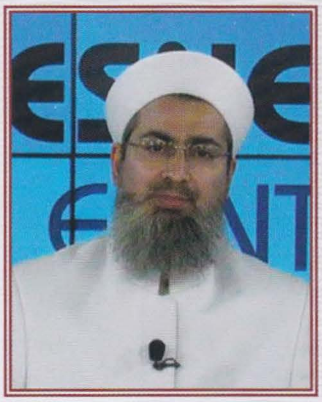
Mehmet! Hem, sen ***Sünneti inkâr etmediğini, fakat doğru olanları seçtiğini*** iddia ederken bu hususta onca sahih hatta meşhur, hatta birçoklarına göre tevatür mertebesine ulaşmış hadisleri inkâr ederken, hangi tartışılmaz esasa ve inkar edilemez kat'î hüccet ve burhana dayanmaktasın? Vallahi, şeytan ve şeytanlaşmış insan kılıklıların vahiy ve vesveselerinden başka hiçbir şeye dayanmamaktasın.

Mehmet!.. Rabbimiz, ***birilerine şefaat izni vereceğini*** kendisi haber verdiğine ve bunun ***sevap katlamak*** ile sınırlı olduğuna dair bir ayet bulamadığına, hatta bu şefaatin cezaların affını da içine alacağını bildiren sahih hadislerin beyanları bulunduğuna göre, bu şefaatin her zaman ve zeminde olmasına geriye hangi mani kalır… İnkarcılıktan veya kör inattan başka!

Mehmet!.. *Sonra, ne demek bu? Nasıl bir algı? Cehenneme atan Allahu Teala. Şimdi bir yargıç düşünün zanlıyı hapse mahkûm etti. Sonra biri geldi dedi ki: Ben açarım hapishanenin kapısını bunu buradan çıkartırım. Kim güçlü? O yargıç mı güçlü yoksa onu çıkaran mı? Çıkaran güçlü değil mi? Çünkü onun dediği oluyor. Allah cehenneme atıyor, peygamber çıkartıyor. Kim güçlü? Peygamber mi güçlü?* moloz yığını şeklindeki suallerini ve bilhassa ***sonra ne demek bu****?* sualini şayet iyi niyetli olarak ve adam gibi soruyorsan, güzel dinle:

Şefaatçi olmak demek, *Ey Ğaffar, Rahman, Rahîm ve Hakîm olan Rabbimiz!.. Sen sonsuz rahmetin ve hikmetinle sevdiklerin ve dostların olan Nebilere, âlimlere, şehidlere ve hafızlara, bazı kulların için suçların affı veya sevap için şefaat izni vereceğini vadettin. Ben de şimdi sana geldim. Senin yanında bir hatırım varsa senden, bu kulunun şu günahını affetmeni yahut ona şu mükâfati vermeni istiyorum.Zaten kullarının affedilmesi için dua etmemizi onca ayetle bize söyleyen sensin* gibi Allaha yalvarmak demektir. Allah dilerse bunu kabul eder dilerse etmez. Vasıtasız da affedecek olan Rabbimiz, şefaat vesilesiyle affetmesi yahut mükâfatlandırması, belki de kendilerine şefaat izni verilecek olan kimselere Mü'min kullarca muhtaç olunacak zaman ve zeminlerin ileride mutlaka geleceğinin unutulmaması, iyi düşünülmesi ve ona göre ayakların denk alınması ve hareket edilmesi veya şefaatçilerden olma gayretinin güdülmesi ve çabasının hasıl olması yahut onların hukukunun iyi gözetilmesi ve başka bir takım illet veya sebep yahut hikmetleriyledir.

MAKALE İNŞÂALLÂH İKİNCİ BÖLÜMÜYLE DEVAM EDECEK

MESNEVİHAN MURAT SOYDAN

Mesnevî'den Esintiler

NEFİS, RUH VE DOSTLUK SIRLARI

Mesnevi Sevenler

Herkesin bulunduğu yeri hak etmesinin gösterilmesi için, ebedî yerleşimden evvel, bu dünya bir imtihan yeri olarak seçilmiştir. Bu yüzden herkes kendi durumuna ve nerelerde bulunduğuna bakıp, gidişâtını güzel ayarlamalıdır.

Allâh-u Te'âlâ ve Tekaddes Hazretleri, kullarını Kendisine dâvet etmektedir.

وَاللّٰهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ

"**Allâh** (son bulmaktan ve tüm âfetlerden) selâmet (ve kurtuluş) yurduna/Selâm (olan Zât'ın)ın (cennet gibi şerefli) evine/(sâkinlerine, Allâh'ın ve meleklerin çokça selâm verdiği) selâm diyârına/ (tüm kullarını) dâvet etmektedir." *(Yûnus Sûresi, 25)*

Hazret-i Mevlânâ der ki:

او چو می‌خواند مرا من بنگرم

لایق جذب‌ام و یا بد پیکرم

Ûço mi hâned merâ men bengerem:

Lâyık-i cezbem-o yâ bed peykerem?

O mâdem ki beni çağırmakta, ben kendime bir bakayım:

Acaba onun bu çekişine lâyık mıyım, yoksa nâ-lâyık, kötü yüzlü müyüm?

Allâh *(Celle Celâluhu)* Kurân-ı Kerîm'de bildirmektedir ki;

فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ

"**Bir fırka cennette** (yerleşecek)dir, bir fırka ise çokça alevlendirilmiş o ateş içerisindedir" *(eş-Şûrâ Sûresi, 7)*

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۝

وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ۝

"**Şüphesiz o** (îmânlı ve) iyi kullar elbette büyük bir nimet içerisindedir!

Gerçekten o (kâfir ve) fâcirlerse, elbette şiddetle tutuşturulmuş bir ateş içindedirler." *(el-İnfitâr Sûresi, 13-14)*

İşte, Cennet ve Cehennem ayrımında olan insanın da iki yönü bulunmaktadır. Zîra insan, sadece madde bedenden ibâret bir varlık değildir, onun bir de mâna tarafı, rûhu vardır. İnsanda aşağılık nefs ile asîl yüce olan rûh bir araya getirilmiş, bu terkîbde rûh, asıl vatanı olan İlâhî âlemden, âlem-i Lâhûttan uzak, bu âlem-i mülkde beden kafesinde nefsin esâret ve hâkimiyeti altına düşmüştür.

Birbirine zıt olarak, nefs serkeşlik yapmak ve aşağılara inmek, rûh ise itâatkar olmak ve yukarılara çıkmak ister. İşte biz şimdi bu fâni dünyada, Bâkîyi kazanmak için imtihan yolculuğundayız. Bu da fânîye meyilli nefisle değil, Bâkîye özlemli rûh kuvveti ile mümkündür.

نَفْسْ جِنْسِ اَسْفَلْ آمَدْ شُدْ بَدُو

Nefs cins-i esfel âmed şod bedû

Nefs, en aşağılık cinstendir, aşağılık âlemine doğru gitti gider! *(Mesnevî:4/2704)*

اَلرُّوحُ مِنْ نُورِ عَرْشِ اللهِ مَبْدَؤُهَا

Rûhun (aslı) başlangıcı Allâh'ın Arşı'nın nûrundan alınmadır.

Bu yüzden ebedî huzûr ve felâha ermek için, insanın nefsinden ziyâde, rûhunu beslemesi, güçlendirmesi ve onu hürriyetine ve aslına kavuşturması gerekmektedir. Tasavvuf işte bunun içindir, mürşidler bunun için mürebbîdir. Nefsi terbiye edip, öldürmek, rûhu gurbet ve esâretten kurtarmak en büyük cihâd kabûl edilmiştir. Bu yolda ölen şehît, kalan da en büyük mücâhiddir. Rûh, nefsin üzerine gâlip, hâkim ve âmir olduğunda kişi, insan-ı kâmil (mânevi olgunluğa ermiş tam insan) mertebesine ulaşır ve böylece Rabbisine şevk ve zevkle kulluğa başlar ve işte o zaman gerçek hürlüğü tadar.

Rabbim bizi nefsine uyanlardan değil de, rûhunu nurlandıranlardan eylesin! Âmîn!

آدمِى زاده طُرْفه مَعْجُونيسْتْ
كَزْ فِرِشْتَه سِرِشْتَه وَ ازْ حَيْوَانْ
گَرْ بَدِينْ مَيْلْ مِى كُنَدْ كَمْ ازِينْ
وَرْ بَدَانْ مَيْلْ مِى كُنَدْ بِهْ ازَانْ

Âdemî zâde turfe mâcûnîst
Kez firişte sirişte vez heyvan
Ger bedîn meyl mi koned kem ezin
Ver bedan meyl mi koned bih ezan

Şu insanoğlu(nun hamuru) ne acâib yoğrulmuş (bir karışımdır)**,**

Hem (ulvî) melekten, hem (suflî) hayvandan yoğrulmuş.

Eğer hayvan tarafına meylederse, ondan daha aşağı olur,

Eğer melek tarafına meylederse ondan daha üstün olur.

İnsanda yere ve göğe âit her iki vasıf da mevcuttur. Bu sıfatlardan hangisi ona gâlip gelirse, o hangi tarafa meylederse, o sıfatla çağırırlar. Onda bulunan diğer mağlûp unsûr, zayıf ve az olduğundan, ona bir kıymet vermezler ve hesâba katmazlar. Meselâ gümüşün içinde birazcık bakır karıştığı zaman ona yine gümüş derler, kalp, geçersiz saymazlar. Bakır fazla olduğu zaman ise ona gümüş demezler, değersiz sayarlar.

Bir ceylanla, bir kurt evlenmişler ve bir çocukları olmuş. Müftüye: "Bunu kurt mu sayalım, yoksa ceylan mı? Eğer onu kurt olarak kabul etsek, eti haram ve murdâr olur, ceylan dersek helâl olur. Peki acaba bunu hangisinden sayalım, adını ne koyalım?" diye sormuşlar. Mahâretli müftü de şöyle fetvâ vermiş: "Bunun hükmü mutlak değil, mufassaldır. Bu yavrunun önüne bir demet ot ve biraz kemik koyunuz. Eğer kemiğe meylederse kurttur ve eti haram olur. Yok eğer ota meylederse ceylandır ve onun eti ceylan eti gibi helaldir."

İşte yüce Allâh, ulvî âlemi suflî âlem ile, yeri gök ile karıştırmış ve birleştirmiştir. Biz bu her ikisinin çocuklarıyız. Eğer ilme ve irfâna meyleder ve kuvvetimiz ilim, hikmet ve mârifet olursa göksel ve helâl oluruz. Eğer yemeğe, içmeğe, eğlenmeye ve fâni dünyânın zevk ve nîmetlerine meyleder, dalarsak hayvânî ve yere âit oluruz. Makâmımız âlây-i ılliyyîn değil, esfel-i sâfilîn olur. Neûzü billâh! İrhemnâ Ya Rabbenâ!

İnsanın yaşayışı ve tercihleri onun yolunun ve âkibetinin göstergesidir. Nefsine ve hevâsına uyanlardan kaçınıp uzak olmak, gece-gündüz Rabbisinin rızasını gözeterek ilim, ibâdet ve sâlih amellerle uğraşanlarla berâber bulunmak, bir mürşid-i kâmilin eteğine yapışmak, Ehl-i sünnet ve'l-cemaat üzere olmak saîdlik ve bahtiyârlık alâmetidir.

فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلّٰى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

(Habîbim!) O halde sen Bizim zikrimizden yüz çevirmiş bulunan ve o en alçak (dünya) hayat(ın)dan başka bir şey arzulamamış olan kimselerden yüz çevir! *(en-Necm Sûresi, 29)*

Allâh'ın Rasûlü Muhammed Mustafâ *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* de,

اَلْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ

"Kişi, arkadaşının dîni üzeredir, o takdirde her biriniz kiminle dostluk ettiğine baksın" buyurmuşlardır. *(Beyhakî, Şu'abü'l- îmân, 9118)*

اَلْمَرْءُ مَعَ مَنْ اَحَبَّ

"Kişi sevdiğiyle berâberdir" hadîs-i şerîfi de insana hem müjde, hem îkâzdır. * *(Beyhakî, Şu'abü'l- îmân, 517)*

Bu yüzden insan, devam edip kalabalığını arttırdığı topluluktan kabul edilmektedir. Herkesin kıyâmet günü, dünyadayken nümûne-i imtisâl, rehber ve önder edindiği kişinin arkasında haşr olunacağı bildirilmiştir:

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ

"Tüm insanları imamlarıyla çağıracağımız günü (aklınızdan hiç çıkarmayın)!" *(el-İsrâ Sûresi,71)*

İşte Mevlânâ Hazretleri de dostluk ve berâberliğin sırlarını sıkça dile getirmiştir :

دَرْ جِهَانْ هَرْ چِيزْ چِيزِى جَذْبْ كَرْدْ
گَرْمْ گَرْمِى رَا كَشِيد و سَرْدْ سَرْدْ
قِسْمِ بَاطِلْ بَاطِلاَنْ رَا مِىكَشَنْدْ
بَاقِيَانْ اَزْ بَاقِيَانْ هَمْ سَرْ خُوشَنْدْ
نَارِيَانْ مَرْ نَارِيَانْ رَا جَاذِبْ اُنْدْ
نُورِيَانْ مَرْ نُورِيَانْ رَا طَالِبْ اَنْدْ

Der cihân her çîz çîzî cezb kerd
Germ germî râ keşîd-o serd serd
Kısm-i bâtıl bâtılân râ mî keşend
Bâkiyân ez bâkiyân hem ser hoşend
Nâriyân mer nâriyân râ câzibend
Nûriyân mer nûriyân râ tâlibend

Cihânda her şey, kendi cinsi olan şeyi celbetti (çekti, meselâ) **Sıcak sıcağı çekti, soğuk da soğuğu.**

(İşte cinsiyyet câzibesinden dolayı) **Bâtıllar bâtılları çeker,** (Hak üzere olan) **Bâkiler de bâkilerden hoşlanır.**

Nâra (ateşe, cehenneme) **mensûb olanlar, nâra mensûb olanları cezbeder. Nûra** (cennete) **mensûb olanlar, ancak nûra mensûb olanları ister.** *(Mesnevî:2/81-83)*

Nefsânî hayat fâsıkları, mânevî hayat da sâlihleri çeker.

كَافِرَانْ چُونْ جِنْسِ سِجِّينْ آمَدَنْدْ
سِجْنِ دُنْيَا رَا خُوشْ آيِينْ آمَدَنْدْ
اَنْبِيَا چُونْ جِنْسِ عِلِّيِّينْ بُدَنْدْ
سُوىِ عِلِّيِّينْ جَانْ و دِلْ شُدَنْدْ

Kâfirân çon cins-i siccîn âmedend
Sicn-i dünyâ ra hoşâyin âmedend
Enbiyâ çon cins-i ılliyyîn budend
Sûy-i ılliyyîn cân-o dil şodend

Kâfirler "Siccîn (aşağı cehennemin)**" cinsinden olduklarından, Dünya zindanı hoşlarına gitti,**

Peygamberler "Illiyyîn (yüksek cennetin)**" cinsinden olduklarından, Cân-u gönülden Illiyyîn tarafına gittiler.** *(Mesnevî:1/641-642)*

چُونْ دُو كَسْ بَرْ هَمْ زَنَدْ بِىهِيچْ شَكْ
دَرْ مِيَانِشَانْ هَسْتْ قَدْرِ مُشْتَرَكْ
كَىْ پَرَدْ مُرْغِى مَگَرْ بَا جِنْسِ خَودْ
صُحْبَتِ نَا جِنْسْ گُورْ اَسْت و لَحَدْ

Çon do kes ber hem zened bî hiç şek
Der miyânişân hest kadr-i müşterek
Key pered morgî meger bâ cins-i hed
Sohbet-i nâ cins gûrest-o lehed

İki kişi bir araya gelip toplanıyorsa, hiç şüphesiz aralarında bir kadr-i müşterek (ortak kader, ortak yazgı, ortak hüküm) vardır. Kuş kendi cinsinden başka kuşlarla nasıl uçar? Kendi cinsinden olmayanla berâberlik âdeta mezar ve lahid(e girmek)tir. *(Mesnevî:2/2102)*

Rasulullâh *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

اَلْأَرْوَاحُ جُنُودٌ مُجَنَّدَةٌ، فَمَا تَعَارَفَ مِنْهَا ائْتَلَفَ،
وَمَا تَنَاكَرَ مِنْهَا اخْتَلَفَ

"Ruhlar, (âlem-i ervâhta sınıf sınıf) **bir araya gelmiş düzenli ordulardır,** (Ruhlar âleminde)

birbirleriyle (biraraya gelip) **tanışanlar** (dünyada) **kaynaşır, dost olurlar, birbirlerini yadırgayıp uzak duranlar da ihtilâfa düşer, geçinemezler"**

مُصْطَفَى رَا رَایْ زَنْ صِدِّیق رَبّ

رَایْ زَنِ بُو جَهْلْ رَا شُدْ بُو لَهَبْ

Mustâfâ *râ râyzen* **Sıddîk**-*i* **Reb**

Râyzen-i Bu Cehl râ şod Bu Leheb

Mustafâ (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)**in müşâviri** (görüşüp danıştığı zat) **Sıddîk-i Rabb**(u'l-âlemîn olan **Ebû Bekr** (Radıyallâhu Anh)) **idi,**

Ebû Cehl'in istişâre ettiği (danıştığı kişi) **ise Ebû Leheb idi! (Mesnevî:4/2654)**

Mâlik bin Dinâr *(Kuddise Sirruhu)* anlatır:

"Bir gün bir kişiye selam verdim. Bana ismimle iâde-i selâmda bulundu. Şaşırdım:

"Bugüne kadar beni görmediğin halde nereden tanıdın?" dedim.

"Rûhum, rûhuna melekût âleminde mülâki olduğu için seni bana **Rabbim** tanıttı." dedi.

Veysel Karânî *(Rahmetullâhi Aleyh)*, kendisine selam veren kişiye, ismi ile iâde-i selamda bulundu. Adamcağız:

"Benim **Herim bin Hayyan** olduğumu nereden bildin?" dedi.

Veysel Karanî ise:

"Rûhum rûhunu tanıdı." diye cevap verdi.

زَانْ كِه هَرْ مُرْغِى بَه سُوىِ جِنْسِ خِويشْ

Zan ki her morgî be sûy-i cins-i hîş

Zira her kuş, kendi cinsinin bulunduğu yere (gider). *(Mesnevî:1/639)*

جَاذِبِ هَرْ جِنْسْ رَا هَمْ جِنْسْ دَانْ

Câzib-i her cins râ hem cins dân

Her cinsin câzibi (çekicisi)**, hemcinsidir** (kendi cinsdaşıdır, bunu böyle) **bil!** *(Mesnevî:4/2667)*

اَنْبِيَا چُونْ جِنْسِ رُوحَنْدُ و مَلَكْ

مَرْ مَلَكْ رَا جَذْبْ كَرْدَنْدْ اَزْ فَلَكْ

Enbiyâ çon cinsi rûhend-o melek

Mer melek râ cezb kerdend ez felek

Peygamberler, rûh ve melek cinsinden olduklarından, Gökten meleği (kendilerine) **çektiler.** *(Mesnevî:4/2697)*

بَازْ آنْ جَانْهَا كِه جِنْسِ اَنْبِيَاسْتْ

سُوىِ اِيشَانْ كَشْ كَشَانْ چُونْ سَايَه هَاسْتْ

Bâz an cân hâ ki cins-i enbiyâst

Sûy-i îşân keş keşân çon sâye hâst

Peygamberlerin cinsinden olan rûhlar da, Gölgeler gibi onlara çekilirler. *(Mesnevî:4/2702)*

Evet,

اِنَّ اللهَ تَعَالٰى مَلِكٌ يَسُوقُ الْجِنْسَ اِلَى الْجِنْسِ

Muhakkak ki Allâh-u Te'âlâ, cinsi, cinsine sevkeden bir Melik'tir.

Bu dünyâda iş, güç vesâire îcâbı iyiler ve kötüler bir arada bulunmakta, berâber çalışmakta ve insanlar birbirleriyle karışmış görünmektedir.

اَهْلِ نَارُ و خُلْدْ رَا بِينْ هَمْ دُكَّانْ

دَرْ مِيَانْشَانْ بَرْزَخٌ لاَ يَبْغِيَانْ

اَهْلِ نَارُ و اَهْلِ نُورْ آمِيخْتَه

دَرْ مِيَانْشَانْ كُوهِ قَافْ اَنْگِيخْتَه

Ehl-i nâr-o huld râ bin hem dükkan

Der miyânşân berzehun lâ yebğıyan

Ehl-i nâr-o ehl-i nûr âmîhte

Der miyânşân kûh-i Kaf engîhte

Cehennemlikler, cennetliklere bak, (dünyada) **aynı dükkânda** (çalışan işçi gibi)**dirler.** (Ama) **aralarında** (öyle mânevî) **bir perde vardır** (ki, asla) **birbirlerine karışmazlar.**

Nâr ehliyle nûr ehli (bu dünyada görünüşte bir arada) **karışmıştır,** (fakat) **aralarına Kaf dağı** (kadar büyük mânevî bir sed) **çekilmiştir** (mânen birbirlerinden uzak ve ayrıdırlar). *(Mesnevî: 1/2570-2571)*

Her bir insan, bu dünyada yaşarken, ancak kendi cinsinden olanlarla ülfet eder, yakınlaşır ve uyum içinde olur. İşte öbür dünyada da herkes kesin olarak âit olduğu yere ayrışır, yaraşır olduğu yere ebedî katışır.

وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ

"(Allâh-u Te'âlâ mahşerde topladığı kâfirlere der ki:) "Ey mücrimler! Ayrılın bugün (mü'minlerden de, cehennemde kimseyi göremeyeceğiniz, kimsenin de sizi göremeyeceği özel yerlerinize gidin)!" *(Yâsîn Sûresi, 59)*

مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ
حَتَّى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ

"(Ey asr-ı saâdette yaşayan Müslümanlar ve münâfıklar!) Allâh müminleri, o üzerinde bulunduğunuz (İslâm hükümlerinden eşit olarak istifâde etmenizi sürekli kılacak) şey üzere (ve herkese yarayan karışık bir halde) asla bırakacak değildir! Neticede O, (ancak samimi Müslümanların dayanabileceği imtihanlarla) pisi temizden ayıracaktır." *(Âl-i İmrân Sûresi, 179)*

لِيَمِيزَ اللّٰهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ
بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ فِي
جَهَنَّمَ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

"Tâ ki Allâh, pis (olan kâfirler)i temiz (müminler)den ayırsın da, pisin bir kısmını diğer bir kısım üzerine koyup onu topluca üst üste yığsın ve böylece hemen onu(n tamamını) cehenneme at(ıp bırak)sın!" *(el-Enfâl Sûresi, 37)*

Bir attârın (koku, bitki vesâire satan aktarın) dükkanında bile, bir bakla tanesi hurma tablasına düşse veya birkaç hurma, bakla tablasına karışsa, attâr derhal onları birbirinden ayırır ve her taneyi kendi cinsi arasına kor. İşte insanın âkıbeti de böyle olacak, herkes âit olduğu yere ayrılacaktır.

كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ

"Her şey kendi aslına döner"

Karışıkları, ayrı cinsleri ayırırlar, aynı cinsleri bir araya toplarlar.

طَبْلَه‌ها دَرْ پِيشِ عَطَّارَانْ بَبِينْ
جِنْسْ رَا بَا جِنْسِ خُودْ كَرْدَه قَرِينْ
جِنْسْهَا بَا جِنْسْهَا آمِيخْتَه
زِينْ تَجَانُسْ زِينَتِى انْگِيخْتَه
گَرْ دَرْ آمِيزَنْدْ عَدَسْ و شَكَّرَشْ
بَرْ گُزِينَنْدْ يَكْ يَكْ اَزْ يَكْدِيگَرَشْ

Table hâ der pîş-i ettâran bebin
Cins râ cins-i hod kerde karîn
Cinshâ bâ cinshâ âmîhte
Zîn tecânüs zînetî engîhte
Ger der âmîzed edes-o şekkereş
Ber gozîned yek yek ez yekdîgereş

Attârların tablalarına (camekanlarına) **bak. Her cinsi, kendi cinsinin yanına koymuşlardır.**

Cinsleri, kendi cinsleriyle (bir araya getirir) **karıştırırlar,** (böylece) **bu uygunlukla** (vitrinlerini hoşa gidecek şekilde) **süslemiş olurlar.**

Şâyet (tablada meselâ) **mercimekler şekerlerin arasına karışmışsa, onları teker teker** (ayıklayıp) **birbirlerinden ayırırlar** (âit oldukları cinsin yanına koyarlar). *(Mesnevî:2/280-282)*

Şimdi hâlimiz ve cinsimiz nedir, nereye yerleştirileceğiz? Bu sırların nişanları insanın kendisini nelerin ve kimlerin çektiğinde, neyin ve kimin peşinde olduğundadır.

خُوبْ خُوبِى رَا كُنَدْ جَذْبْ اِينْ بَدَانْ
طَيِّبَاتْ و طَيِّبِينْ بَرْ وَىْ بَخْوَانْ

Hûb hûbî râ koned cezb in bedan
Tayyibât-o tayyibîn ber vey behan

Güzel, güzeli çeker, cezbeder, bil bunu, "Temizler, temizler içindir" (âyetin)**i oku!** *(Mesnevî:2/80)*

Cenâb-ı Hakk Te'âlâ buyuruyor ki;

الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ
وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ

"Kötü kadınlar (ve sözler) kötü erkeklere mahsûstur, kötü erkekler de kötü kadınlara âittir. Temiz kadınlar da temiz erkeklere mahsustur, temiz erkekler de temiz kadınlara âittir." *(en-Nûr Sûresi, 26)*

طَيِّبَاتْ آيَدْ بَه سُوىِ طَيِّبِينْ
لِلْخَبِيثِينَ الْخَبِيثَاتَسْتْ هِينْ

Tayyibât âyed be sûy-i tayyibîn
Li'l-habîsîne'l-habîsâtest hîn

Temizler (iyiler), **temizler** (iyiler) **tarafına gelir; Pisler** (kötüler) **de, pisler** (kötüler) **tarafına… Haberin olsun, dikkat et!** *(Mesnevî:2/27)*

Yine Allâh-u Azîmüşşân Hazretleri kullarına hitâb ile,

وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

"Sâdık (doğru) kimseler ile berâber olun" fermân-ı İlâhisini buyurmaktadır. *(et-Tevbe Sûresi, 119)*

Hâce Ubeydullâh Ahrâr (Kuddise Sirruhû) bu âyetin mânâsı hakkında şöyle buyurmuşlardır: "Vâcibü'l imtisâl olan bu emr-i İlâhîden anlaşılıyor ki, gönlü sâdıklardan birine bağlamak gerekir. Sâdıklar o tâifedirler ki, Ğayr olan (Allâh'tan başka) her şey onların basîretinin (kalp gözünün) önünden kalkmıştır. Doğruluk adına ne varsa hepsi onlarda mevcuddur. Onlar Cenâb-ı Hakk'a devam üzere dosdoğru yöneldiklerinden hakîkatleri doğrulukla süslenmiş ve kemâl mertebesine erişmişlerdir.

با عاشقان نشين و همه عاشقى گزين
با هر كه نيست عاشق با او مشو قرين

Bâ âşıkân neşîn-o hemi âşıkî gozîn
Bâ her ki nîst âşık bâ u meşo karîn
Âşıklarla otur ve hep âşıklığı seç
Âşık olmayan kimse ile olma arkadaş

پيش استادى كه او نحوى بود
جان شاگردش ازو نحوى شود
باز استادى كه او محوى بود
جان شاگردش ازو محوى شود

Pîş-i üstâdî ki û nahvî buved
Cân-ı şâgirdeş ezû nahvî şeved
Bâz üstâdî ki û mahvî buved
Cân-ı şâgirdeş ezû mahvî şeved

Nahvî olan üstâdın (Nahiv ilminde üstâd olan bir hocanın) önünde

Talebesinin rûhu da onun sebebiyle nahvîleşir (de o fende mâhirleşir).

Mahvî olan bir üstâdın (kalbinde Allâh'tan başka her şeyin mahvolduğu fenâ fillâh sâhibi bir ârifin önünde) ise,

Talebesinin rûhu onun vesîlesiyle mahvîleşir (de velâyet mertebesine erişir).

Zîrâ insan, birlikte olduğu kimselerden son derece etkilenme kabiliyetinde yaratılmıştır. İşte bu yüzden insanoğlu, "Sâdıklarla berâber olunuz" emriyle memur olmuşlardır. Yüce Nakşibendî tâifesinin sohbet-i şerîflerinin bereketi ile Cenâb-ı Hakk'ın cezbesini elde etmeye mukabil hangi amel vardır ki?!

جَذْبَةٌ مِنْ جَذَبَاتِ الْحَقِّ تُوَازِي عَمَلَ الثَّقَلَيْنِ

'Hakk'ın cezbelerinden bir cezbe insanların ve cinlerin ameline denk olur' sâdıklarla birlikte olma şerefinin yüceliğini ortaya koyan bir delildir." *(Reşehât, 2/436-437)*

Hüdâyâ oldu mahsûs hamd-ü minnet
Nikâb açtı bize kıldı inâyet
Bu derde buldu ârifler kerâmet
Muhabbet cezbesiyle kıldı dâvet
Bu darlıktan geçip Hakk'a gidelim
Azîzim seyr-i anillâh gel idelim

Risâle-i Kudsiyye sâhibi Büyük Şeyh Efendi Mustafa İsmet Ğarîbullâh (Kuddise Sirruhû) bu beyitlerde Allâh-u Te'âlâ'nın, ârif kulların kalplerine muhabbetini yerleştirdiğini ve âriflerin de bu muhabbetin gücü ile müridlerin kalplerini Mevlâ Te'âlâ'ya çekip meylettirdiklerini ifâde etmektedir. Demek ki ârifleri sevmek İlâhî bir sevgidir ve İlâhî bir cezbenin eseridir, böylelikle Mevlâ Te'âlâ onları Kendisine vâsıta kılmıştır. Cenâb-ı Allâh bizleri dostlarından ayırmasın, dostlarıyla dostluğuna kabul buyursun. Bizleri göz açıp kapayıncaya kadar bile nefsimizin elinde bırakmasın. Rûhumuzu dergah-i izzetinde enbiyâ ve evliyâ hazarâtının ruhlarına ilhâk buyursun! Âmin!

Prof. Dr. Volkan TUZCU

BİRKAÇ GRAMLIK YARATILIŞ HARİKASI

Yaklaşık 2 gr. lık ağırlıkları ve 10 cm. lik boyları ile arı kuşları minik cüsselerine rağmen birer yaratılış harikasıdır. Havada adeta asılı gibi sabit durabilmeleri ile tanınan bu kuşları çiçeklerden nektar alırken incelerseniz, vücutları bu şekilde havada sabit dururken, kanatlarını çok hızlı çarptıklarını fark edebilirsiniz. Saniyede 10-80 kereye kadar hızla kanatlarını çırpabilen arı kuşlarının bu kabiliyeti ciddi bir enerji gerektirir. Bu nedenle arı kuşlarının her gün ağırlıklarının yaklaşık iki ya da üç katı kadar besin almaları gerekir.

Arı kuşlarının en ilginç özelliklerinden birisi de geceleri hibernasyona yani bir nevi kış uykusuna girmeleridir. Vücut ısısı ciddi anlamda düşerken, normalde çok hızlı atan kalpleri son derece yavaşlar. Uyanıkken dakikada 1260 kereye kadar olabilen kalp atım hızları, gece uykusundaki hibernasyon sırasında dakikada 50 ye kadar düşebilir. Gece saatlerinde bir nevi derin uyku olan bu özel hal sırasında metabolik hızları yaklaşık %95 azalır ve gündüz harcadıklarının yaklaşık 50 de biri kadar enerji harcarlar. Vücut ısıları gündüz 40 derece C iken, hibernasyon esnasında yaklaşık 4.5 dereceye kadar düşer. Oysa ki örneğin insanlarda normalde vücut ısısı 36-37 derece civarında iken, 35 derece altında rahatsızlıklar başlar ve 30 derecenin altında çok ciddi organ bozuklukları ortaya çıkar. 28 derecenin altında ortaya çıkan ve ani ölüme yol açabilen çok tehlikeli ritim bozuklukları insanlarda yaşamın devamına müsaade etmez. Ayrıca böyle düşük vücut ısılarına maruz kalınan süre de tabii çok önemlidir. Belki birkaç dakika dayanılabilecek düşük bir ısıya saatlerce dayanmamız imkansızdır. Oysa ki 4.5 derece gibi inanılmaz derecede düşük bir vücut ısısına her gün maruz kalan arı kuşları hiçbir problem yaşamazlar. Vücut fonksiyonlarında hiçbir bozukluk da olmaz. Biraz sıcaklık düştüğünde bile beyinden kalbe kadar birçok organda hayatın idamesini sağlamaya yetmeyecek şekilde çok ciddi sorunlar insanlarda ortaya çıkarken, 2 gr. lık bu kuşların bu derecede düşük ısılara ger gece maruz kalmalarına rağmen problem yaşamamaları büyük bir yaratılış mucizesidir.

Bu konuyla ilgili çok ilginç başka bir durum da arı kuşlarının şafak vaktinden yaklaşık 1-2 saat önce, henüz gece ve soğuk gibi çevre şartları değişmediği halde hibernasyonu kendiliklerinden sonlandırıp vücut ısılarını artırmalarıdır. Adeta ölümden dönme gibi bir durum olan bu uyanmanın neden gün doğmadan 1-2 saat önce başladığının sırrını henüz bilim adamları çözememiştir. Aslında kainatın zikirle ve tesbihle meşgul olan canlı veya cansız tüm yaratılanları için bu saatler çok kıymetli olan şafak vaktidir. Henüz Batılı bilim adamlarının çözemedikleri ve aslında müslümanların 1400 senedir Kur'an-ı Kerim vasıtası ile bildiği bir olay için bu minik yaratılış harikaları günün bu kıymetli saatini değerlendirmek zorundadır:

24:41 - "Görmez misin ki, göklerde ve yerde bulunanlarla dizi dizi kanat çırpıp uçan kuşların Allah'ı tesbih ettiklerini?

Her biri kendi tesbihini ve duasını bilmiştir. Allah, onların yapmakta olduklarını hakkıyla bilir.”

Ancak 1 gün hayatta kalabilecek kadar enerji depolayabilen arı kuşlarının rızık endişesi de yoktur. Bu kadar yüksek bir metabolizma hızı ile yaşayan arı kuşlarının göç ederken tek bir uçuş ile yaklaşık 800 km. lik bir mesafe olan Meksika Körfezi'nin üzerinde nasıl uçtukları henüz anlaşılamamıştır.

Arı kuşlarının çok kuvvetli bir yer hafızası da vardır. Yeni yapılan araştırmalar bu konuyu da ele almış ve böyle kuvvetli bir hafıza için beynin hipokampal formasyon bölgesinin gelişmiş olması gerektiği hipotezinden yola çıkılarak, bu kuşların beyni incelenmiştir. 2012 yılında yayınlanan bir araştırmada, bütün kuş türleri içinde, beynin hafıza bölgesi olarak da kabul edilen hipokampal formasyonunun, beyninde en fazla yer kaplayan kuşun arı kuşu olduğu ortaya çıkmıştır. Bu hafıza ile sadece yer bilgisi değil, aynı zamanda çiçeklerdeki nektar miktarı ile ilgili bilgi de toplanıldığı sanılmaktadır.

Bu kuşların çiçeklerin polenizasyonunda da büyük rolleri vardır. Uzun ince gagaları ile çiçeklerin içindeki nektarı alırken, polenleri de birlikte taşırlar ve daha sonra ziyaret ettikleri çiçeklere bu polenleri bırakarak, çiçeklerin devamını sağlayan polenizasyon da sağlanmış olur. Bu yönleri ile arılara benzerler ve dolayısıyla birçok çeşit çiçeğin varlığının devamı bu minik kuşlara bağlıdır.

Rabbimizin birçok hikmetler ile yarattığı bu minik ama olağanüstü özelliklere sahip arı kuşları bizi tefekküre ve hamde davet ediyor. Anlaşılan bu minik kuşları tam olarak anlayabilmemiz daha uzun zaman alacak gibi görülüyor. Kim bilir belki de bu kadar ilginç özellikleri bir arada bulunduran bu minik yaratıklar sayesinde gelecekte daha gelişmiş uçuş araçları geliştirmemiz bile mümkün olabilir.

Kaynaklar:

1- Wikipedia.

2- www.hummingbirds.net.

3- Hummingbirds have a greatly enlarged hippocampal formation. Bio lett. 2012 Aug 23.(8) 4.:657-9.

Hikmetli Sözler

“Hasetçinin, senin sevindiğin zaman üzülmesi, intikam olarak sana yeter.”

Hz. Ömer (Radıyallahü anh)

“Bir müminde her haslet bulunabilir. Ancak hıyanet ve yalan bulunamaz.”

İbni Ebi Şeybe (Rahmetullahi aleyh)

“Yerini bilmeyene kader yerini öğretir.”

Abdülkâdir Geylânî (Kuddise sirruhu)

“Beni rezil etsen hakkımı helâl ederim, ama tarikatı rezil edersen hakkımı helâl etmem!”

Mahmud Efendi hazretleri (Kuddise sirruhu)

“Sultanların ve devlet adamlarının bozulması zulüm ile, âlimlerin bozulması tamahkarlık ile, fakirlerin bozulması ise riya ile olur.”

Ebû Bekir Varrak (Kuddise sirruhu)

“Testi taştan korkar ama o taş çeşme oldu mu, testiler ona gelmeye can atar.”

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî (Kuddise sirruhu)

“İki düşman arasında öyle konuş ki, barıştıkları zaman utanmayasın”

Sâdî Şirâzî

REBÎULÂHİR AYINDA KILINACAK BİR NAMAZ

Üçüncü Gece (31 Aralık 2016 Cumartesi gününü 1 Ocak Pazara bağlayan gece) **Namazı:** Dört rekât kılınır. Her rekâtta Fâtiha Sûresi'nden sonra her hangi bir sûre okunur. Namazın ardından kırk kere:

«يَا اَللّٰهُ! يَا بَدِيعُ!» "Ey **Allâh**! Ey Eşsiz Yaratan!" diye zikredilir.

On Beşinci Gün (13 Ocak 2017 Cuma günü) **Namazı:** Bu günde kuşluk namazından sonra yedi selâmla on dört rekât namaz kılınır. Her rekâtta Fâtiha'dan sonra yedi kere Alak Sûresi (İkra Bismi Rabbike) okunur. Namazın ardından ise altmış kere:

«يَا مَلِيكُ تَمَلَّكْتَ بِالْمَلَكُوتِ، وَالْمَلَكُوتُ فِي مَلَكُوتِكَ يَا مَلِيكُ.»

"Ey yüce mülk sâhibi! Sen bütün maddî-mânevî âlemleri sâhiplendin. Maddî-mânevî tüm âlemler Senin (hepsini kaplayan) yüce âlemin içerisinde gizlenmiştir. Ey yüce pâdişâh!" diye zikreder.

Her kim bu namazı ömründe bir kere bile kılarsa onun için özel bir mânevî hal hâsıl olur (mânâ âleminden hissedar olur) ve kendisine yetmiş bin yıllık ibâdet yazılır. *(ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:53)*

CEMÂZİYELEVVEL AYININ NAMAZLARI

Cemâziyelevvel ayının ilk gecesi (28 Ocak Cumartesiyi 29 Ocak Pazara bağlayan gece) iki rekât namaz kılınır. Birinci rekâtta Fâtiha'dan sonra Cuma Sûresi, ikinci rekâtta Müzzemmil Sûresi okunur.

Cemâziyelevvel ayının ilk günü (29 Ocak Pazar günü) dört rekât namaz kılınır. Her rekâtta Fâtiha'dan sonra yedi kere Nasr Sûresi (İzâ Câe Nasrullâhi) okunur.

Cemâziyelevvel ayının üçüncü gecesi (30 Ocak Pazartesi gününü 31 Ocak Salı gününe bağlayan gece) halk arasında meşhur değilse de ekserî meşâyıha göre Kadir Gecesi (değerinde) kabul edilir. O gecenin on selâmla (ikişer rekât olarak) kılınacak yirmi rekâtla ihyâ edilmesi gerekir ki her rekâtta Fâtiha'dan sonra on kere Kadr Sûresi okunur. Namaz bitince de sabaha kadar:

«يَا عَظِيمُ! تَعَظَّمْتَ بِالْعَظَمَةِ، وَالْعَظَمَةُ فِي عَظَمَتِكَ، يَا عَظِيمُ!»

"Ey büyük olan **Allâh**! Azametinle dâimâ her şeyden büyük oldun, bütün azametler sadece Senin azametinde toplanmıştır. Yâ **Azîm**!" zikrine devam edilir. *(Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:53-54)*

MEŞHUR OLAN HADÎS-İ ŞERÎFTE BİLDİRİLEN 99 İSM-İ ŞERÎFTEN HÂRİC KUR'ÂN-I KERÎM'DE VE FARKLI HADÎS-İ ŞERÎFLERDE ZİKREDİLEN YÜZ İSM-İ ŞERÎFTEN BİRİNİCSİ «اَلْأَحَدُ» İSM-İ ŞERÎFİ

«اَلْأَحَدُ» ism-i şerîfi "Bir ve tek olan" mânâsındadır. **Allâh-u Te'âlâ**'nın hiçbir nazîri (benzeri) yoktur. İşte bu ism-i şerîf de **Allâh-u Te'âlâ**'nın bir olduğunu gösterir. Zira O, ulu ve yüce sıfatlarıyla tek olandır. Bu ism-i şerîfin aslı «اَلْوَحَدُ» kelimesidir. Başındaki vav harfi elif harfine kalbedilmiştir. Bu ism-i şerîfin, «اَلْوَاحِدُ» ism-i şerîfinden farkları vardır:

1) Vâhid aded sayılarının birincisidir. Zira Arapça'da rakamlar «وَاحِدٌ، اِثْنَانِ، ثَلَاثَةٌ» diye başlar. Ama burada Vâhid yerine Ehad denilmez.

2) Nefî (olumsuzluk) husûsunda Ehad kelimesi Vâhid'den çok daha umûmîdir.

3) Vâhid kelimesi birçok kelimeye sıfat olabilir. Mesela «رَجُلٌ وَاحِدٌ» "Bir adam" denilebilir ama bu cümlede Vâhid yerine Ehad denilemez. Zira bu ism-i şerîf sıfat olarak sadece **Allâh-u Te'âlâ** hakkında kullanılabilir. Ama nefi (olumsuzluk) sahasındaki umûmîliği (genelleştirmeyi) artırmak için başkası hakkında da kullanılabilir. Mesela «مَا رَأَيْتُ أَحَدًا» "Hiç kimseyi görmedim" cümlesinde umûmîlik vardır. Ama burada «مَا رَأَيْتُ وَاحِدًا» denseyidi "Bir kişiyi görmedim" demek olurdu.

Bu ism-i şerîf Kur'ân-ı Kerîm'de bir yerde zikredilmektedir o da İhlâs Sûresi'ndedir. **Rabbimiz** o sûrede şöyle buyurmaktadır:

﴿قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۞ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۞ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۞ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ﴾

"(Habîbim!) **De ki: 'O** (bana vasıflarını sorduğunuz Rabbim), **Allâh'tır;** (O, hiçbir yönden ikincisi olma ihtimali bulunmayan ve hiçbir vasfında hiçbir varlıkla ortaklığı olmayan bir) **Ehad'dir.** (Dolayısıyla çokluk, parçalara ihtiyaç, maddî olan-olmayan tüm cevherlerden ve unsurlardan birleşme gibi ikilik belirtisi olan şeyler O'nun Zât-ı İlâhîsi hakkında asla söz konusu olamaz. Bu itibarla O'nun, ne Zâtı, ne sıfatları, ne de fiilleri hususunda başkalarıyla herhangi bir ortak noktası bulunduğu düşünülemez.)

Ancak Allâh (her şey Kendisine muhtaç olan, Kendisi ise hiçbir şeye ihtiyaç duymayan bir) **Samed'dir.** (Bu yüzden yemekten, içmekten ve sonradan yaratılma belirtisi olan noksanlık getirecek her türlü ihtiyaçtan son derece uzaktır. Dolayısıyla O, kimsesiz durur ama kimse O'nsuz duramaz.)

O doğurmamıştır (zira hemcinsi yoktur ki, onunla birleşme neticesi bir doğum söz konusu olabilsin, zaten yardımcıya da, yerine kalacak birine de ihtiyacı yoktur) **ve doğrulmamıştır** (nitekim her doğan sonradandır ve cisimdir. O ise varlığının başlangıcı olmayan bir Kadîm'dir dolayısıyla varlığı öncesinde hiçbir yokluğun geçmiş olması söz konusu değildir)**.**

Hiçbir kimse O'na (hiçbir yönden benzer, eş, eşit ve) **denk de olmamıştır.'"** *(İhlâs Sûresi:1-4)*

Okunduğunda elde edilecek sevap bakımından, Kur'ân-ı Kerîm'in üçte birine denk olan bu sûre-i celîle, Kureyş müşriklerinin **Rasûlüllâh** ﷺe: "Yâ **Muhammed**! Bizi Kendisine ibâdete dâvet etmekte olduğun **Rabbin**'i bize târif et" demeleri üzerine inmiş ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın öz Zâtı'nı anlamaktan âciz olan kullara O'nu, en önemli bazı sıfatlarıyla tanıtmıştır. *(Nîsâbûrî, Esbâbü'n-nüzûl, sh:346)*

Allâh-u Te'âlâ benzeri ve misli olmayan yegâne varlıktır. İşte bundan dolayı Kur'ân-ı Kerîm'de Kendisini Ehad ism-i şerîfi ile müsemmâ kılmıştır. Zâten bu ism-i şerîf **Allâh-u Te'âlâ**'ya kimsenin denk olamayacağını ifâde etmektedir.

Nitekim **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «قَالَ اللّٰهُ: كَذَّبَنِي ابْنُ آدَمَ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ ذٰلِكَ، وَشَتَمَنِي وَلَمْ يَكُنْ لَهُ ذٰلِكَ، فَأَمَّا تَكْذِيبُهُ إِيَّايَ؛ يَقُولُ إِنِّي لَنْ أُعِيدَهُ كَمَا بَدَأْتُهُ، وَأَمَّا شَتْمُهُ إِيَّايَ؛ أَنْ يَقُولَ: اِتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا، وَأَنَا الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ أَلِدْ وَلَمْ أُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لِي كُفُوًا أَحَدٌ».

"Allâh-u Te'âlâ şöyle buyurmaktadır: 'Âdemoğlu Beni yalanladı ama bu (yalanlama) **onun için hiç** (faydalı) **olmadı.** (Âdemoğlu) **Bana sövdü** (hakkımda kötü konuştu) **ama bu** (kötü söz söyleme) **onun için hiç** (meşrû) **olmadı.**

Beni yalanlamasına gelince; Benim onu ilk yarattığım gibi (öldükten sonra rûhunu ona) **iâde edemeyeceğimi** (kendisini diriltemeyeceğimi) **söylüyor. Bana sövmesine gelince; bu da onun 'Allâh** (bir) **çocuk edindi' demesidir. Ben doğurmayan, doğrulmayan ve Kendisi için hiçbir denk olmayan** (her şey Kendisine muhtaç olan, Kendisi ise hiçbir şeye ihtiyaç duymayan bir) **Samedim.'"** *(Buhârî, Tefsîr:471, no:4691, 4/1903)*

Ehad ism-i şerîfinin ifâde ettiği tevhîd; **Allâh-u Te'âlâ**'nın bir ve tek olduğunu ifâde etmektir ki bu konuda meşâyihın çok ibretli kelâmları vardır. Bazısını şöyle zikredebiliriz:

Cüneyd el-Bağdâdî *(Kuddise Sirruhû)* şöyle demiştir: "Tevhîd husûsunda söylenmiş en güzel söz **Ebû Bekr es-Sıddîk** *(Radıyallâhu Anh)*ın: 'Kendisini tanımak ve bilmek husûsunda acziyetten başka hiçbir yol yaratmayan Zât'ı tesbih ederim' sözüdür."

Zünnûn el-Mısrî *(Kuddise Sirruhû)*nun üstadlarından olan **Yûsuf ibni'l-Huseyn** *(Kuddise Sirruhû)* şöyle demiştir: "Tevhîd deryâsına düşen kişi için, günlerin geçmesi sadece susuzluğunu artırır."

Şiblî *(Kuddise Sirruhû)* da şöyle demiştir: “Vâhid olan Zat herkese karşı sana yeter ama herkes yanında olsa bile o Vâhid’e karşı kimse sana kâfi gelemez.”

Kulun bu ism-i şerîften nasibi için söylenecek en güzel söz ise şu olsa gerektir: “Kişi, **Rabbi**’nin kudreti ve azameti karşısında âcizliğini ve kusurunu bilip idrak ederse, işte bu sâyede kemâlâta nâil olur.”

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tealluku (mânâsını bilip, bu ism-i şerîfin sahibi olan Allâh-u Te‘âlâ ile alâka kesbetmesi); O’nun zikriyle başka şeylerin zikrinin (hatırlanmasının) ve O’nun emriyle başkalarının emirlerinin kişinin gözünden silinmesiyle olur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tehalluku (ahlâklanması); **Allâh-u Te‘âlâ**’ya lâyık olduğu vechile çok ibâdet etmesiyle olur. *(Ali Hicâzî, en-Nûru’l-esnâ fî şerhi esmâillâhi’l-hüsnâ, sh:267-269; Muhyiddîn el-Kâfiyeci, Şerhu esmâillâhi’l-hüsnâ, sh:195-197; Beyzâvî, Şerhu esmâillâhi’l-hüsnâ, sh:302-305; Zerrûk, el-Maksadü’l-esmâ Şerhu esmâillâhi’l-hüsnâ, sh:137)*

«اَلْأَحَدُ» İSM-İ ŞERÎFİNİN HAVÂSSI

1) Her kim bu ism-i şerîfi her gün 13 kere zikretmeye devam ederse, **Allâh-u Te‘âlâ** o kişiyi sever, ona cenneti nasip eder ve akranları arasında onu eşsiz kılar.

2) Kişi halvete girip tam bir tahâret üzere bu ism-i şerîfi 1000 kere zikrederse, kabiliyeti nisbetince kendisinde çok acâyip mânevî haller hâsıl olur. *(Ali Hicâzî, en-Nûru’l-esnâ fî şerhi esmâillâhi’l-hüsnâ, sh:267-269; Zerrûk, el-Maksadü’l-esmâ Şerhu esmâillâhi’l-hüsnâ, sh:137)*

Ayrıca bu ism-i şerîf hadîs-i şerîf ve havâs kitaplarında yer alan birçok duâda da zikredilmektedir ki bunlardan bazılarını da bu ism-i şerîfin havâssı başlığı altında zikredebiliriz:

1) Kırk Milyon Sevâba Nâil Olmak İçin Okunacak Duâ

Temîm ed-Dârî *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ تَمِيمِ الدَّارِيِّ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، إِلٰهًا وَاحِدًا أَحَدًا صَمَدًا لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، عَشْرَ مَرَّاتٍ، كَتَبَ اللهُ لَهُ أَرْبَعِينَ أَلْفَ أَلْفِ حَسَنَةٍ.»

“Her kim 10 kere:

«أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،
إِلٰهًا وَاحِدًا أَحَدًا صَمَدًا لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ.»

‘Ben şâhitlik ederim ki, Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir, hiçbir ortağı yoktur, O bir tek ilâhtır, Samed’dir (uludur, her şey O’na muhtaç, O kimseye muhtaç değildir)**, eş ve çocuk edinmemiştir. Hiçbir şey O’na denk değildir’ derse, Allâh-u Te‘âlâ ona kırk milyon sevap yazar.”** *(Tirmizî, De‘avât:63, no:3473, 5/514)*

2) Hastalıktan Şifâ Bulmak İçin Okunacak Duâ

Osmân ibni Affân *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: دَخَلَ عَلَيَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا مَرِيضٌ، فَقَالَ: «بِسْمِ اللهِ، أُعِيذُكَ بِاللهِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، مِنْ شَرِّ مَا تَجِدُ»، سَبْعَ مَرَّاتٍ، فَلَمَّا أَرَادَ أَنْ يَقُومَ، قَالَ: «يَا عُثْمَانُ! تَعَوَّذْ بِهَا، فَمَا تَعَوَّذْتَ بِخَيْرٍ مِنْهَا.»

“Ben hastayken **Rasûlüllâh** ﷺ yanıma geldi ve akabinde 7 kere:

«بِسْمِ اللهِ، أُعِيذُكَ بِاللهِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، مِنْ شَرِّ مَا تَجِدُ.»

‘Allâh’ın adıyla (şifâ diliyorum)! (Ey Osmân! Ben) **Seni, hissettiğin** (hastalık nevinden olan) **şeyin şerrinden Allâh’a sığındırırım ki O tektir, kimseye muhtaç olmayandır, doğurmamıştır, doğrulmamıştır ve hiçbir kimse Kendisine denk bulunmamıştır’** buyurdu.

Sonra (yanımdan) kalkmayı murad ettiğinde: **‘Ey Osmân! Bununla** (bu duâ ile Allâh’a) **sığın.** (Şunu iyi bil ki) **bundan daha hayırlı bir şeyle** (Allâh’a) **sığınmamışsındır’** buyurdu.” *(Taberânî, Kitâbu’d-du‘â, no:1121, 1/340; İbnü’s-Sünnî, ‘Amelü’l-yevmi ve’l-leyle, no:552, 3/61; Muhammed ibni Âli Hird el-Alevî, el-Vesâilü’ş-şâfi‘a fi’l-ezkâri’n-nâfi‘a, sh:358)*

3) Zâlimin Helâki İçin Sabah Namazından Sonra Okunacak Duâ

Ahmed el-Bûnî Hazretleri’nin beyânı vechile; her kim sabah namazını kılar ve oturduğu yerini değiştirmeden ve kimseyle konuşmadan 100 kere:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، يَا قَدِيمُ، يَا قَائِمُ، يَا دَائِمُ، يَا فَرْدُ، يَا وِتْرُ، يَا أَحَدُ، يَا صَمَدُ، يَا حَيُّ، يَا قَيُّومُ، يَا كَرِيمُ، يَا رَحِيمُ، يَا سَنَدَ مَنْ لَا سَنَدَ لَهُ، يَا مَنْ إِلَيْهِ الْمُسْتَنَدُ، يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ!»

“Rahmân ve Rahîm olan **Allâh**’ın adıyla (duâ etmeye başlıyorum). O pek yüce ve çok büyük olan **Allâh**’ın yardımı olmadan hiçbir ibâdete kuvvet ve hiçbir günahtan dönüş imkânı yoktur. Yâ **Kadîm** (varlığının başlangıcı olmayan)! Yâ **Kāim** (bütün işleri yöneten)! Yâ **Dâim** (ebediyyen var olacak olan)! Yâ **Ferd** (tek olan)! Yâ **Vitr** (bir olan)! Yâ **Ehad**! Yâ **Samed** (kimseye muhtaç olmayan)! Yâ **Hayy** (diri olan)! Yâ **Kayyûm** (her varlığı ayakta tutan)! Yâ **Kerîm** (ey benim isteğimi verecek kadar kerem sâhibi)! Yâ **Rahîm** (ey beni bu dardan kurtaracak kadar merhamet sâhibi)!

Ey dayanağı olmayanların mesnedi! Ey ancak Kendisine istinad olunacak Zat! Ey doğurmamış, doğrulmamış ve Kendisine hiçbir şey denk olmamış Zat! Ey celâl ve ikrâm sâhibi!” duâsını okursa, **Allâh-u Te‘âlâ**’dan hangi murâdı olursa olsun neyi dilerse o isteği o anda yerine getirilir. Özellikle bir zâlime bedduâ edilirse netice hâsıl olur. *(Ahmed el-Bûnî, Şemsü’l-me‘ârifi’l-kübrâ, 1/50; Ahmed ed-Diyarbî, el-Mücerrebât, sh:37)*

4) Rızık Endişesi Çekmemek İçin Okunacak Duâ

Fas ve Mısır’ın en büyük meşâyihından **Abdullâh el-Kuraşî** *(Rahimehullâh)* şöyle anlatmıştır:

“Bir gün **Ebû Muhammed el-Muğâvirî** *(Rahimehullâh)*ın yanına girmiştim. Bana: ‘Sana bir şey öğreteyim mi ki bir şeye ihtiyâcın olduğunda onunla (Allâh-u Te‘âlâ’dan) yardım istersin?’ dedi. Ben: ‘Evet’ deyince o zat: ‘Öyleyse sen (Allâh-u Te‘âlâ’dan bir şey isteyeceğin zaman):

«يَا وَاحِدُ! يَا أَحَدُ! يَا وَاجِدُ! يَا جَوَادُ! اِنْفَحْنَا مِنْكَ بِنَفْحَةِ خَيْرٍ، إِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

‘Yâ **Vâhid**! Yâ **Ehad** (Ey Bir ve Tek)! Yâ **Vâcid** (her şeyi Kendi katında hâzır bulması hasebiyle her hususta zengin olan) Yâ **Cevâd** (cömert)! Tarafından hayır (ve bereket) atâsı (bahşişi) ile bize ikram et. Şüphesiz Sen her şeye **Kādir**’sin’ de (buyurdu).

Ben de bu duâyı işittiğimden beri bunu okuyarak (hiç geçim derdi çekmeden) rızıklanıyorum.” *(Şeyh Ahmed ed-Diyarbî, el-Mücerrebât, sh:42)*